Sfântul mucenic Ioan, valahul (românul) (†1662)

(12 mai)

Materiale despre Sfântul mucenic Ioan, valahul:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf-muc-Ioan,-valahul

https://archive.org/details/@steaemy?query=Ioan+valahul

***

Sfântul Ioan Valahul s-a născut pe la anul 1644, pe vremea bine credinciosului domn Matei Basarab (1632-1654), şi era din Ţara Românească. A fost luat rob de turci în anul 1659, pe când avea numai 15 ani. Pe drumul către Istanbul, un oştean

turc mai bogat l-a cumpărat cu gând spurcat, vrând să-l silească spre păcate. Dar Ioan s-a împotrivit şi împingându-l, ostaşul a căzut şi a murit. Pentru aceasta a fost dat femeii turcului ucis, care dorea să se mărite cu el. Sfântul însă nu a voit acest lucru şi a fost ucis în ziua de 12 mai, la locul numit Parmak-Kapî.

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei 4
În această lună (mai), ziua a doisprezecea - Pomenirea Sfântului noului mucenic Ioan Valahul (Minei) 7
Canon de rugăciune către Sfântul mucenic Ioan, valahul 31
Acatistul Sfântului mucenic Ioan, valahul 40
Acatistul Sfântului mucenic Ioan, valahul (al doilea acatist) 53
Rugăciune către Sfinții mucenici Ioan valahul și Halvard norvegianul, ajutătorii celor nedreptățiți, pentru izbăvirea din primejdii, lipsuri și nedreptăți pierzătoare de suflet și trup (a episcopului Macarie Drăgoi) 61
Imnografie 64
Vieţile Sfinţilor - Sfântul mucenic Ioan, valahul 65
Sfântul mucenic Ioan Valahul - drumul spre sfințenie 67
Sinaxar - Pomenirea Sfântului noului mucenic Ioan, valahul (românul) 68
Viaţa şi nevoinţele Sfântului mucenic Ioan, valahul 70
Sfinţi români din sec. XVI-XVII – Sfântul mucenic Ioan, valahul (românul) 77
Sfântul mucenic Ioan, valahul sau curăţenia mărturisitoare 79
Sfântul Ioan Valahul 84
Arhid. Ștefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul mucenic Ioan Valahul; Sfântul ierarh Epifanie, arhiepiscopul Ciprului 88
Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Sfântul mucenic Ioan Valahul; Sfântul ierarh Epifanie, arhiepiscopul Ciprului şi Gherman, patriarhul Constantinopolului 90
Preot Sever Negrescu - Sfântul Ioan Valahul şi-a serbat majoratul 95
Pr. Aurelian Poptean - Sfântul mucenic Ioan cel nou, trandafir odrăslit în pământul Valahiei 97
Sergiu Popescu – Mucenicia Sfântului Ioan Valahul 101
Prof. dr. Dorin Stănescu - Pribegiile şi suferinţele Sfântului Ioan Valahul 105
Lidia Popiţa Stoicescu - Trandafirul odrăslit în pământul Valahiei 109
Ciprian Florin Apetrei - Tânără mucenicie pentru dreapta credință 113
Ciprian Florin Apetrei - Ioan Valahul, tinerețe și mucenicie închinate lui Hristos
Ioan valahul, tinerețe și mucenicie închinate lui Hristos 115

Gheorghe Anghel - Zece exemple de tineri şi copii care au devenit sfinţi 118
Pr. prof. dr. Ioan Moldoveanu - Chipul Sfântului Ioan Valahul în pictura mănăstirii athonite Xiropotamu și contribuția românilor la aceasta 128
Gheorghe Cristian Popa - Sfântul Ioan Valahul adună românii în jurul bisericii135
(Foto) Biserica „Sfântul proroc Daniel” şi „Sfântul mucenic Ioan Valahul” din Iaşi 139
Icoane.....168

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

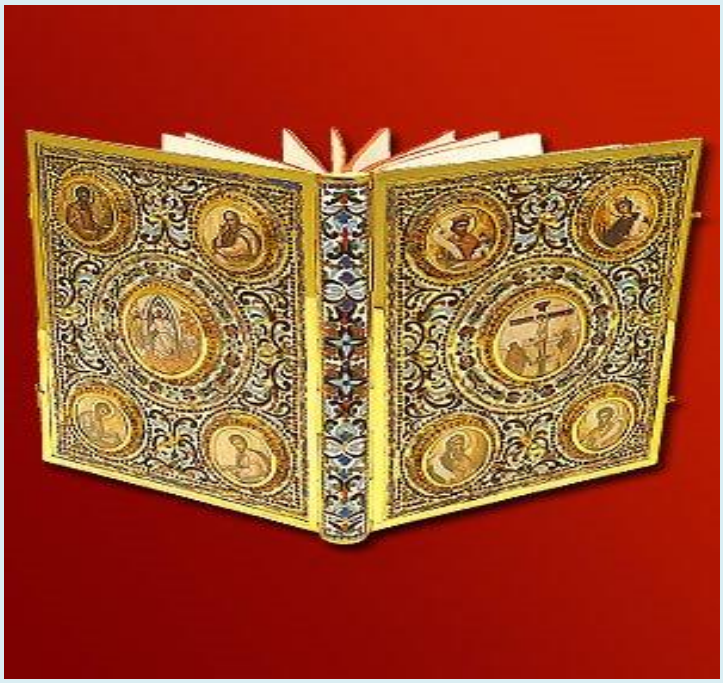

Ev. Luca 21, 12-19

Zis-a Domnul către ucenicii Săi:
12.Dar, mai înainte de toate acestea, îşi vor pune mâinile pe voi şi vă vor prigoni, dându-vă în sinagogi şi în temniţe, ducându-vă la împăraţi şi la dregători, pentru numele Meu.

13.Şi va fi vouă spre mărturie.
14.Puneţi deci în inimile voastre să nu gândiţi de mai înainte ce veţi răspunde;
15.Căci Eu vă voi da gură şi înţelepciune, căreia nu-i vor putea sta împotrivă, nici să-i răspundă toţi potrivnicii voştri.
16.Şi veţi fi daţi şi de părinţi şi de fraţi şi de neamuri şi de prieteni şi vor ucide dintre voi.
17.Şi veţi fi urâţi de toţi pentru numele Meu.
18.Şi păr din capul vostru nu va pieri.
19.Prin răbdarea voastră veţi dobândi sufletele voastre.

Apostol

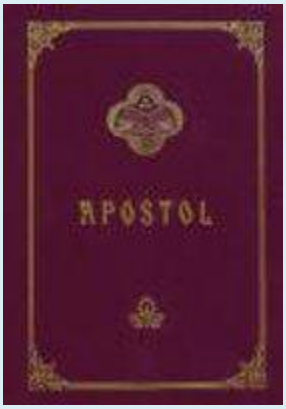

Epistola către Romani a Sfântului apostol Pavel

Ap. Romani 8, 28-39

Fraţilor,
28.Şi ştim că Dumnezeu toate le lucrează spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu, al celor care sunt chemaţi după voia Lui;
29.Căci pe cei pe care i-a cunoscut mai înainte, mai înainte i-a şi hotărât să fie asemenea chipului Fiului Său, ca El să fie întâi născut între mulţi fraţi.
30.Iar pe care i-a hotărât mai înainte, pe aceştia i-a şi chemat şi pe care i-a chemat, pe aceştia i-a şi îndreptat; iar pe care i-a îndreptat, pe aceştia i-a şi mărit.
31.Ce vom zice deci la acestea? Dacă Dumnezeu e pentru noi, cine este împotriva noastră?
32.El, Care pe Însuşi Fiul Său nu L-a cruţat, ci L-a dat morţii, pentru noi toţi, cum nu ne va da, oare, toate împreună cu El?

33.Cine va ridica pâră împotriva aleşilor lui Dumnezeu? Dumnezeu este Cel ce îndreptează;
34.Cine este Cel ce osândeşte? Hristos, Cel ce a murit şi mai ales Cel ce a înviat, Care şi este de-a dreapta lui Dumnezeu, Care mijloceşte pentru noi!
35.Cine ne va despărţi pe noi de iubirea lui Hristos? Necazul sau strâmtorarea sau prigoana sau foametea sau lipsa de îmbrăcăminte sau primejdia sau sabia?
36.Precum este scris: "Pentru Tine suntem omorâţi toată ziua, socotiţi am fost ca nişte oi de junghiere".
37.Dar în toate acestea suntem mai mult decât biruitori, prin Acela Care ne-a iubit.
38.Căci sunt încredinţat că nici moartea, nici viaţa, nici îngerii, nici stăpânirile, nici cele de acum, nici cele ce vor fi, nici puterile,
39.Nici înălţimea, nici adâncul şi nici o altă făptură nu va putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Hristos Iisus, Domnul nostru.

În această lună (mai), ziua a doisprezecea - Pomenirea Sfântului noului mucenic Ioan Valahul (Minei)

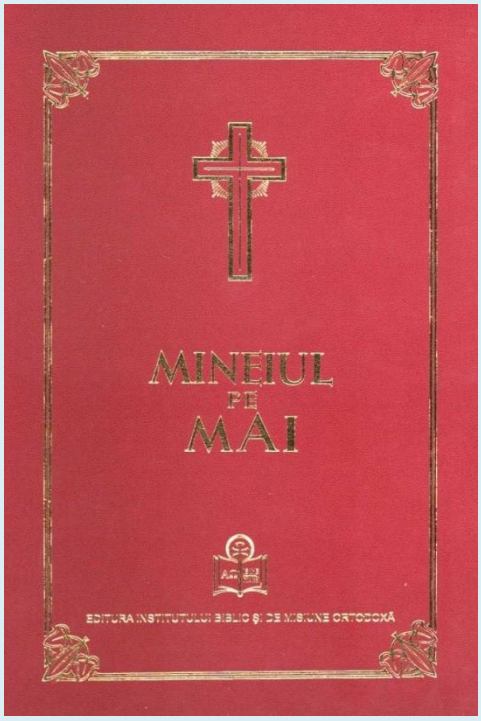

La Vecernia mică

La Doamne, strigat-am..., se pun **stihirile** pe 4, glasul al 3-lea:

Podobie: Să se veselească...

Praznic luminos sosit-a astăzi bine credincioşilor români, pomenirea purtătorului de chinuri, a noului mucenic Ioan. Că acesta lupta cea bună a luptat, cu curăţia a strălucit, credinţa a păzit, şi prin pătimire la viaţa cea fără de moarte s-a mutat. Pentru rugăciunile lui, Doamne, miluieşte-ne pe noi.

Se bucură astăzi adunarea bine credincioşilor creştini, prăznuind cu bună cinstire pomenirea ta cea de peste an, mărite mucenice al Domnului. Că tu cu arma dreptei credinţe şi cu putere de sus ai biruit pe păgâni, iar acum împreună cu îngerii în ceruri te veseleşti. Roagă pe Hristos, Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

Ca un crin minunat ai răsărit în ţarina părinţilor tăi drept credincioşi, Sfinte mucenice Ioane. Şi, precum odinioară Iosif între fraţii săi, aşa străluceai şi tu printre cei

tineri, cu frumuseţea chipului, cu virtutea trupului şi cu înţelepciunea minţii, mărind neîncetat pe Dumnezeu în dreapta credinţă.

Din fragedă tinereţe fost-ai smuls dintre fraţii tăi de neam şi de credinţă, mucenice Ioane. Şi, fiind dus în cruntă robie printre păgâni, curăţia trupului şi dreapta credinţă bine ţi-ai păzit, întărindu-te cu arma Crucii, cu care roagă-te să ne mântuim şi noi de toate bântuielile vrăjmaşului.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 6-lea*

Cine nu se va minuna de darurile tale cele multe, Sfinte mucenice Ioane ? Căci cu frumuseţea chipului, cu curăţia trupului şi cu înţelepciunea minţii, ca un al doilea Iosif între fraţii tăi ai strălucit; cu tăria dreptei credinţe următor Sfântului Dimitrie ai fost, iar cu răbdarea chinurilor te-ai făcut asemenea tuturor mucenicilor. Pentru aceasta, împreună cu dânşii dănţuieşti acum în ceruri. Cu care roagă-te lui Dumnezeu, sfinte mucenice, să izbăvească ţara şi poporul tău de toată urgia şi primejdia, dăruindu-ne pace şi mare milă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului*

La Stihoavnă

Stihirile, glasul al 4-lea:

Podobie: Dat-ai semn celor ce se tem de Tine, Doamne…

Cine va spune chinurile tale de pe drumul cel amar al robiei, mărite mucenice ? Că oboseală, foame, golătate şi frig a răbdat trupul tău cel tânăr, iar dorul de casă îţi mistuia sufletul. Dar le-ai răbdat pe toate, înţelepte, cu puterea lui Hristos, Cel ce te întărea întru slăbiciune.

Stih: Dreptul ca finicul va înflori, şi ca cedrul cel din Liban se va înmulţi (Ps. 91, 12).

Robit ai fost cu trupul de păgâni, dar cu sufletul te-ai arătat râvnitor slobozeniei celei de sus, a fiilor lui Dumnezeu, fericite Ioane. Pentru aceasta, împotrivindu-te până la sânge celor ce te asupreau, ai câştigat prin moartea trupului viaţa cea fără de sfârşit a duhului, sălăşluindu-te în cămările cereşti.

Stih: Minunat este Dumnezeu întru Sfinţii Săi, Dumnezeul lui Israel (Ps. 67,36).

Doritu-te-a cu aprindere desfrânata agareancă din Ţarigrad, ca oarecând femeia lui Putifar egipteanul pe Iosif cel prea frumos şi înţelept. Dar tu, Ioane, asemenea aceluia, ai rămas neclintit în credinţă şi în curăţie, biruind ispitirile dulceţilor celor vătămătoare şi trecătoare, şi râvnind la fericirea cea de sus.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 2-lea*

Ruşinată rămânând ismailiteanca cea păgână, înfuriatu-s-a ca oarecând Irodiada şi a cerut capul tău, Ioane mucenice, cel ce ai purtat cu vrednicie numele Mergătorului-înainte al Domnului; că asemenea aceluia te-ai făcut prin moarte, fericite purtătorule de chinuri. Şi ca celălalt Ioan, cel cu gura de aur, şi ca Ioan cel nou de la Suceava, te-ai stins în pământ străin, dând pentru toate slavă lui Dumnezeu. Acestuia roagă-te, prea mărite mucenice, să ne mântuim noi toţi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului*

Troparul mucenicului, glasul al 4-lea: Astăzi duhovniceşte prăznuieşte Biserica drept-credincioşilor români, şi cu bucurie strigă: Veniţi, iubitorilor de mucenici, să prăznuim pomenirea cea de peste an a luptelor noului mucenic Ioan. Că acesta, dintre noi cu voia lui Dumnezeu răsărind, în împărătească cetate a lui Constantin a înflorit minunat, aducând Stăpânului rod bogat şi bine primit, prin mucenicie. Iar acum, se roagă neîncetat în ceruri, să se mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului*

La Vecernia mare

După obişnuitul Psalm, se cântă: Fericit bărbatul..., starea întâi. La Doamne, strigat-am..., se pun stihirile pe 8: 3 ale Praznicului şi 5 ale mucenicului.

Stihirile mucenicului, glasul al 8-lea:

Podobie: O, prea slăvită minune! Izvorul vieţii în mormânt se pune, şi scară către Cer mormântul se face; veseleşte-te Ghetsimanì, a Născătoarei de Dumnezeu sfântă casă. Să strigăm credincioşii, pe Gavriil având începător cetelor: cea plină de dar bucură-te, cu tine este Domnul, cel ce dă lumii prin tine mare milă.

Mucenice de Dumnezeu iubitorule, Ioane! Tu, din părinţi bine credincioşi fiind născut şi cu nădejde încredinţat, intrând în lupta muceniciei, ai mărturisit cu îndră-

zneală adevărul, care este Hristos Dumnezeu, şi păgânătatea necredincioşilor vrăjmaşi o ai vădit. Pentru aceasta, şi uneltirile diavoleşti pe toate le-ai biruit cu puterea Crucii. *(de două ori)*

Mucenice de Dumnezeu înţelepţite, Ioane ! Tu, cu ochii minţii privind la bunătăţile cele cereşti, nicidecum nu te-ai îngrijit de cele pământeşti, ci cu dreaptă socoteală, ai adăugat podoaba cea sufletească frumuseţii celei trupeşti. Pentru aceasta, din fragedă tinereţe înţelepciune bătrânească ai dobândit, bărbăteşte biruind, cu puterea Crucii, pe robitorii tăi, de Dumnezeu fericite.

Mucenice întru tot lăudate, Ioane! Tu, cu adevărat mintea mai presus decât cele ce se văd înălţându-ţi, şi cu mari nădejdi fiind întărit de Hristos, ai urât dulceaţa cea vătămătoare, şi cu bucurie trupul ţi-ai dat chinurilor. Pentru aceasta, ai şi dobândit viaţa cea veşnică, desfătându-te întru slava cea cerească, laolaltă cu toţi aleşii lui Dumnezeu, fericite.

Mucenice, noule pătimitor al lui Hristos, Ioane! Nici vârsta tinereţilor, nici amăgirile desfătărilor celor trecătoare, nici grozăvia chinurilor nu ţi-au slăbit tăria sufletului, cu totul fiind aprins de dragostea cea către Hristos Dumnezeu. Pentru aceasta, ai şi dobândit frumuseţea cea mai presus de minte, a Sfintei Treimi, precum ai dorit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *a mucenicului, glasul al 8-lea*

Mucenice purtătorule de chinuri, prea înţelepte Ioane, având mintea înălţată către Soarele Hristos, cu creştinească râvnă l-ai biruit pe înşelătorul închinător al lumii, pe agareanca cea desfrânată o ai ruşinat, iar pe judecătorii cei păgâni şi răi i-ai minunat cu tăria şi îndrăzneala ta. Că nici ispitirile dulceţilor celor pieritoare, nici frica ameninţărilor şi nici groaza pătimirilor nu te-au înduplecat să-ţi lepezi curăţia trupească şi credinţa creştinească. Ci, dându-te la nevoinţă mucenicească, ai biruit pe vrăjmaşii cei văzuţi şi pe cei nevăzuţi. Iar acum, sălăşluieşti întru locaşurile cele cereşti, dimpreună cu mucenicii şi cu toţi Sfinţii, rugându-te pentru pacea lumii şi pentru mântuirea sufletelor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului*

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată

vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimenul zilei. Paremiile

Din Proorocia lui Isaia, citire

(XLIII, 9-14)

Acestea zice Domnul: Neamurile toate laolaltă să se adune şi să se strângă popoarele! Care dintre ele ne-au dat de ştire aceasta şi ne-au făcut proorocii? Să-şi aducă martorii şi să dovedească, să audă toţi şi să zică: «Adevărat!». Voi sunteţi martorii Mei, zice Domnul, şi Sluga pe care am ales-o, ca să ştiţi, să credeţi şi să pricepeţi că Eu sunt: înainte de Mine n-a fost Dumnezeu şi nici după Mine nu va mai fi ! Eu, Eu sunt Domnul, şi nu este izbăvitor afară de Mine ! Eu sunt Cel ce am vestit, Cel ce am izbăvit şi Cel ce am prezis şi nu sunt străin la voi. Voi sunteţi martorii Mei, zice Domnul. Eu sunt Dumnezeu din veşnicie şi de aici încolo Eu sunt! Nimeni nu poate să iasă de sub puterea Mea şi ceea ce fac Eu, cine poate strica ? Aşa zice Domnul, Izbăvitorul vostru, Sfântul lui Israel.

De la înţelepciunea lui Solomon, citire

(III, 1-9)

Sufletele drepţilor sunt în mâna lui Dumnezeu şi chinul nu se va atinge de ele. În ochii celor fără de minte, drepţii sunt morţi cu desăvârşire şi ieşirea lor din lume li se pare mare nenorocire. Şi plecarea lor dintre noi, un prăpăd, dar ei sunt în pace. Chiar dacă, în faţa oamenilor, ei au îndurat suferinţe, nădejdea lor este plină de nemurire. Şi fiind pedepsiţi cu puţin, mare răsplată vor primi, căci Dumnezeu i-a pus la încercare şi i-a găsit vrednici de El. Ca pe aur în topitoare, aşa i-a lămurit, şi ca pe o jertfă de ardere întreagă i-a primit. Străluci-vor în ziua răsplătirii şi ca nişte scântei care se lasă pe mirişte, aşa vor fi. Judeca-vor neamurile şi stăpâni vor fi peste popoare şi Domnul va împărăţi întru ei, în veci. Ei vor înţelege adevărul, ca unii care şi-au pus încrederea în Domnul; cei credincioşi vor petrece cu El în iubire, căci harul şi îndurarea sunt partea aleşilor Lui.

De la înţelepciunea lui Solomon, citire

(V, 15-23; VI, 1-3)

Cei drepţi vor fi vii în veacul veacului şi răsplata lor este la Domnul şi Cel Atotputernic are grijă de ei. Drept aceea, vor primi din mâna Domnului împărăţia frumuseţii şi cununa cea strălucitoare, căci El îi va ocroti cu dreapta Sa şi cu braţul

Său; asemenea unui scut îi va acoperi. El va face arme din mânia Sa şi cu ele va întări făptura mâinilor Sale ca să răsplătească vrăjmaşilor. Din dreptate El îşi va face platoşă şi din judecata cea nefăţarnică îşi va face coif. Din sfinţenia Sa va face pavăză nebiruită; iar din cumplita Sa mânie va face sabie ascuţită, şi lumea va porni război împreună cu El împotriva celor fără de minte. Săgeţile fulgerului Său vor porni bine îndreptate şi vor lovi în ţintă, zburând din arcul bine încordat al norilor. Mânia Lui, ca o praştie, va azvârli noian de grindină; apele mării se vor întărâta asupra lor şi râurile nu vor îneca vijelios. Duhul puterii dumnezeieşti se va ridica împotriva lor şi ca viscolul îi va vântura. Astfel fărădelegea va aduce pustiire pe pământ şi răutatea va răsturna scaunele celor puternici. Ascultaţi deci, regilor, şi înţelegeţi, luaţi învăţătură, voi, care judecaţi marginile pământului. Băgaţi în urechi, voi, cei ce stăpâniţi peste mulţimi şi care vă mândriţi cu mulţimea popoarelor voastre. Pricepeţi că stăpânirea vi s-a dat de la Domnul şi puterea de la Cel Preaînalt.

La Litie

Stihirile mucenicului, glasul al 4-lea:

Podobie: Ca pe un viteaz...

Ca un soare prea luminos ai răsărit în pământul ţării tale, fericite, şi prin sângele muceniciei, ca pe o căruţă, de la împărătească cetate te-ai suit la împărăţiile cele de sus. Şi cu pătimirile cele prea grele ale luptelor tale, ai biruit pe vrăjmaşul, prin moartea ta cea prea cinstită, Ioane, de Dumnezeu înţelepţite.

Ca un crin ai fost răsădit în grădinile cereşti ale mucenicilor; ca un finic te-ai înălţat; ca un cedru prea frumos te-ai cunoscut, şi ca un chiparos ales te-ai arătat, Ioane, răspândind buna mireasmă în inimile noastre. Şi în curgerile sângiurilor tale înecând pe balaurul cel războinic, acum te-ai suit la ceruri şi ai primit cununa biruinţei.

Cu arma Crucii îngrădindu-te, te-ai întărit împotriva Dalilei celei nouă, şi cu bărbăţie răbdând durerile chinurilor celor cumplite, pentru dragostea lui Hristos, ai câştigat biruinţă strălucită asupra vrăjmaşilor celor văzuţi şi celor nevăzuţi. Şi ca un miel, mărite, ai suferit spânzurare de la cei fără de lege, pătimitorule prea viteaz, Ioane, de trei ori fericite.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 5-lea*

Praznic de bucurie strălucit-a astăzi, la care ne cheamă pe noi ostaşul cel nebiruit al lui Hristos, mucenicul Ioan cel de curând arătat, ca să gustăm din ospăţul răsplătirii nevoinţelor Iui. Căci dorind el Împărăţia Cerurilor şi lumina cea neînserată, a nesocotit frumuseţea trupului celui stricăcios, şi a lepădat amăgirea dulceţii celei trecătoare a păcatului, supunându-se la chinuri, pentru viaţa cea veşnică. Iar acum, împodobit cu cununile cele neveştejite, se bucură neîncetat în ceruri, împreună cu cei fără de trupuri şi cu toate cetele Sfinţilor, rugându-se pururea să ne mântuim noi, cei ce cu dragoste prăznuim cinstită pomenirea lui.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului*

La Stihoavnă

Stihirile mucenicului, glasul 1:

Podobie: Prea lăudaţilor mucenici...

Păzind poruncile cele dumnezeieşti, şi neplecându-te chemărilor Dalilei celei nouă, ai fost închis în temniţă ca un tâlhar, neprihănitule, Ioane; şi răbdând chinuri cumplite şi de multe feluri, ai zdrobit uneltirile asupritorilor păgâni, şi ai deschis închinătorilor lui Hristos calea împărăţiei lui Dumnezeu.

Stih: Minunat este Dumnezeu întru Sfinţii Săi, Dumnezeul lui Israel (Ps. 67,36).

Cu platoşa dreptei credinţe într-armându-te, ai biruit pe vrăjmaşul cel ce cu multă măiestrie te ispitea, cu dulceţile cele stricătoare de suflet ale dezmierdării femeieşti. Căci te-ai făcut vas cinstit al curăţiei, vrednicule de pomenire, lauda românilor, fericite mucenice Ioane.

Stih: Sfinţilor celor din pământul Lui, minunate a făcut Domnul toate voile Sale într-înşii (Ps. 15, 3).

După lege săvârşind sfinţita luptă, după lege ai şi fost încununat, mărite, de mâna Ziditorului a toate şi Împăratului veacurilor, mucenice Ioane, fericite. Că ai fost asemenea îngerilor la frumuseţea chipului, şi te-ai făcut ca ei prin neprihănirea trupului; iar acum, te bucuri împreună cu ei în locaşurile cereşti.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 6-lea*

Cu credinţă şi cu dragoste prăznuieşte astăzi Biserica şi patria ta pomenirea ta cea prea cinstită, şi mutarea ta la Iubitorul de oameni, Ioane prea minunate. Şi bucurându-se, cununi de laudă îţi împleteşte. Că pe tine te are ca pe un luceafăr luminos şi zid nebiruit, ca cel ce stai înaintea scaunului măririlor, împreună cu toţi Sfinţii. Cu aceştia roagă, prea sfinte mucenice, pe milostivul Dumnezeu, să dăruiască ţării tale bună pace şi lumea întreagă să o izbăvească de groaza războiului, de moarte şi de tot felul de primejdii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului*

Troparul mucenicului, glasul al 4-lea: Astăzi duhovniceşte prăznuieşte Biserica drept-credincioşilor români, şi cu bucurie strigă: Veniţi, iubitorilor de mucenici, să prăznuim pomenirea cea de peste an a luptelor noului mucenic Ioan. Că acesta, dintre noi cu voia lui Dumnezeu răsărind, în împărătească cetate a lui Constantin a înflorit minunat, aducând Stăpânului rod bogat şi bine primit, prin mucenicie. Iar acum, se roagă neîncetat în ceruri, să se mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului*

Iar de este Litie, la binecuvântarea pâinilor cântăm troparul Sfântului mucenic de două ori,

Apoi Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, bucură-te! Ceea ce eşti plină de har, Marie, Domnul este cu tine. Binecuvântată eşti tu între femei şi binecuvântat este rodul pântecelui tău, că ai născut pre Mântuitorul sufletelor noastre. *(o dată)*

Şi citire a cuvântului.

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul..., se cântă troparul praznicului (de două ori).

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *al mucenicului.* ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor,*** *a praznicului*

După întâia Catismă, **Sedealna**, glasul al 4-lea:

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sământă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind lo-

godnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Urmând curăţiei lui Iosif celui prea frumos, înţelepte Ioane, ai vieţuit puţin în această lume, mutându-te la viaţa cea neîmbătrânitoare, mucenice; căci ţi-ai păzit neprihănirea trupului, nelăsându-te ademenit de uneltirile cele spre păcat; ci, ca un diamant nesfărâmat te-ai împotrivit, până la sânge. Pentru aceasta, prea lăudate, roagă-L pe Hristos Dumnezeu, să ne izbăvească de întinăciunea patimilor *(de două ori).*

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului*

După a doua Catismă, **Sedealna**, glasul al 4-lea:

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Cu îndrăzneală înfruntându-l pe tiran, mucenice Ioane, nu cu pavăză şi cu sabie te-ai într-armat, ci cu platoşa credinţei celei neclintite; şi cu dragoste dumnezeiască ai râvnit să te dezlegi de jugul robiei celei de jos, ca să te sălăşluieşti în locaşurile cele de sus; unde te rogi Atotţiitorului, ca să se păzească ţara noastră de toată nevoia şi primejdia *(de două ori).*

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului*

După Polieleu, **Sedealna**, glasul al 3-lea:

Podobie: Fecioara astăzi, pe Cel mai presus de fiinţă naşte şi pământul peştera Celui Neapropiat aduce. Îngerii cu păstorii slavoslovesc şi magii cu Steaua călătoresc. Că pentru noi s-a născut Prunc Tânăr, Dumnezeu, cel mai înainte de veci.

Minunată a fost pătimirea ta, prea lăudatule mucenice, cea cu adevărat întru Domnul. Că ai strunit cu tărie poftele trupului celui tânăr, şi ai ruşinat păgânătatea vrăjmaşilor, strigând cu mare glas: Robul lui Hristos sunt eu, şi nicidecum nu mă voi depărta de credinţa părinţilor mei *(de două ori).*

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului*

Apoi Antifonul întâi al glasului al 4-lea:

Prochimen, glasul al 4-lea: Minunat este Dumnezeu întru Sfinţii Săi, Dumnezeul lui Israel (Ps. 67,36).

Stih: În biserici binecuvântaţi pe Dumnezeu, pe Domnul din izvoarele lui Israel (Ps. 67, 27).

Toată suflarea...

Evanghelia de la Matei (X, 16-22): Zis-a Domnul către ucenicii Săi: Iată, Eu vă trimit pe voi ca pe nişte oi... (caută miercuri în Săptămâna a 3-a după Rusalii).

Evanghelia de la Matei

Matei: X, 16-22

Zis-a Domnul ucenicilor Săi:
16. Iată Eu vă trimit ca pe nişte oi în mijlocul lupilor.
17. Deci fiţi înţelepţi ca şerpii şi fără răutate ca şi porumbeii.
18. Feriţi-vă de oameni, căci vă vor da pe mâna sinedriilor şi în sinagogile lor vă vor bate cu biciul.
19. Chiar înaintea domnilor şi a împăraţilor veţi fi duşi pentru Mine, ca mărturie lor şi păgânilor.
20. Iar când vă vor da pe voi în mâna lor, să nu vă îngrijiţi cum, sau ce veţi vorbi, căci se va da vouă în acel ceas ce să grăiţi, fiindcă nu voi veţi fi cei care veţi răspunde, ci Duhul Tatălui vostru, Acela va grăi prin voi.
21. Va da frate pe frate la moarte şi tată pe fiu; şi se vor scula copiii asupra părinţilor şi-i vor omorî.
22. Iar voi veţi fi urâţi de toţi pentru numele Meu, dar cel care va răbda până la sfârşit, acela se va mântui.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.

5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 2-lea*

Pentru rugăciunile purtătorului de chinuri, Ioan, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu), *asemenea*

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Stih: Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta şi după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte fărădelegile noastre (Ps. 50, 1-2).

Stihira, glasul al 6-lea: Astăzi ne-a sosit nouă pomenirea noului pătimitor, Ioan, care ca un soare de primăvară luminând şi încălzind cu dumnezeieştile daruri, veseleşte sufletele credincioşilor. Că acesta şi-a vădit podoaba cea dinlăuntru a sufletului, prin frumuseţea cea din afară a chipului, pildă făcându-se pe sine iubitorilor de neprihănire. Şi, însetat fiind după frumuseţea cea fără asemănare a îngerilor, a lepădat dulceţile trupului şi dezmierdările cele trecătoare, cu bucurie săvârşind calea muceniciei. Iar acum, stând înaintea Sfintei Treimi, se roagă pentru cei ce cu dragoste prăznuiesc sfântă pomenirea lui.

Canoanele

Se pune Canonul praznicului, cu Irmosul pe 8, şi al mucenicului, pe 6.

Canonul mucenicului

Cântarea 1

Irmos: Apa trecând ca pre uscat şi din răutatea egiptenilor scăpând Israeliteanul, striga: Izbăvitorului şi Dumnezeului nostru să cântăm.

Acum chem eu păcătosul darul Sfântului Duh, ca insuflându-mă minunat, să-mi izgonească întunericul necunoştinţei, şi cu bogăţia înţelepciunii să mă lumineze, ca după vrednicie să împletesc cununi de laudă, noului pătimitor al lui Hristos, Ioan.

Negrăită şi neînţeleasă este taina rânduielii lui Dumnezeu, cel ce cunoaşte cele ascunse şi cearcă inimile şi rărunchii; care, în felurite chipuri, cheamă către cereasca împărăţie pe aleşii Săi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Văzând mai dinainte Dumnezeu buna rodire a sufletului tău, ţi-a întărit inima cu neînfricată îndrăzneală, prin care ai biruit cursele vechiului vrăjmaş, fericite Ioane. Şi cu putere de sus ai ruşinat pe asupritorii cei păgâni.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Rogu-mă ţie, Maica lui Dumnezeu, Fecioară prea curată, ceea ce eşti grabnică ajutătoare a celor din nevoi şi liman de izbăvire a celor înviforaţi, păzeşte-mă de uneltirile vicleanului şi nu mă lăsa să cad în prăpastia pierzării.

Catavasiile praznicului.

Cântarea a 3-a

Irmos: Doamne, cel ce ai făcut cele de deasupra crugului ceresc şi ai zidit Biserica, Tu pe mine mă întăreşte întru dragostea Ta, că tu eşti marginea doririlor şi credincioşilor întărire, Unule, Iubitorule de oameni.

Având ochii sufletului luminaţi, înţelepte, te-ai arătat curăţit de patimi, iar săgeţile cele înveninate din arcul vrăjmaşului celui pierzător de suflete nu te-au atins, luând ca pavăză puterea lui Hristos, noule mucenice Ioane.

Nici vârsta cea fragedă, nici înstrăinarea, şi nici robia la cel de alt neam nu au izbutit a te îngrozi pe tine, mult pătimitorule. Ci, precum este un stejar în mijlocul câmpiei, aşa ai stat tu neclintit întru dragostea lui Hristos, fericite Ioane.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu sufletul bine zidit pe temelia cea neclintită a virtuţii, pe care din pruncie o ai deprins de la fericiţii tăi părinţi, şi fiind întărit cu dar de sus, mărite Ioane, nicidecum nu te-ai învoit la fapta cea vătămătoare de suflet a nelegiuitului agarean.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cu dragoste şi cu smerenie îngenunchind eu, care sunt cu totul netrebnic, la cinstită icoana ta, Preasfântă Fecioară, cu lacrimi mă rog, să nu mă lepezi de la faţa ta, ci, te roagă Fiului tău, să mă izbăvească de toată vătămarea şi primejdia.

Condacul mucenicului, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Arătatu-s-a astăzi nouă, cel prea înfrumuseţat cu curăţia, tânărul ostaş al Mântuitorului, luminând pe toţi care strigă: Bucură-te, Ioane, mare mucenice al lui Hristos.

Icos: Veniţi toţi iubitorilor de mucenici, cei din România, ca adunându-ne împreună, să cinstim cu cântări luminate pe Ioan, noul mucenic al Domnului. Căci acesta, răsărind din pământul românesc, a dat rod însutit al credinţei în cetatea lui

Constantin, ruşinându-i pe prigonitorii săi, şi mărturisind credinţa cea ortodoxă, prin vărsarea sângelui. Iar acum, mijloceşte în ceruri pentru noi cei care îi cântăm: Bucură-te, Ioane, mare mucenice al lui Hristos.

Sedealna mucenicului, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Dintre rudeniile tale fiind strămutat, mărite, şi la împărătească cetate a Sfântului Constantin fiind dus, pe toţi i-ai uimit cu frumuseţea chipului, cu tăria sufletului şi cu răbdarea cea prea tare întru necazuri. Căci, îmbogăţindu-te cu rănile, ca şi cu nişte mărgăritare de mult preţ, ai luat cu ele cununile cele neveştejite ale mucenicilor; şi ca într-o căruţă te-ai suit la ceruri, prin prea curat sângele tău. Pentru aceasta, lui Hristos Dumnezeu roagă-te, iertare de greşeli să dăruiască celor ce cu dragoste te cinstesc pe tine, înţelepte Ioane.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului*

Cântarea a 4-a

Irmos: Tu eşti tăria mea, Doamne; Tu - şi puterea mea; Tu - Dumnezeul meu; Tu - bucuria mea, Cel ce n-ai lăsat sânurile Părinteşti, şi a noastră sărăcie ai cercetat-o. Pentru aceasta, cu proorocul Avacum strig către Tine: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Cel ce te-ai născut din părinţi de bun neam şi bine credincioşi, şi te-ai deprins de la dânşii a păzi legea cea creştinească întru curăţie, înţelepţeşte-mă şi pe mine a fugi totdeauna de amăgirile vicleanului diavol, şi a păzi cu tărie poruncile Ziditorului.

Iertare de greşeli cere de la Stăpânul tuturor, fericite Ioane, ca să ne dea nouă, celor ce cu dragoste ne-am adunat să prăznuim pomenirea ta cea vrednică de laudă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Laudă şi podoabă de mult preţ eşti, prea minunate mucenice, Bisericii şi neamului tău, căci, se bucură avându-te pe tine mijlocitor către Dumnezeu şi tare folositor întru nevoi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Născut-ai sub ani pe Fiul cel fără de ani, prea curată Maică a lui Dumnezeu. Şi, Fecioară ai rămas şi după naştere, ca şi înainte de naştere, ceea ce stai întru dumnezeiasca slavă de-a dreapta Fiului tău, rugându-te pururea pentru noi.

Cântarea a 5-a

Irmos: Pentru ce m-ai lepădat de la faţa Ta, Cel ce eşti Lumină neajunsă, şi m-a acoperit întunericul cel străin pe mine, ticălosul? Ci mă întoarce, şi la lumina poruncilor Tale îndreptează căile mele, rogu-mă.

Dulceaţa cea vătămătoare a păcatului neprimind-o, o ai alungat departe de la cugetul tău, înţelepte Ioane, şi ai rămas în afara mrejelor vechiului amăgitor. Şi cu puterea Crucii într-armându-te, l-ai biruit pe el.

Undiţă a întins vicleanul vrăjmaş asupra ta, fericite Ioane. Dar tu, luminat fiind cu darul Sfântului Duh, ai rămas nevătămat de meşteşugirile lui, şi pe toate le-ai destrămat cu îndelunga răbdare, cu tăria credinţei şi cu nădejdea mântuirii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Robit fiind cu trupul de către cei de alt neam, mărite, ai rămas slobod cu duhul, mucenice Ioane. Şi păzindu-ţi curăţia trupului neîntinată, te-ai făcut vrednic sălaş al luminii celei de sus.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Curăţeşte-mi întinăciunea, prea curată Născătoare de Dumnezeu, căci din pruncie mi-am întinat haina cea luminoasă a sufletului, şi L-am mâniat pe Dumnezeu, pe care fă-L mie milostiv.

Cântarea a 6-a

Irmos: Curăţeste-mă, Mântuitorule, că multe sunt fărădelegile mele, şi mă ridică

din adâncul răutăţilor, rogu-mă; căci către Tine am strigat, şi mă auzi Dumnezeul mântuirii mele.

Arătatu-te-ai, prea înţelepte Ioane, tânăr şi prea frumos ostaş al lui Hristos, şi te-ai încununat cu diademă de mare preţ, şi cu porfira sângiurilor tale celor curate, care împodobeşte Biserica lui Dumnezeu şi pe cei binecredincioşi îi veseleşte.

Să dănţuiască acum adunarea bine credincioşilor, prăznuind duhovniceşte; că iată, ne cheamă noul pătimitor Ioan, să ne ospătăm cu bucurie din masa răsplătirii nevoinţelor lui, cu care hrăneşte spre mântuire pe cei ce cinstesc cu credinţă sfântă pomenirea lui.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu laude te mărim, mucenice, că prin credinţă şi prin neprihănita curăţie te-ai făcut nouă pildă, câştigând cu robia cea pământească slobozenia cea cerească, cu înfrânarea şi cu chinurile cele vremelnice, bucuria şi desfătarea cea veşnică, iar cu moartea, viaţa cea neîmbătrânitoare.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

De Dumnezeu Născătoare Fecioară, nădejdea mea cea neînfruntată, mă rog milostivirii tale şi bunătăţii, să nu mă laşi pe mine fără de a ta ocrotire nici o clipă, ci grăbind mă apără şi mă izbăveşte.

Condacul şi Icosul praznicului.

Sinaxar

În această lună, în ziua a douăsprezecea, pomenirea Sfântului noului mucenic Ioan Valahul (Românul).

Acest sfânt mucenic era din Ţara Românească, născut din părinţi de bun neam şi binecredincioşi, pe la anul 1644, adică în vremea stăpânirii bine credinciosului domn Matei Basarab (1632-1654). La câţiva ani după ce acesta s-a mutat la Domnul, a urcat pe tronul Ţării Româneşti, Mihail Radu, zis Mihnea al III-lea (1658-1659), care, ne mai putând prididi cu plata hameiului şi a birurilor grele cerute de stăpânitorii turci, s-a răzvrătit împotriva acestora, plănuind să se unească cu voievozii ţărilor creştine din jur şi să scape ţara de sub robia turcească. Însă, sultanul Mahomed al IV-lea (1648-1687) a trimis împotriva lui oaste mare de turci

şi de tătari, care l-au biruit pe Mihnea şi au făcut, ca şi alte dăţi, prăpăd şi pustiire mare în biata ţară, arzând, prădând şi omorând, iar la ieşirea din ţară au luat cu ei şi o mare mulţime de robi dintre români, trecându-i peste Dunăre.

Acestea se petreceau în toamna anului 1659. Iar între cei robiţi atunci s-a aflat şi un tânăr, cu numele de Ioan, care nu avea decât 15 ani. Părinţii lui, cărora nu li se ştie nici numele şi nici locul unde au trăit, îl crescuseră cu grijă, în frica lui Dumnezeu, şi în iubirea de ţară şi de credinţa strămoşească. Pe deasupra, era voinic şi chipeş; frumuseţea lui feciorelnică atrăgea privirile tuturor, încât, pe drumul către Ţarigrad, un oştean turc mai bogat l-a cumpărat cu gând spurcat, vrând să-l silească spre păcatul blestemat al sodomiei. Dar tânărul s-a împotrivit cu scârbire şi în vălmăşeala luptei cu spurcatul agarean, l-a răpus, încercând să fugă.

Fiind prins, a fost legat din nou şi dus la Ţarigrad, unde l-au dat femeii turcului ucis; aceasta l-a dus în faţa vizirului să-l judece, şi acolo tânărul a mărturisit fără înconjur adevărul. Vizirul l-a predat atunci femeii văduve, pentru ca ea să facă cu dânsul ce va voi. Stăpâna nu i-a luat capul tânărului, ci văzându-l voinic şi bun de muncă l-a pus la început printre slugile sale; dar văzându-l prea frumos la înfăţişare, s-a aprins de diavolească poftă pentru el, ca oarecând femeia lui Putifar din Egipt pentru Iosif cel prea frumos şi înţelept. Dorindu-l cu înfocare, a încercat la început să-l ademenească cu tot felul de făgăduinţe, spunându-i că îl va lua de soţ dacă el s-ar lepăda de credinţa creştină şi s-ar face mahomedan.

Dar el s-a împotrivit cu tărie uneltirilor acestei noi Dalile şi a rămas nestrămutat în credinţa părinţilor lui şi în curăţia trupească. Iar ea văzând că nimic nu izbuteşte, s-a înfuriat şi l-a dat eparhului (mai marelui cetăţii), ca să-l pedepsească pentru uciderea soţului ei.

Acesta l-a azvârlit în temniţă, supunându-l la înfricoşătoare chinuri; femeia venea zilnic la temniţă, încercând necurmat să-l înduplece pe Ioan să-i facă voia, nădăjduind că ceea ce nu izbutiseră fărădelegile ei, vor face ameninţările şi chinurile. Dar viteazul tânăr nu s-a lăsat biruit nici de grozăvia chinurilor, pe care le-a îndurat cu bărbăţie şi cu ajutor de sus, rămânând până la sfârşit, ca un tare diamant, neclintit în credinţa creştină.

Văzând, aşadar, femeia şi prigonitorii că în zadar se ostenesc, au cerut vizirului să-l dea pe tânăr la moarte. Şi scoţându-l din temniţă, călăii l-au dus spre o margine a Ţarigradului, la locul numit pe atunci Parmak-Kapi (adică Poarta Stâlpului), lângă Bezesteni (adică piaţa marelui bazar al neguţătorilor); aici i-au pus gâtul în ştreang

şi l-au înălţat în spânzurătoare, omorându-l, în ziua de 12 ale lunii mai, într-o vineri înainte de înălţarea Domnului, la anul 1662.

Aşa a trecut către veşnicele locaşuri tânărul mucenic român Ioan, în primăvara vieţii sale, când avea numai 17 sau 18 ani.

Trupul său feciorelnic va fi fost aruncat în apele Bosforului sau poate a fost îngropat de creştini cucernici în vreun loc din jurul Ţarigradului, unde numai Dumnezeu şi sfântul însuşi ştie.

Iar istoria scurtei dar pilduitoarei sale vieţi a aşternut-o în scris, marele învăţat grec Ioan Cariofil din Ţarigrad, care a trăit pe vremea sfântului, fiind martor al pătimirilor lui.

Cu ale lui sfinte rugăciuni, Doamne, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: Tinerii cei au mers din Iudeea în Babilon oarecând, cu credinţa Treimii, văpaia cuptorului au călcat-o cântând: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Uşile cereşti privindu-le cu mintea de mai înainte, înţelepte Ioane, ai fugit de uşile păcatului, care îţi erau deschise. Iar acum bucurându-te, cânţi Izbăvitorului: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Celui ce te silea pe tine spre păcatul cel urât de Dumnezeu, nu te-ai plecat, neprihănitule tânăr; şi nici dezmierdările stăpânei tale agarence nu te-au ademenit să-ţi lepezi curăţia şi credinţa. Ci, ai rămas credincios lui Hristos, căruia îi cânţi: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Fiind eu împuns de boldul păcatului, căzut-am în prăpastia ispitelor celor pierzătoare de suflet, şi de porţile iadului m-am apropiat. Ci, tu, Ioane, roagă-te lui Dumnezeu pentru mine, să mă mântuiesc din cursele lui Veliar, şi să cânt: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Înaintea ta cădem şi cu umilinţă ne rugăm, Preasfântă Fecioară: Rănile sufletelor noastre le curăţeşte cu puterea mijlocirilor tale, şi te roagă Celui ce S-a răstignit pentru noi, ca mântuindu-ne prin sângele izvorât din rănile Lui, să cântăm cu bucurie: Bine eşti cuvântată în veci, prea curată.

Cântarea a 8-a

Irmos: De şapte ori, cuptorul, chinuitorul haldeilor l-a ars nebuneşte cinstitorilor de Dumnezeu; şi, văzându-i pe aceştia cu putere mai bună mântuiţi, a strigat: Pe Făcătorul şi Izbăvitorul, Tineri, bine-L cuvântaţi; preoţi, lăudaţi-L; noroade, prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Ioane, mult pătimitorule, stând cu îndrăznire înaintea păgânului judecător, ai mărturisit cu tărie adevărul celor grăite de pârâşii tăi. Iar acum, stând înaintea scaunului Judecătorului ceresc, răsplătire ai luat pentru adevăr, şi împreună cu cetele mucenicilor cânţi: Binecuvântaţi, toate lucrurile Domnului, pe Domnul.

Iertare de datorii dorind a câştiga, năzuim la a ta folosinţă, înţelepte Ioane; şi cu credinţă te rugăm: Cu mijlocirile tale către Stăpânul a toate, ajută-ne să ne izbăvim de săgeţile cele aprinse ale pierzătorului de suflete, ca să cântăm totdeauna: Binecuvântaţi, toate lucrurile Domnului, pe Domnul.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Îngerul Domnului te-a călăuzit şi te-a ocrotit când erai singur şi în nevoi, între străini şi păgâni, departe de fraţii tăi de sânge, mucenice Ioane. Pentru aceasta, rămânând nebiruit, neîncetat cântai: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului, pe Domnul.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cel ce de bunăvoie S-a întrupat pentru noi şi ne-a învăţat pocăinţa, Emmanuel, din tine S-a arătat, Fecioară curată. Pe Acela roagă-L acum, Preasfântă Stăpână, ca să ne deschidă nouă uşile milostivirii şi să ne mântuiască pe noi, cei ce cântăm: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului, pe Domnul.

Cântarea a 9-a

Irmos: Spăimântatu-s-au cerurile şi marginile pământului s-au cutremurat, că Dumnezeu s-a arătat oamenilor în trup, şi pântecele tău s-a făcut mai desfătat decât

cerurile. Pentru aceasta, pe tine Născătoare de Dumnezeu, începătoriile cetelor îngereşti şi omeneşti te prea măresc.

Armă nebiruită împotriva văzuţilor şi a nevăzuţilor vrăjmaşi, luând Crucea lui Hristos, mucenice înţelepte, ai sfărâmat toate înşelăciunile păgânătăţii, dorind să moşteneşti cele veşnice, Ioane.

Cercat-a noua Dalilă să te înduplece spre păcat, cu ispitirile farmecelor trupeşti şi cu ameninţările cumplitelor chinuri; dar tu, înţelepte, ai lepădat îndată amăgirile ei stăruitoare, dorind a fi încununat cu neveştejitele cununi, din mâna Ziditorului.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Grozave şi cumplite chinuri fiind aduse asupra fragedului şi curatului tău trup, mucenice Ioane, nicidecum nu ţi-au slăbit bărbăţia sufletului; ci cu neclintire ai răbdat până la sfârşit. Iar acum, te veseleşti luminat în cămările cele cereşti, împreună cu toţi Sfinţii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Adu-ţi aminte de mine nevrednicul, Preasfântă Stăpână, şi nu mă lăsa să pier în râul cel de foc al balaurului. Ci, ca o Maică a Celui Milostiv, ajută-mă să intru în cămara Mirelui ceresc, împreună cu fecioarele cele înţelepte, ca să mă mântuiesc eu, ticălosul.

Luminânda mucenicului, glasul al 3-lea:

Podobie: Cercetatu-ne-a pe noi de sus Mântuitorul nostru, Răsăritul răsăriturilor şi cei dintru întuneric şi din umbră au aflat adevărul; că din Fecioară S-a născut Domnul.

Aprinzându-te de râvna celor cereşti, Sfinte mucenice Ioane, şi de cele pământeşti lepădându-te, pe cei ce te-au robit i-ai biruit cu putere de sus, şi la ceruri prin moarte te-ai mutat, veselindu-te împreună cu îngerii.

Slavă..., Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului*

La Laude

Se pun stihirile pe 6: 3 ale praznicului şi 3 ale Sfântului mucenic.

Stihirile Sfântului mucenic, glasul 1:

Podobie: Prea lăudaţilor mucenici, fiind zdruncinaţi cu pietre, nu v-aţi lepădat de Hristos, Piatra cea nesfărâmată. Ci făcându-vă prin har purtători de biruinţă, vă veseliţi împreună cu cetele îngerilor. Cu care rugaţi-vă să dăruiască sufletelor noastre pace şi mare milă.

Mucenicul cel minunat al lui Hristos, Ioan ne cheamă pe noi astăzi, să săvârşim cinstită pomenirea lui cea de peste an. Pentru aceasta, adunându-ne cu grăbire, să-l lăudăm ca pe un plăcut al Domnului; că mult s-a nevoit şi a pătimit, pentru paza curăţiei, şi pentru mărturisirea credinţei.

Astăzi îngerii lui Dumnezeu luminat dănţuiesc în ceruri, şi împreună cu noi nevăzut prăznuiesc pomenirea pătimirilor tale, ***Sfinte noule mucenic Ioane***. Pentru aceasta, ***roagă-te împreună cu ei, lui Dumnezeu, să izbăvească pe cei ce cu dragoste sărută icoana cinstitului tău chip, şi cu credinţă te laudă pe tine, purtătorule de chinuri.***

Podobie: Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii; la Tine cădem, cel ce ai înviat din mormânt, la Unul Dumnezeul nostru.

Cu amar plângeau oarecând fiii lui Israel în robie, la râul Babilonului, când îşi aduceau aminte de Sion. Aşa şi tu, curatule tânăr, suspinai adesea pe pământ străin, de dorul părinţilor şi al libertăţii Patriei tale celei pământeşti, în care se mărea Hristos.

Jertfitu-te-ai lui Hristos ca un miel fără prihană, cinstite mucenice Ioane, în pământul robiei şi al plângerii. Dar mutându-te la ceruri, ai aflat împăcarea slobozeniei celei de sus, iar pomenirea ta din neam în neam, mărite!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Mucenice prea lăudate, noule pătimitor Ioane, tu prin grele nevoinţe şi prin moarte mucenicească, ai săvârşit alergarea scurtei tale vieţi pământeşti. Şi în pământ străin, în loc necunoscut, ţi-au îngropat curatul şi cinstitul tău trup, ca pe un crin fără de vreme rupt din ţarina în care a răsărit. Iar îngerii au primit sufletul tău cel

sfinţit prin nevoinţele chinurilor, prin paza curăţiei, prin tăria credinţei şi prin moarte de mucenic. Şi suindu-l la ceruri, în latura sfinţilor l-au sălăşluit, cu cei ce au aflat izvorul vieţii şi uşa Raiului. ***Cu aceştia roagă-te neîncetat, sfinte mucenice, să se păzească ţara şi Biserica ta, de toată bântuiala vrăjmaşului, şi lumea întreagă în pace să se aşeze. Ca totdeauna să prăznuim cu dragoste sfântă pomenirea ta, şi să slăvim pe Hristos, în care ne întărim.***

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *a praznicului*

Doxologia mare, ecteniile şi otpustul. Ceasul întâi şi otpustul deplin.

La Liturghie

La Fericiri, se pune din Canonul praznicului, Cântarea cea de rând, pe 4, şi din Canonul mucenicului, Cântarea a 6-a, pe 4.

Prochimenul mucenicului, glasul al 7-lea: Prin Sfinţii care sunt pe pământul Lui, minunată a făcut Domnul toată voia întru ei (Ps. 15,3).

Stih: Văzut-am mai înainte pe Domnul înaintea mea pururea, că de-a dreapta mea este, ca să nu mă clatin (Ps. 15, 8).

Apostolul din Epistola către Romani (VIII, 28-39): Fraţilor, ştim că Dumnezeu toate le lucrează spre binele...

Epistola către Romani a Sfântului apostol Pavel

Ap. Romani 8, 28-39

Fraţilor,
28.Şi ştim că Dumnezeu toate le lucrează spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu, al celor care sunt chemaţi după voia Lui;
29.Căci pe cei pe care i-a cunoscut mai înainte, mai înainte i-a şi hotărât să fie asemenea chipului Fiului Său, ca El să fie întâi născut între mulţi fraţi.
30.Iar pe care i-a hotărât mai înainte, pe aceştia i-a şi chemat şi pe care i-a chemat, pe aceştia i-a şi îndreptat; iar pe care i-a îndreptat, pe aceştia i-a şi mărit.
31.Ce vom zice deci la acestea? Dacă Dumnezeu e pentru noi, cine este împotriva noastră?

32.El, Care pe Însuşi Fiul Său nu L-a cruţat, ci L-a dat morţii, pentru noi toţi, cum nu ne va da, oare, toate împreună cu El?
33.Cine va ridica pâră împotriva aleşilor lui Dumnezeu? Dumnezeu este Cel ce îndreptează;
34.Cine este Cel ce osândeşte? Hristos, Cel ce a murit şi mai ales Cel ce a înviat, Care şi este de-a dreapta lui Dumnezeu, Care mijloceşte pentru noi!
35.Cine ne va despărţi pe noi de iubirea lui Hristos? Necazul sau strâmtorarea sau prigoana sau foametea sau lipsa de îmbrăcăminte sau primejdia sau sabia?
36.Precum este scris: "Pentru Tine suntem omorâţi toată ziua, socotiţi am fost ca nişte oi de junghiere".
37.Dar în toate acestea suntem mai mult decât biruitori, prin Acela Care ne-a iubit.
38.Căci sunt încredinţat că nici moartea, nici viaţa, nici îngerii, nici stăpânirile, nici cele de acum, nici cele ce vor fi, nici puterile,
39.Nici înălţimea, nici adâncul şi nici o altă făptură nu va putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Hristos Iisus, Domnul nostru.

Aliluia, glasul al 4-lea: Dreptul ca finicul va înflori şi ca cedrul cel din Liban se va înmulţi (Ps. 91, 12).

Stih: Răsădiţi fiind în casa Domnului, în curţile Dumnezeului nostru vor înflori (Ps. 91, 13).

Evanghelia de la Luca (XXI, 12-19): Zis-a Domnul către ucenicii Săi: Păziţi-vă de oameni pentru că îşi vor pune mâinile pe voi... (caută marţi în Săptămâna a 29-a după Rusalii).

Ev. Luca 21, 12-19

Zis-a Domnul către ucenicii Săi:
12.Dar, mai înainte de toate acestea, îşi vor pune mâinile pe voi şi vă vor prigoni, dându-vă în sinagogi şi în temniţe, ducându-vă la împăraţi şi la dregători, pentru numele Meu.
13.Şi va fi vouă spre mărturie.
14.Puneţi deci în inimile voastre să nu gândiţi de mai înainte ce veţi răspunde;
15.Căci Eu vă voi da gură şi înţelepciune, căreia nu-i vor putea sta împotrivă, nici să-i răspundă toţi potrivnicii voştri.
16.Şi veţi fi daţi şi de părinţi şi de fraţi şi de neamuri şi de prieteni şi vor ucide dintre voi.
17.Şi veţi fi urâţi de toţi pentru numele Meu.

18.Şi păr din capul vostru nu va pieri.
19.Prin răbdarea voastră veţi dobândi sufletele voastre.

Chinonicul: Întru pomenire veşnică va fi dreptul. de auzul rău nu se va teme. (Ps. 111)

Mineiul (lunile ianuarie-iulie), Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2001

Sursa:
http://www.sfintiromani.ro/ro/pagina/167/mai_ioan_valahul_slujba.html

Canon de rugăciune către Sfântul mucenic Ioan, valahul

Canon de rugăciune către Sfântul mucenic Ioan, valahul (†1662) (12 mai):

https://www.academia.edu/43179175/Canon_de_rug%C4%83ciune_c%C4%83tre_Sf%C3%A2ntul_mucenic_Ioan_valahul_1662_12_mai_

https://archive.org/details/can.-sf.-ioan-v

***

Troparul Sfântului mucenic Ioan Valahul, glasul al 4-lea: Astăzi duhovniceşte prăznuieşte Biserica dreptcredincioşilor, şi cu bucurie strigă: Veniţi, iubitorilor de mucenici, să prăznuim pomenirea cea de peste an a luptelor noului mucenic Ioan! Că acesta, dintre noi cu voia lui Dumnezeu răsărind, în împărătească cetate a lui Constantin a înflorit minunat, aducând Stăpânului rod bogat şi bine primit, prin mucenicie. Iar acum se roagă neîncetat în ceruri, să se mântuiască sufletele noastre.

Cântarea 1

Irmos: Apa trecând ca pre uscat şi din răutatea egiptenilor scăpând Israililteanul, striga: Izbăvitorului şi Dumnezeului nostru să cântăm.

Stih: ***Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Acum eu, mult păcătosul, chem darul Sfântului Duh, ca insuflându-mă minunat, să-mi izgonească întunericul necunoştintei, şi cu bogăţia înţelepciunii să mă lu-

mineze, ca după vrednicie să împletesc cununi de smerită laudă, noului pătimitor al lui Hristos, Ioan.

Stih: ***Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Negrăită şi neînţeleasă este tainica rânduială a lui Dumnezeu, cel ce cunoaşte cele ascunse şi cearcă inimile şi rărunchii; care, în felurite chipuri, cheamă către cereasca împărăţie pe aleşii Săi!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh

Văzând mai dinainte Dumnezeu buna rodire a sufletului, ţi-a întărit inima cu neînfricată îndrăzneală, prin care ai biruit cursele vechiului vrăjmaş, fericite Ioane! Şi cu putere de sus ai ruşinat pe asupritorii cei păgâni.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Rogu-mă ţie, Maica lui Dumnezeu, Fecioară prea curată*, ceea ce eşti grabnică ajutătoare a celor din strâmtorări, şi liman de izbăvire a celor înviforaţi;* ***păzeşte-mă de uneltirile vicleanului, şi nu mă lăsa să mă sfărâm de piatra pierzării de suflet!***

Cântarea a 3-a

Irmos: Doamne, cel ce ai făcut cele de deasupra crugului ceresc şi ai zidit Biserica, Tu pe mine mă întăreşte intru dragostea Ta, că tu eşti marginea doririlor şi credincioşilor întărire, Unule, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Având ochii sufletului luminaţi, înţeleptule tânăr, te-ai arătat neîntinat de patimi, şi săgeţile înveninate cele din arcul vrăjmaşului pierzător de suflete nu te-au atins, având ca pavăză puterea lui Hristos, noule mucenice Ioane!

Stih: ***Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Nici puţinătatea anilor, nici pustiul străinătăţii, nici robia la cei de alt neam nu au izbutit a te îngrozi pe tine, viteazule mucenic! Ci ca un stejar în mijlocul câmpiei, ai stat neabătut întru dragostea lui Hristos.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh

Cu sufletul bine zidit pe temelia neclintită a virtuţii, pe care din pruncie ai deprins-o de la fericiţii tăi părinţi din Valahia, şi întărit fiind cu darul de sus, mărite Ioane, nicicum nu te-ai plecat spre spurcata faptă a sodomiei, la care voia să te silească nelegiuitul agarean.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cu dragoste şi cu smerenie îngenunchind eu, cel cu totul netrebnic, la cinstită icoana ta, Preasfântă Fecioară, cu lacrimi mă rog să nu mă lepezi de la faţa ta, ci lui Dumnezeu roagă-te să mă scoată din toată vătămarea, primejdia şi răutatea.

Condac, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi lumina Ta, Doamne, s-a însemnat peste noi, care cu cunoştinţă Te lăudăm. Venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Arătatu-s-a nouă astăzi, cel prea înfrumuseţat cu curăţia, tânărul ostaş al Mântuitorului, luminând pe toţi cei ce strigă: Bucură-te, Ioane, mare mucenice al lui Hristos!

Icos: Veniţi, toţi iubitorii de mucenici, ca adunându-ne împreună, să cinstim cu cântări luminate pe Ioan, noul mucenic al Domnului. Că acesta, din pământul românesc răsărind, a dat rodul însutit al credinţei, în cetatea lui Constantin, ruşinând pe prigonitorii săi, şi mărturisind credinţa cea ortodoxă, prin vărsarea sângelui său. Iar acum în ceruri mijloceşte pentru noi, şi pentru cei ce cântăm: Bucură-te, Ioane, sfinte mucenice al lui Hristos!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Sedealna mucenicului, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără stricare, Maica lui Dumnezeu, lumii ai născut pe Cel ce ţine toate şi în braţe ai avut pe Cel ce cuprinde toate, pe Dătătorul de hrană al tuturor şi Făcătorul. Pentru aceasta te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, şi cu credinţă te măresc, ca să mă izbăvesc de greşelile mele, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână, curată Fecioară. Al tău ajutor să-mi dăruieşti atunci, că toate le poţi câte le voieşti.

Dintre rudeniile tale ai fost strămutat, mărite, şi la împărătească cetate a sfântului Constantin ai fost dus, pe toţi uimindu-i cu frumuseţea chipului, cu tăria sufletului şi cu răbdarea îngerească în necazuri. Iar acolo, îmbogăţindu-te, cu răni, ca nişte mărgăritare de mult preţ, ai răscumpărat cu ele cununile cele neveştejite ale mucenicilor, ca într-o căruţă suindu-te la ceruri, prin preacurat sângele tău. Lui Hristos Dumnezeu roagă-te, înţeleptule Ioane, iertare de greşeli să dăruiască, celor ce cu dragoste te cinstesc pe tine.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Cântarea a 4-a

Irmos: Tu eşti tăria mea, Doamne; Tu - şi puterea mea; Tu - Dumnezeul meu; Tu - bucuria mea, Cel ce n-ai lăsat sânurile Părinteşti, şi a noastră sărăcie ai cercetat-o. Pentru aceasta, cu proorocul Avacum strig către Tine: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cel ce te-ai născut din părinţi de bun neam şi binecredincioşi, te-ai deprins de la dânşii a păzi legea creştinească în curăţie; ***înţelepţeşte-mă şi pe mine a mă abate totdeauna de la amăgirile celui iscusit întru răutate, şi cu scumpătate a păzi poruncile Ziditorului.***

Stih: ***Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Iertare de greşeli cere de la Stăpânul tuturor, fericite Ioane, ca să ne dea nouă, celor ce cu dragoste ne-am adunat să prăznuim pomenirea ta cea vrednică de cinstire.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh

Laudă şi podoabă de mult preţ eşti, prea minunate mucenice, Bisericii şi Patriei tale, care se bucură avându-te pe tine mijlocitor către Dumnezeu, şi tare folositor întru nevoi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Născut-ai sub ani pe Fiul Cel fără de ani, prea curată Maică a lui Dumnezeu. Ci

fecioară ai rămas şi după naştere, ca şi înainte de naştere, ceea ce stai întru dumnezeiasca slavă de-a dreapta Fiului tău, rugându-te pururea pentru noi.

Cântarea a 5-a

Irmos: Pentru ce m-ai lepădat de la faţa Ta, Cel ce eşti Lumină neajunsă, şi m-a acoperit întunericul cel străin pe mine, ticălosul? Ci mă întoarce, şi la lumina poruncilor Tale îndreptează căile mele, rogu-mă.

Stih: ***Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Dulceaţa cea trecătoare a păcatului neprimind-o, şi departe alungând-o de la cugetul tău, înţeleptule tânăr, ai rămas neprins în mrejele vechiului amăgitor. Şi cu puterea Crucii într-armându-te, l-ai biruit pe el.

Stih: ***Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Undiţa a întins vicleanul vrăjmaş asupra ta, fericite Ioane. Dar tu, luminat fiind cu darul Sfântului Duh, ai rămas nevătămat de meşteşugirile lui, şi pe toate le-ai destrămat cu îndelungă răbdare, cu tăria credinţei şi cu nădejdea mântuirii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh

Robit fiind cu trupul de către cei de alt neam, mărite, ai rămas slobod cu duhul, Ioane. Şi păzindu-ţi curăţia trupului neîntinată, te-ai făcut vrednic sălaş al luminii celei de sus.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Curăţeşte întinăciunea mea, prea curată Născătoare de Dumnezeu. Că din prun-cie mi-am pângărit haina de lumină a sufletului meu, şi am mâniat pe Dumnezeu, pe care fă-L mie milostiv!

Cântarea a 6-a

Irmos: Curăţeste-mă, Mântuitorule, că multe sunt fărădelegile mele, şi mă ridică din adâncul răutăţilor, rogu-mă; căci către Tine am strigat, şi mă auzi Dumnezeul mântuirii mele.

Stih: ***Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Arătatu-te-ai, prea înţelepte Ioane, tânăr şi preafrumos ostaş al lui Hristos; şi te-ai încununat cu diadema de mult preţ, şi cu porfira sângiurilor tale curate, care împodobeşte Biserica lui Dumnezeu şi pe cei binecredincioşi îi veseleşte.

Stih: ***Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Să dănţuiască acum adunarea binecredincioşilor, prăznuind duhovniceşte; că iată, ne cheamă noul pătimitor Ioan, să ne ospătăm cu bucurie din masa răsplătirii nevoinţelor lui, cu care hrăneşte spre mântuire pe cei ce cinstesc cu credinţă sfântă pomenirea lui.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh

Cu credinţă şi cu dragoste te mărim pe tine, sfinte mucenice al Domnului. Că prin tăria credinţei şi prin neprihana curăţiei pildă te-ai făcut nouă, câştigând cu robia cea pământească slobozenia cerească, cu înfrânarea şi cu amărăciunea chinurilor celor vremelnice, bucuria şi desfătarea cea adevărată şi veşnică, iar cu moartea tinereţilor viaţa cea neîmbătrânitoare şi fără de sfârşit.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

De Dumnezeu Născătoare Fecioară, nădejdea mea cea neînfruntată, mă rog milostivirii tale şi bunătăţii, nici o clipită de vreme să nu mă laşi pe mine fără de a ta ocrotire, ci grăbind mă apără şi mă izbăveşte.

Cântarea a 7-a

Irmos: Tinerii cei au mers din Iudeea în Babilon oarecând, cu credinţa Treimii, văpaia cuptorului au călcat-o cântând: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Stih: ***Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Uşile cereşti privindu-le cu mintea, înţelepte, ai fugit de uşile păcatului, care îţi erau deschise, Ioane! Iar acum bucurându-te, cânţi Izbăvitorului: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri!

Stih: ***Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Celui ce te silea pe tine spre spurcata faptă a sodomiei nu te-ai plecat, neprihănitule tânăr; şi nici dezmierdările femeieşti ale stăpânei tale agarence nu te-au ademenit să-ţi lepezi curăţia şi credinţa. Ci ai rămas credincios lui Hristos, Căruia îi cânţi: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh

Fiind eu împuns de boldul păcatului, căzut-am în prăpastia ispitelor celor pierzătoare de suflet, şi de porţile iadului m-am apropiat. Ci, tu, Ioane, roagă-te lui Dumnezeu pentru mine, să mă mântuiesc din gura lui Veliar, şi să cânt: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Înaintea ta cădem şi cu umilinţă ne rugăm, Preasfântă Fecioară: Rănile sufletelor noastre şi sângerările boldului păcatului, curăţeşte-le cu puterea mijlocirilor tale la Cel ce s-a răstignit pentru noi. Ca mântuindu-ne prin sângele izvorât din rănile Lui, să cântăm cu bucurie: Bine eşti cuvântată în veci, prea curată!

Cântarea a 8-a

Irmos: De şapte ori, cuptorul, chinuitorul Haldeilor l-a ars nebuneşte cinstitorilor de Dumnezeu; şi, văzându-i pe aceştia cu putere mai bună mântuiţi, a strigat: Pe Făcătorul şi Izbăvitorul, Tineri, bine-L cuvântaţi; preoţi, lăudaţi-L; noroade, prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ioane, noule pătimitor, tu stând cu îndrăznire înaintea păgânului judecător, ai mărturisit fără înfricare adevărul celor grăite de pârâşii tăi. Iar acum stând înaintea scaunului Judecătorului celui ceresc, răsplătire ai luat pentru iubirea de adevăr; şi împreună cu cetele mucenicilor cânţi: Binecuvântaţi, toate lucrurile Domnului, pe Domnul!

Stih: ***Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Iertare de datoriile noastre dorind a câştiga, năzuim la a ta folosinţă, înţeleptule Ioane, şi cu credinţă te rugăm: Cu mijlocirile tale la Stăpânul a toate, ajută-ne să ne

izbăvim şi noi de săgeţile cele aprinse, ale pierzătorului de suflete, ca să cântăm totdeauna: Binecuvântaţi, toate lucrurile Domnului, pe Domnul!

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Îngerul Domnului te-a însoţit şi ocrotit, când erai singur şi părăsit, între străini şi păgâni, departe de fraţii tăi de sânge, mucenice Ioane! Pentru aceea ai rămas nebiruit şi neîncetat cântai: Binecuvântaţi, toate lucrurile Domnului, pe Domnul!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cela ce de bună voie S-a întrupat pentru noi, şi ne-a învăţat pocăinţa, Emmanuel, din tine născându-Se S-a arătat, Fecioară curată. Pe Acela roagă-L acum, Preasfântă Stăpână, ca să ne deschidă nouă uşile milostivirii Sale şi să ne mântuiască pe noi, cei ce cântăm: Binecuvântaţi, toate lucrurile Domnului, pe Domnul!

Cântarea a 9-a

Irmos: Spăimântatu-s-au cerurile şi marginile pământului s-au cutremurat, că Dumnezeu s-a arătat oamenilor în trup, şi pântecele tău s-a făcut mai desfătat decât cerurile. Pentru aceasta, pe tine Născătoare de Dumnezeu, începătoriile cetelor îngereşti şi omeneşti te prea măresc.

Stih: ***Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Armă nebiruită, împotriva văzuţilor şi a nevăzuţilor vrăjmaşi, luând Crucea lui Hristos, mucenice înţelepte, ai sfărâmat toate înşelăciunile păgânătăţii, dorind să moşteneşti cele veşnice, Ioane!

Stih: ***Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cercat-a noua Dalila să te înduplece spre păcătuire, cu ispitirile farmecelor trupeşti, şi cu ameninţările cumplitelor chinuri; dar tu, înţelepte, ai lepădat cu scârbire amăgirile ei stăruitoare, dorind a te încununa cu neveştejitele cununi, din mâna Ziditorului.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh

Grozave şi înfricoşătoare chinuri punându-se asupra fragedului şi curatului tău trup, mucenice Ioane, nicidecum nu ţi-ai slăbit bărbăţia sufletului; ci cu neclintire

ai răbdat până la sfârşit. Iar acum te veseleşti luminat, în cămările cereşti, împreună cu toţi sfinţii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Adu-ţi aminte de mine neîncetat, Preasfântă Stăpână, şi nu mă lăsa să pier, în gâtlejul balaurului celui de foc. Ci ***ca o Maică a Celui milostiv, ajută-mă să intru în cămara Mirelui ceresc, împreună cu fecioarele cele înţelepte, ca să mă mântuiesc eu, ticălosul.***

Acatistul Sfântului mucenic Ioan, valahul

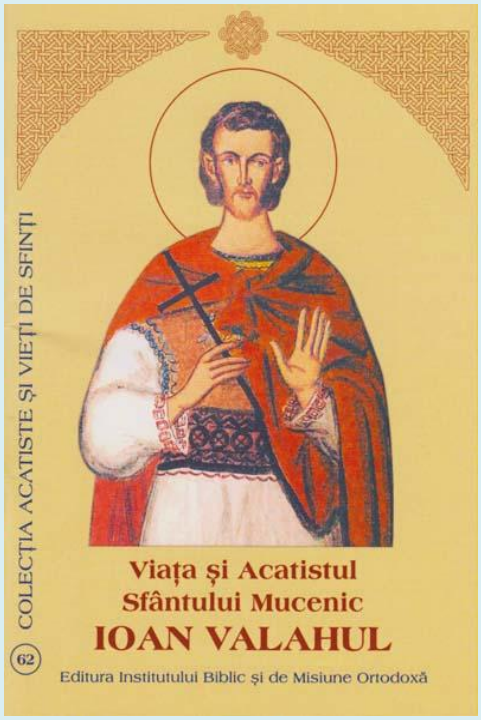

Acatistul Sfântului mucenic Ioan Valahul (12 mai):

https://www.academia.edu/43179135/Acatistul_Sf%C3%A2ntului_mucenic_Ioan_Valahul_12_mai_

https://archive.org/details/ac.-sf.-ioan-v

***

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

***

Acatistul Sfântului Ioan Valahul. Parohia Precupeţii Vechi:
https://www.youtube.com/watch?v=JUvb4UFwpio

***

Acatistul Sfântului mucenic Ioan Valahul -12 mai - slujitor Dani:
https://www.youtube.com/watch?v=TZtZ5L55lVM

&&&

Condacul 1

Nevoitorului cel tânăr al lui Hristos, mucenicului Ioan Valahul, cu toţii să-i aducem acum cântare de laudă pentru nevoinţele sale, ca celui ce străluceşte în sfintele lăcaşuri cele de sus; şi ca unui apărător al credinţei şi ajutător întru nevoi cu mulţumire să-i cântăm: ***Bucură-te, Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!***

Icosul 1

Îngerii şi oamenii slăvesc pe Dumnezeu pentru nenumăratele faceri de bine arătate către făpturile Sale, din dragoste nesfârşită şi din milostivire fără de margini. Căci în vremi şi în locuri pe care înţelepciunea Sa nepătrunsă le alege au răsărit luceferi călăuzitori, care să lumineze cărările vieţii noastre vremelnice, îndrumându-ne spre cele nestricăcioase. Ca unuia dintre aceşti aleşi, bineplăcuţi lui Dumnezeu, îţi cântăm ţie, Sfinte Ioane Valahule, laude ca acestea:
Bucură-te, vas ales şi de Dumnezeu preţuit;
Bucură-te, tânăr înţelept şi frumos, prin care credinţa s-a înălţat;
Bucură-te, trandafir odrăslit în pământul Valahiei;
Bucură-te, crin răsădit în grădina cea de sus;
Bucură-te, cel renăscut în duh la Constantinopole;
Bucură-te, că de toate te-ai lipsit, dar pe Hristos ai dobândit;
Bucură-te, cel ce ai înfruntat pe păgâni;
Bucură-te, cel ce ai risipit meşteşugurile satanei;
Bucură-te, părtaş al bucuriilor îngereşti;
Bucură-te, cel ce petreci laolaltă cu toţi sfinţii;
Bucură-te, moştenitor al cereştii împărăţii;
Bucură-te, Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!

Condacul al 2-lea
Deşi tânăr cu vârsta, ai dovedit curată înţelepciune când ai ales mai bine a pătimi pentru Ziditorul şi a muri pentru El, decât a trăi şi a avea câştigare vremelnică; căci ai dorit a te încununa cu cununa muceniciei şi a cânta Domnului: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea
Slavă Ţie, Atotputernice Doamne, care dintre noi oamenii şi pentru noi ai ales pe sfinţii Tăi, mucenici, apostoli, cuvioşi şi drepţi, ca să ne arate voia Ta, spre a ne împărtăşi de negrăitele Tale bunătăţi; şi aşa să se proslăvească numele Tău cel întru tot sfânt; iar alesului Tău să-i cântăm:
Bucură-te, Ioane Valahule, de Dumnezeu cinstitorule;
Bucură-te, cel ce vezi şi guşti acum înalte desfătări;
Bucură-te, ocrotitor al orfanilor;
Bucură-te, cel ce scapi din nevoi pe cei ce aleargă la tine;
Bucură-te, că izbăveşti pe cei ce se află în primejdii;
Bucură-te, mângâierea întristaţilor;
Bucură-te, izvor nesecat de alintări duhovniceşti;
Bucură-te, că luminezi pe cei întunecaţi la minte;
Bucură-te, floare îmbobocită a creştinătăţii;
Bucură-te, far de lumină în cărările tinerimii;
Bucură-te, că pentru legea creştină vitejeşte ai luptat;

Bucură-te, cel ce te rogi şi mijloceşti pentru noi toţi;
Bucură-te, Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!

Condacul al 3-lea

Credinţa ortodoxă mult a fost încercată de-a lungul vremurilor şi în laturile pământului, ca să se întărească temeliile sale. Ieşind dară, voi, slăviţi mucenici, din rândurile popoarelor, v-aţi pus viaţa pentru întărirea ei, dând liniştea şi sângele vostru pentru întinderea împărăţiei lui Dumnezeu, ca noi cu un glas să putem cânta totdeauna: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Viaţa ta, plină de necazuri şi cu totul lipsită de bucurii pământeşti a fost, prea fericite Ioane. Că din copilărie te-au smuls de lângă sânul părinţilor tăi şi te-au purtat pe drumuri nesfârşite în amara robie. Pentru că tuturor împotrivirilor le-ai făcut faţă cu vrednicie, de aceea îţi cântăm laude ca acestea:
Bucură-te, robule, cel ce duci rugăciunea noastră către Stăpânul cel Preaîndurat;
Bucură-te, cel ce cu vrednicie în veacul al XVII-lea ai mărturisit pe Hristos;
Bucură-te, că pe timpul lui Mihnea, voievodul cel turcit, ţi-a fost dat să pătimeşti;
Bucură-te, că agarenii luându-te rob te-au târât în chinuri spre Ţarigrad;
Bucură-te, cel ce în împărătească cetate ai primit cununa muceniciei;
Bucură-te, jertfă bine-primită înaintea Domnului;
Bucură-te, că nu ai ales să te bucuri de cele pământeşti;
Bucură-te, că bucuriile tale, în ceruri ţi le-ai adunat;
Bucură-te, că şi astăzi, tot de acolo, se revarsă milele tale;
Bucură-te, mângâierea maicilor îndurerate;
Bucură-te, aur lămurit în focul încercărilor;
Bucură-te, obraz sfânt, de Domnul mângâiat;
Bucură-te, Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!

Condacul al 4-lea

Trimite-ne nouă, sfinte, de la Dumnezeu hrană de mântuire, ca să nu pierim de mulţimea păcatelor. Căci noianul greşelilor noastre numai nemărginita milostivire a lui Dumnezeu îl poate covârşi; şi aşa, împreună cu tine să-I cântăm Lui: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Legat şi bătut, purtat ai fost pe drum lung, în vreme de iarnă; dar nici gerul, nici foamea, nici semnul însângerat al legăturilor nu au slăbit virtutea ta; că pe toate le-ai răbdat cu bărbăţie în trupul tău fraged; pentru care îţi cântăm:
Bucură-te, mucenic tânăr, dar viteaz;
Bucură-te, cel ce ca şi Stăpânul şi Domnul ai pătimit;

Bucură-te, umbrar de odihnă pentru prigoniţii vieţii;
Bucură-te, toiagul şi călăuza călătorilor la drum lung;
Bucură-te, mângâierea celor îndepărtaţi de ţara lor;
Bucură-te, râvnitorule pentru slobozenie şi pace;
Bucură-te, cel ce te rogi pentru înfrăţirea oamenilor;
Bucură-te, izbăvitorule de prădăciuni;
Bucură-te, că te desfătezi în cămara cea de sus;
Bucură-te, că senin ai mers spre locul muceniciei tale, mulţumind lui Dumnezeu;
Bucură-te, cel ce cu multă răbdare ai îndurat chinurile, foamea şi oboseala;
Bucură-te, cel ce robit fiind cu trupul, nu ai pierdut slobozenia duhului;
Bucură-te, Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!

Condacul al 5-lea

Pe cât de lung a fost drumul robiei şi al pătimirilor tale, o, fericite Ioane, pe atât de scurtă ţi-a fost calea vieţii celei de jos. Dar plăcutu-I-a milostivului Stăpân cum tinereasca ta făptură s-a împodobit cu cununa ostenelilor biruitoare, şi chemându-te la Sine îi cânţi cu veselie: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Ca şi când poverile robiei nu ar fi fost de ajuns, uneltirile celui viclean aprind patima cea blestemată a păgânului agarean, care cumpărându-te cu aur, privea cu nelegiuita căutătură spre mândreţea cea din afară a făpturii tale. Deci l-ai înfruntat pe acesta, mărturisindu-te rob al lui Hristos, care te-a răscumpărat odinioară cu preţ de sânge nevinovat, iar nu rob al patimilor păgâne şi urâte. Drept care, vrednic eşti de cinstire ca aceasta:
Bucură-te, cel ce ca un al doilea David ai biruit pe Goliat;
Bucură-te, căci ca un nou Nestor ai tăiat rădăcinile poftei celei dobitoceşti;
Bucură-te, că ai mărturisit adevărul faptei cu curajul deplinei răspunderi;
Bucură-te, că de judecata vizirului nu te-ai temut;
Bucură-te, că din nou ai fost dat în robie ismaelitencei din Ţarigrad, şi supus altui fel de ispite;
Bucură-te, că nu ai luat în seamă ispitirile tinerei ismaelitence;
Bucură-te, că ţi-ai păzit cu străşnicie feciorescul trup, ca pe un templu al Duhului Sfânt;
Bucură-te, chip duhovnicesc, luminat împodobit;
Bucură-te, suflet de Dumnezeu blagoslovit;
Bucură-te, cel plin de virtute;
Bucură-te, înţelepciune înaltă în trup tineresc;
Bucură-te, faptă vie pentru toţi spre pilduire;
Bucură-te, Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!

Condacul al 6-lea

Din rob puteai să fii slobod, din sărac să te îmbogăteşti, din pripăşit, om cu aşezare. Dar cu ce preţ? Întinându-ţi trupul şi pierzându-ţi sufletul, pentru bunătăţi vremelnice şi pieritoare. Iar tu ai ales a cânta lui Dumnezeu cântare curată: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Ne minunăm de cugetarea ta cea dreaptă, cinstitule mucenic. Că frăgezimea minţii tale, la vârsta de 18 ani, a ştiut să aleagă fără greş lucrul cel mai de preţ. ***Că ce va da omul în schimb pentru sufletul său? Şi de ar câştiga lumea toată, dar sufletul şi l-ar pierde, ce bun a dobândit?*** Vrednicule de laudă, primeşte şi de la noi cântările acestea:

Bucură-te, minte vârstnică în trup nevârstnic;
Bucură-te, temelie de piatră a credinţei;
Bucură-te, neprecupeţită iubire către Dumnezeu;
Bucură-te, viteaz împotrivitor la păgâneşti furii;
Bucură-te, nădejde împlinită a celor ce te roagă pe tine;
Bucură-te, cel ce ţi-ai păstrat curăţia trupului;
Bucură-te, că ochii duhului tău au putut privi peste deşertăciunea veacurilor;
Bucură-te, că nădejdea ţi-ai pus numai în Hristos-Dumnezeu, de la care putere ai primit şi biruinţă ai dobândit;
Bucură-te, că mintea ta a fost luminată de harul Duhului Sfânt;
Bucură-te, logodnic al cereştii împărăţii;
Bucură-te, comoară scumpă a lumii creştine;
Bucură-te, cel ce prin moartea-ţi trupească ai chezăşuit nădejdea nemuririi;
Bucură-te, Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!

Condacul al 7-lea

Când suntem în necazuri şi în strâmtorare, pândiţi de ispite omeneşti şi de iscodirile celui viclean, gândul îl îndreptăm către Mântuitorul Hristos, Cel ce a poruncit oarecând: Înapoia Mea, satano! Pentru ca prin mijlocirile sfinţilor Săi fiind izbăviţi, să cântăm Treimii celei de o fiinţă cu toţii într-un glas: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Îndurat-ai amărăciunea înstrăinării, suferinţele robiei, îmboldirile multor feluri de ispite, de la agareanul cel păgân şi de la femeia cea de acelaşi neam cu el, şi pe toate le-ai înfruntat cu destoinicie creştină. Multă mâhnire ţi-a adus însă poftirea nelegiuitei femei de a te lăsa de credinţa creştină, ca să te poată avea soţ după legea ei. Valuri de împotrivire au ţâşnit atunci din inima ta şi oţelindu-te ai mărturisit cu hotărâre pe Hristos Domnul, de care nici viaţa, nici moartea nu te-au putut despărţi; pentru aceasta auzi de la noi unele ca acestea:

Bucură-te, dar, viteazule mărturisitor;
Bucură-te, cel ce ai gustat amarul asupririi păgâneşti;
Bucură-te, că ai rămas neclintit în hotarele credinţei;
Bucură-te, că te împărtăşeşti de lumina cea neînserată a împărăţiei lui Hristos;
Bucură-te, făclie nestinsă din policandrul ceresc, cel cu mii de braţe al sfinţilor;
Bucură-te, rugător neadormit pentru sufletele noastre;
Bucură-te, cel ce pe cei greşiti îi aduci la pocăinţă;
Bucură-te, aducător de înviorare duhovnicească;
Bucură-te, pavăză sigură a tinerilor evlavioşi;
Bucură-te, cumpănă înţeleaptă a vârstnicilor cuvioşi;
Bucură-te, că şi copiii te cinstesc după putere;
Bucură-te, că nici trupul nu ţi-ai întinat, nici credinţa nu o ai lepădat;
Bucură-te, Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!

Condacul al 8-lea

Aprins fiind de dumnezeiască râvnă ţi-ai adunat puterile, ţi-ai întărit duhul şi cu ochii lăuntrici ţintă la cer ai înfruntat nelegiuirea. Ca bucurându-ne şi noi, cu veselie sfântă să cântăm lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Adusu-ţi-ai aminte, Ioane Valahule, că şi Iosif, fiul lui Iacob cel de demult, a înfruntat ademenirea femeii lui Putifar, dregătorul din ţara Egiptului. ***Că încercările vieţii sunt îngăduite de Dumnezeu spre lămurirea credinţei***. Prin atâtea trecând şi pe toate biruindu-le, noi te cinstim cu cântări glăsuitoare ca acestea:
Bucură-te, cel ce te-ai războit împotriva îndulcirilor pământeşti;
Bucură-te, că de frumuseţea trupului nu te-ai amăgit;
Bucură-te, cel ce ţi-ai preţuit întru totul viaţa, jertfind-o pentru Hristos;
Bucură-te, că prin jertfa ta te-ai făcut trâmbiţaş al credinţei ortodoxe;
Bucură-te, că faptele tale întăresc credinţa noastră;
Bucură-te, că lăudând vredniciile tale slăvim pe atotputernicul Dumnezeu;
Bucură-te, cel ce ai înţeles că pentru Hristos a muri este în fapt cu El veşnic a viețui;
Bucură-te, mustrarea celor ce cu viclenie tăinuiesc păcatele;
Bucură-te, cel asupra poftelor biruitor;
Bucură-te, al înstrăinaţilor povăţuitor;
Bucură-te, al tuturor către Dumnezeu mijlocitor;
Bucură-te, cel din cetatea cea de sus priveghetor;
Bucură-te, Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!

Condacul al 9-lea

Văzându-se înfruntată aspru de tine, ismaeliteanca şi-a dezlănţuit răzbunarea dându-te pe mâna mai-marelui cetăţii, care te-a azvârlit în temniţă. Dar nici negura şi umezeala temniţei nu te-au spăimântat, nici nu te-au împiedicat a cânta neîncetat lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

O, temniţă înfricoşătoare! Cât de groase au fost zidurile tale şi cât de grea povara beznei tale! Şi, ca şi când închiderea înăuntrul tău, în lanţuri ferecate, nu ar fi fost de ajuns, s-au adăugat sfântului mucenic cumplite şi ucigătoare chinuri. Ca noi să-i cântăm cu săltări duhovniceşti aşa:

Bucură-te, că pentru Dumnezeu, pe toate cele dureroase, desfătări le-ai socotit;
Bucură-te, cel ce petreci laolaltă cu toţi sfinţii;
Bucură-te, cel ce acum faţa lui Dumnezeu nemijlocit o priveşti;
Bucură-te, că floarea tinereţii cu vederea o ai trecut;
Bucură-te, purtător de finicul păcii lăuntrice;
Bucură-te, că oricare aleargă la ajutorul tău nu iese deşert;
Bucură-te, descoperirea gândurilor ascunse;
Bucură-te, cel ce trezeşti conştiinţele;
Bucură-te, că pentru cei cuprinşi de patimi eşti rugător către Dumnezeu;
Bucură-te, că nu suferi pe cei ce petrec în nelegiuiri;
Bucură-te, vestitor de bucurii spirituale;
Bucură-te, lumină aprinsă în bezna nepăsărilor;
Bucură-te, Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!

Condacul al 10-lea

Moartea pe martiri nu-i înspăimântă, căci dragostea de Hristos învinge toate. Neocolind aceştia moartea cea trupească şi dispreţuind-o, ei primesc cu seninătate trecerea spre veşnica împărăţie, unde cu cetele cele de sus dănţuiesc şi cântă Dumnezeirii fără oprire: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Miratu-s-a făptura de mirarea ta cea multă, că neşovăielnic ai străbătut drumul drept al credinţei, mărturisind astfel pe Dumnezeul cel întreit sfânt, căruia şi noi dimpreună cu tine ne închinăm şi bucurându-ne te lăudăm grăind unele ca acestea:

Bucură-te, cel ce prin spânzurare nemurire ai agonisit;
Bucură-te, că prin răbdare sufletul ţi-ai mântuit;
Bucură-te, că din mâna Domnului ai primit cununa biruinţei;
Bucură-te, că de sus ţi-a venit răsplata credinţei;
Bucură-te, că numele tău în cartea vieţii s-a scris;
Bucură-te, că astăzi dănţuieşti în cerescul paradis;

Bucură-te, că nu te-au amăgit cele trecătoare;
Bucură-te, cel ce ai ştiut să preţuieşti pe cele nepieritoare;
Bucură-te, al celor din primejdii apărător;
Bucură-te, al celor întristaţi de nădejde dătător;
Bucură-te, al ispitiţilor întăritor;
Bucură-te, al oropsiţilor ajutător;
Bucură-te, Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!

Condacul al 11-lea

Cum să te slăvim mai bine, vrednicule mucenic, decât lăudând îndelunga ta răbdare şi iubirea de cele înalte? Căci fire omenească având, spre cele îngereşti ai râvnit. Pentru care, cu toţii cântăm lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Văzând păgânii că nu te lepezi de credinţa ta şi nu te supui poftelor stricăcioase, cerut-au vizirului să te omoare. Iar vizirul a poruncit eparhului să facă aceasta. Şi te-au dus călăii de te-au spânzurat. Deci, ca cel ce ai primit încoronare mucenicească, vrednic eşti de cântări ca acestea:
Bucură-te, Ioane de Dumnezeu iubit;
Bucură-te, mucenice prea fericit;
Bucură-te, cuget neprihănit;
Bucură-te, cel cu trupul nepângărit;
Bucură-te, pildă de sufletească tărie;
Bucură-te, rază dătătoare de bucurie;
Bucură-te, lumină sfântă;
Bucură-te, armă nebiruită;
Bucură-te, înger pământesc;
Bucură-te, dar dumnezeiesc;
Bucură-te, ancoră tare;
Bucură-te, zid de scăpare;
Bucură-te, Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!

Condacul al 12-lea

Slavă lui Dumnezeu pentru toate, a zis oarecând Ioan cel cu Gură de Aur, încheindu-şi în surghiun viaţa cea pământească. Iar tu, Ioane Valahule, privind cu ochii duhului tău dincolo de hotarele zărilor şi veacului acestuia, ai mulţumit lui Dumnezeu, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea

Cu cântări cinstim amintirea ta, fericim chinurile tale şi neclintită răbdarea ta, mărim şi lăudăm bărbăţia ta cea neînvinsă, binecuvântându-te ca pe un mare ajutător şi păzitor al nostru, şi din inimă grăind:
Bucură-te, tânăr mult ispitit;
Bucură-te, luptătorule neostenit;
Bucură-te, nădejdea tinerilor cea tare;
Bucură-te, în nevoi a lor apărare;
Bucură-te, izbăvitorul celor umiliţi;
Bucură-te, scăparea celor prigoniţi;
Bucură-te, că pe necredincioşi i-ai smerit;
Bucură-te, că pe iubitorii de Hristos i-ai veselit;
Bucură-te, cel ce întăreşti pe cei în suferinţă;
Bucură-te, că te-ai învrednicit de biruinţă;
Bucură-te, cel ce risipeşti gândurile necurate;
Bucură-te, alungătorul poftelor spurcate;
Bucură-te, Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, răbdătorule de chinuri, prea fericite noule mucenice, purtător al semnelor de biruinţă, Sfinte mucenice Ioane Valahule, ascultă acum nevrednica rugăciune ce-ţi aducem din toată inima, ca să ne izbăveşti pe noi de năpastă, de primejdii, de dureri şi de ispite, spre a cinsti pomenirea ta, slăvind pe Dumnezeu, Cel de oameni iubitor, ca împreună cu tine, în veacul ce va să fie, să-I cântăm Lui: ***Aliluia!***

Apoi se zice iarăşi:

Icosul 1
Îngerii şi oamenii slăvesc pe Dumnezeu pentru nenumăratele faceri de bine arătate către făpturile Sale, din dragoste nesfârşită şi din milostivire fără de margini. Căci în vremi şi în locuri pe care înţelepciunea Sa nepătrunsă le alege au răsărit luceferi călăuzitori, care să lumineze cărările vieţii noastre vremelnice, îndrumându-ne spre cele nestricăcioase. Ca unuia dintre aceşti aleşi, bineplăcuţi lui Dumnezeu, îţi cântăm ţie, Sfinte Ioane Valahule, laude ca acestea:
Bucură-te, vas ales şi de Dumnezeu preţuit;
Bucură-te, tânăr înţelept şi frumos, prin care credinţa s-a înălţat;
Bucură-te, trandafir odrăslit în pământul Valahiei;
Bucură-te, crin răsădit în grădina cea de sus;
Bucură-te, cel renăscut în duh la Constantinopole;
Bucură-te, că de toate te-ai lipsit, dar pe Hristos ai dobândit;
Bucură-te, cel ce ai înfruntat pe păgâni;

Bucură-te, cel ce ai risipit meşteşugurile satanei;
Bucură-te, părtaş al bucuriilor îngereşti;
Bucură-te, cel ce petreci laolaltă cu toţi sfinţii;
Bucură-te, moştenitor al cereştii împărăţii;
Bucură-te, Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!

Condacul 1

Nevoitorului cel tânăr al lui Hristos, mucenicului Ioan Valahul, cu toţii să-i aducem acum cântare de laudă pentru nevoinţele sale, ca celui ce străluceşte în sfintele lăcaşuri cele de sus; şi ca unui apărător al credinţei şi ajutător întru nevoi cu mulţumire să-i cântăm: ***Bucură-te, Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!***

Şi apoi se citeşte această:

Rugăciune

Binecuvântat eşti, Doamne Dumnezeul nostru, cel neîntrecut în înţelepciune şi minunat întru lucruri! Căci din iubirea de oameni cea nemăsurată, fiind Dumnezeul a toată mângâierea şi nădejdea, ai binevoit a ridica dintre seminţiile pământului fii aleşi, care prin credinţă tare şi prin viaţă pilduitoare să menţină trează credinţa în puterea şi în milostivirea Ta, şi să nu lase neamul omenesc a se prăbuşi în întunericul cel fără fund al neştiintei de cele înalte şi al păcatului.

Binecuvântat eşti, Doamne Dumnezeul părinţilor noştri, cel ce primeşti cu bunătate şi cu îndurare mijlocirile sfinţilor bine plăcuţi Ţie, pentru nevoile de tot chipul, duhovniceşti şi trupeşti, ale nevrednicilor fiilor Tăi, cei ce plutesc pe marea cea

sărată şi de atâtea ori înviforată a acestei vieţi vremelnice, pline de ispite şi de poveri nenumărate.

Însuţi dar, Doamne, pentru rugăciunile prea curatei Născătoarei de Dumnezeu şi cele ale Sfântului mucenic Ioan Valahul, primeşte şi acum smeritele noastre cereri, şi ne izbăveşte pe noi de toată întâmplarea cea rea, de năpastă, de prigoană, de uneltirile celui viclean, ocrotind viaţa noastră prin milostivirea Ta cea mare, şi nu pentru vrednicia noastră.

Căci Tu ştii neputinţa firii omeneşti şi cunoşti pe fiecare, cu casa, cu cererea şi trebuinţa lui. Primeşte, dar, Stăpâne, şi rugăciunile noastre, apărându-ne de tot răul şi dăruindu-ne cele spre mântuire.

Că pentru toate cele ce ne-ai dat şi ne dăruieşti nouă în toate zilele vieţii noastre, binecuvântat şi prea slăvit să fii, Părinte al luminilor şi izvorul bunătăţilor, dimpreună cu Cel fără de început al Tău Fiu şi cu Preasfântul Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

(alcătuit de preotul Dimitrie Buzatu)

Acatistier, Ed. Biserica Ortodoxă Alexandria, p. 497-509, Acatistul Sfântului Ioan Valahul.

Acatistul Sfântului mucenic Ioan, valahul (al doilea acatist)

Acatistul Sfântului mucenic Ioan, valahul (al doilea acatist) (12 mai):

https://www.academia.edu/101650106/Acatistul_Sf%C3%A2ntului_mucenic_Ioan_valahul_al_doilea_acatist_12_mai_

https://archive.org/details/al-2-ac.

***

prăznuire, 12 mai

Sfântul Ioan Valahul este un sfânt „fenomen”, ca o „stea” strălucitoare ce apare uneori, spre „uimirea” tuturor. Este considerat „patronul tinerilor curaţi şi credincioşi”.

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

După obişnuitul început se zice:

Tropar (glas 4): Astăzi duhovniceşte prăznuieşte Biserica drept-credincioşilor români şi cu bucurie strigă: Veniţi, iubitorilor de mucenici, să prăznuim pomenirea cea de peste an a luptelor noului mucenic Ioan. Că acesta dintre noi cu voia lui Dumnezeu răsărind, în împărătească cetate a lui Constantin a înflorit minunat, aducând Stăpânului rod bogat şi bine primit, prin mucenicie. Iar acum se roagă neîncetat în ceruri, să se mântuiască sufletele noastre.

Troparul Învierii, al Născătoarei de Dumnezeu: „Taina cea din veci ascunsă şi de Îngeri neştiută...” (glasul 4)

Condacul 1

Iubirea cea mare a lui Hristos s-a arătat şi în prunci şi în tineri, ca o mărturie de dar binecuvântat, ce uneşte Cerul cu Pământul. Unul asemenea şi tu fiind, cinstită cântare aducem: ***Bucură-te, Sfinte Ioane valahul, feciorelnicul mucenic al lui Hristos!***

Icosul 1

Înger pământesc te-ai arătat, cel din pământul Valahiei strămoşeşti, şi aşa ai strălucit cu lumina curăţiei cereşti tânărule, feciorelnicule Ioane, spre lauda cea sfântă a lui Hristos:
Bucură-te, fiul binecuvântat al pământului Valahiei;
Bucură-te, tânărule curat şi nevinovat;
Bucură-te, tânărul moştenitor al virtuţii;
Bucură-te, tânărul cu bărbăţia întreagă;
Bucură-te, tânărul cu tăria credinţei
Bucură-te, credincioşie neabătută;
Bucură-te, Sfinte Ioane valahul, feciorelnicul mucenic al lui Hristos!

Condacul al 2-lea

Crescut vlăstar sănătos al Neamului acestui pământ mănos şi bogat, de păgânii otomani în robie luat, în „lumea întunericului" ai intrat, dar nu ai uitat de credincioşia adevărată şi de cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Tinereţea curată şi mintea luminată te-au făcut să vezi „păcătoasele momeli" păgâne, şi aşa, de nimic nu ai fost înşelat.
Bucură-te, mintea cea luminată;
Bucură-te, inima cea curată;
Bucură-te, priceperea cea sfântă;
Bucură-te, înţelepciunea de Duh PreaSfânt;
Bucură-te, înţelegerea peste cele lumeşti;
Bucură-te, cinstea virtuţii creştine;
Bucură-te, Sfinte Ioane valahul, feciorelnicul mucenic al lui Hristos!

Condacul al 3-lea

Purtat în robie pe drumuri lungi, suferinţe multe ai îndurat de la păgânii nemiloşi, şi cu tăria credinţei lui Hristos peste toate cântai: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Momelile păgâne mult te-au ispitit să alegi lepădarea de credinţă şi ale lumii păcătoase plăceri, dar mai bine ai ales crucea lui Hristos.

Bucură-te, cel cu vederea din adânc;
Bucură-te, cel ce ai deosebit răul de bine;
Bucură-te, cel care aşa, prin „şcoala de duh” ai trecut;
Bucură-te, că viclenia păcătoasă ai descoperit;
Bucură-te, că pe „şarpele otrăvitor” ai călcat;
Bucură-te, că din „pomul căderii” nu ai mâncat;
Bucură-te, Sfinte Ioane valahul, feciorelnicul mucenic al lui Hristos!

Condacul al 4-lea

S-au zbătut în tine „alegerea” pământească şi cea cerească, dar curăţia ta nu a suferit „murdăria” păgână şi aşa ai rămas neclintit în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Ieşit din pământul sfânt al Valahiei şi dus în cetatea otomană, cea plină de cumplitele plăceri, şi mai mult te-ai îmbărbătat pentru credinţa lui Hristos.
Bucură-te, tânărule cu bărbăţia întreagă;
Bucură-te, tânărule cu mintea de lumină;
Bucură-te, tânărule cu adevărata judecată;
Bucură-te, tânărule cel de mare cuviinţă;
Bucură-te, tânărule de mare cinste;
Bucură-te, lauda sfântă a celor tineri;
Bucură-te, Sfinte Ioane valahul, feciorelnicul mucenic al lui Hristos!

Condacul al 5-lea

Femeia agareană ce te-a cumpărat dorea mult să te aibă în păcat, dar tu, ca un „ostaş de taină”, curăţia ai păzit, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Cumplitele „chinuri de duh pătimaş” ţi s-au adăugat, că „săgeţile otrăvitoare” ziua şi noaptea te străpungeau, de uneori în cumpănă erai.
Bucură-te, că prin „iadul cel din adânc” ai trecut;
Bucură-te, că duhurile cele mai rele te-au chinuit;
Bucură-te, că duhurile „căderii” te-au muncit;
Bucură-te, că duhurile păcatului morţii te-au săgetat;
Bucură-te, că „focul iadului cumplit” ai simţit;
Bucură-te, că „întunericul cel din afară” ai văzut;
Bucură-te, Sfinte Ioane valahul, feciorelnicul mucenic al lui Hristos!

Condacul al 6-lea

Aşa, în această înfocare mistuitoare ai petrecut, încât toţi se mirau cum peste fire te-ai făcut, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Aşa darul lui Hristos în tine a strălucit şi în mijlocul păgânătăţii cele sfinte ai mărturisit şi Creştinismul astfel l-ai propovăduit ca un urmaş apostolesc:
Bucură-te, tânărule apostolesc;
Bucură-te, creştin în mijlocul păgânătăţii;
Bucură-te, creştin în marea jertfire;
Bucură-te, creştin în muncile mucenicеşti;
Bucură-te, creştin în tăria Crucii;
Bucură-te, creştin cu sfânta biruinţă;
Bucură-te, Sfinte Ioane valahul, feciorelnicul mucenic al lui Hristos!

Condacul al 7-lea

Cu dorul de taină al lui Hristos tot mai mult te întăreai şi în muncile şi chinurile de zi cu zi aşteptai marea trecere la cele de sus, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Tot nădăjduia femeia păgână să te atragă şi cu multe momeli te ispitea să-ţi calci credincioşia creştină şi pe cea străină să o primeşti:
Bucură-te, că de toate te-ai lepădat;
Bucură-te, că de cele lumeşti te-ai sărăcit;
Bucură-te, că ai biruit ispita satanei;
Bucură-te, că ai stăpânit firea omenească;
Bucură-te, că la cele de sus te-ai ridicat;
Bucură-te, că la cele sfinte ai ajuns;
Bucură-te, Sfinte Ioane valahul, feciorelnicul mucenic al lui Hristos!

Condacul al 8-lea

Pierzând răbdarea cu tine, la osânda morţii te-au dat, cu ultimele schingiuiri, ca o răzbunare cumplită, dar pe toate le-ai îndurat cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Ai mulţumit prea bunului Dumnezeu că prin toate „probele focului” ai trecut şi prefacerea peste fire ţi s-a săvârşit:
Bucură-te, robul credincios al lui Hristos;
Bucură-te, jertfă bine primită;
Bucură-te, bucurie ieşită din suferinţă;
Bucură-te, veselie peste chinurile lumii;

Bucură-te, deschiderea uşii veşniciei;
Bucură-te, cel gata pentru zborul ceresc;
Bucură-te, Sfinte Ioane valahul, feciorelnicul mucenic al lui Hristos!

Condacul al 9-lea

În puţinii ani adâncul vieţii ai înţeles, că străluminat de Duhul PreaSfânt cele nevăzute ai văzut ca şi pe cele neauzite, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Grea pare trecerea prin „focul prefacerii dumnezeieşti”, dar după intrarea în „arderea de taină”, toate se uşurează în tăria duhovnicească ce se primeşte:
Bucură-te, tânărule cel de mare vrednicie;
Bucură-te, tânărule mucenic;
Bucură-te, că viaţa ţi-ai împlinit;
Bucură-te, că ai ajuns la chipul întreg;
Bucură-te, că ai crescut asemănarea cerească;
Bucură-te, că ai dat rodul pământesc;
Bucură-te, Sfinte Ioane valahul, feciorelnicul mucenic al lui Hristos!

Condacul al 10-lea

Departe de pământul strămoşesc, dar cu toată credincioşia de neam împlinită, cu adevărat bărbat destoinic te-ai făcut, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Rodirea ta de credinţă pom bogat a crescut, din care peste vremuri şi noi ne împărtăşim şi lumina de taină primim:
Bucură-te, că te avem şi noi chip de sfinţenie;
Bucură-te, că te avem ocrotitor;
Bucură-te, cel mângâietor în necazuri;
Bucură-te, cel sprijinitor în ispite;
Bucură-te, că ne întăreşti în lupta cu păcatul;
Bucură-te, că îmblânzeşti pe vrăjmaşii văzuţi şi nevăzuţi;
Bucură-te, Sfinte Ioane valahul, feciorelnicul mucenic al lui Hristos!

Condacul al 11-lea

Nu va conteni pomenirea ta de cinstire, Sfinte Ioane, tânărule mucenic şi ostaş al lui Hristos, că darul tău izvor s-a făcut, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Dar de tărie şi credincioşie ne eşti, mai ales celor „tineri curaţi”, care ocrotitor te au împotriva patimilor păcatului păgânesc:
Bucură-te, tânărule, sfântule;
Bucură-te, sfântule, ce peste păcat ai călcat;
Bucură-te, sfântule, care la cele sfinte te-ai ridicat;
Bucură-te, sfântule, comoara noastră;
Bucură-te, sfântule, comoara ajunsă la Cer;
Bucură-te, sfântule, lauda lui Hristos;
Bucură-te, Sfinte Ioane valahul, feciorelnicul mucenic al lui Hristos!

Condacul al 12-lea
Nume de icoană şi de închinat ai rămas Bisericii noastre strămoşeşti, ca unul ce moştenirea sfântă încă o dată ai sfinţit, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea
Tânărule sfânt al acestui neam şi pământ, cu tine şi noi ne încredinţăm în lupta noastră cu patimile idoleşti ce ne împresoară:
Bucură-te, nume de credinţă;
Bucură-te, nume de credincioşie;
Bucură-te, nume de sfântă pomenire;
Bucură-te, Sfinte Ioane, cel binecuvântat;
Bucură-te, Sfinte Ioane, cel iubit de Hristos;
Bucură-te, Sfinte Ioane, cel cinstit şi de noi;
Bucură-te, Sfinte Ioane valahul, feciorelnicul mucenic al lui Hristos!

Condacul al 13-lea
Dintre cetele de sus mucenicești, o, Sfinte Ioane, tânărul curat al lui Hristos şi pentru noi te roagă cât mai mult, că lumea de astăzi în patimi tot mai cumplite a căzut, ca să putem ieşi nepătaţi, în cântarea de: ***Aliluia!***

(Extras din cartea: Imnografie / Ieromonah Ghelasie Gheorghe. - Bucureşti: Platytera, 2016)

Rugăciune către Sfinții mucenici Ioan valahul și Halvard norvegianul, ajutătorii celor nedreptățiți, pentru izbăvirea din primejdii, lipsuri și nedreptăți pierzătoare de suflet și trup (a episcopului Macarie Drăgoi)

24. Rugăciune către Sf. mc. Ioan valahul și Halvard norvegianul, ajutătorii celor nedreptățiți:
https://www.youtube.com/watch?v=1X9wS5bAcpU

***

Sfinților mucenici Ioan Valahul și Halvard Norvegianul, deși ați trăit și l-ați mărturisit pe Hristos în neamuri diferite, în veacuri și locuri depărtate, însă, ca niște casnici ai lui Dumnezeu, întru unimea cinstirii și ajutorului v-ați alăturat. Pentru aceasta, mulțumiri aducem vouă noi, cei care am fost martori ai minunilor voastre, văzând întoarcerea la credință și darul nașterii de prunci pe care le-ați lucrat pentru cei care înaintea icoanei voastre s-au rugat în biserica dreptmăritorilor români din Oslo.

Pe voi, tinerilor mucenici, ca niște ajutători ai celor aflați în necazuri și în întristări cumplite, vă cinstim, aducându-ne aminte că tu, Sfinte Halvard, ți-ai dăruit propria viață sub ploaia de săgeți a vikingilor păgâni, pentru a ocroti de atacul lor pe sclava cea nevinovată și însărcinată, și că tu, Sfinte Ioan, ai răbdat prigonire și moarte pentru a-ți păstra curăția trupului și a sufletului în fața răpitorilor agareni. Pentru aceasta, ne rugăm vouă să ne primiți întru rugăciune iar cererile noastre să nu le treceți cu vederea. Luăm îndrăzneală să venim către voi, în pofida nevredniciei noastre, văzând dragostea voastră cea mare pentru Hristos și pentru aproapele,

pentru care v-ați dat vremelnica viață, ca pe cea veșnică întru slavă să o dobândiți. Necazurile, lipsurile și silniciile ne-au copleșit întru totul. Departe de casa părintească, departe de părinți și înstrăinați, iată, cei puternici ne batjocoresc, de lipsurile noastre profitând. Cei de la care așteptăm ajutor ne trec cu vederea, de cele ale frățietății omenești uitând. Vifor de ispite a năvălit peste noi, robia în cele văzute cu robia în cele nevăzute ale patimilor necurate însoțindu-se. Suntem epuizați de toată strădania și alergarea fără folos, de zdroabă și de istov, neștiind ce cale să apucăm. Milă nu aflăm nicăieri.

Pentru aceea, la voi, sfinților mucenici ai lui Hristos, cu osârdie alergăm și întru pocăință, cu lacrimi, ne rugăm: Grăbiți de ne ajutați și din lațul multor pierzări izbăviți-ne! Luați aminte la sufletele noastre care în cursele vrăjmașilor noștri sufletești și trupești se zbat și, cu puterea lui Dumnezeu, ne eliberați! Fiți voi părinții și frații noștri! Fiți casă și ospăț, odihnă și mângâiere pentru sufletele celor zdrobiți și umiliți! Lipsiți de apărare fiind în fața săgeților ispitelor, cele cu vicleșug ațintite asupra noastră de vrăjmașii mântuirii noastre, pe voi vă chemăm în ajutor. Să ne ocrotiți ca niște scuturi preaputernice și toată încercarea în prilej de minunată întoarcere la Dumnezeu să o prefaceți. În calea multelor noastre răscruci ale vieții, cu lumina sfatului vostru ne insuflați, pentru a lua calea cea bună și binecuvântată de Dumnezeu. Ne rugăm vouă să nu ne lăsați în întunericul necunoașterii de Dumnezeu și al neiubirii de oameni, ci, cu harul cu care îmbelșugat v-a răsplătit Hristos pentru mucenicia voastră, luminați-ne și ne hrăniți și pe noi!

Pe frații noștri mai slabi decât noi întăriți-i! Pe părinți îi ocrotiți și întru dragostea de Dumnezeu îi călăuziți! Pe soți cu soțiile lor întru unime îi păziți! Pe cei mici întru curăție și nevinovăție țineți-i pe calea Domnului! Pe cei bătrâni întru înțelepciune să-i aduceți! Pe cei străini de Biserică întru dreapta credință povățuiți-i! Pe slujitorii Altarului și pe viețuitorii din cinul monahal întru rânduială și cuviință îi păziți! Iar pentru noi toți care, înaintea icoanei voastre din biserica românească din Oslo, întru rugăciune vă chemăm: Sfinților Mucenici Ioan Valahul și Halvard Norvegianul, mijlociți înaintea lui Hristos ca milă să aflăm în vremea trecerii noastre de la cele vremelnice la cele veșnice. Amin.

Notă:
Sfântul mucenic Ioan Valahul a fost martirizat prin spânzurare de către turci la Constantinopol în anul 1662, fiind sărbătorit la 12 mai; Sfântul mucenic Halvard Norvegianul a fost martirizat prin săgetare de către vikingi, în fiordul Drammen din Oslo, Norvegia, în anul 1043, fiind sărbătorit la 15 mai. Icoana făcătoare de

minuni a Sfinților mucenici Ioan Valahul și Halvard Norvegianul se cinstește în biserica parohiei românești, ocrotită de cei doi sfinți, din Oslo, capitala Norvegiei.

Imnografie

Sfântul mucenic Ioan, valahul (Mănăstirea Radu Vodă)

Troparul Sfântului mucenic Ioan valahul: Astăzi duhovniceşte prăznuieşte Biserica dreptcredincioşilor români şi cu bucurie strigă: Veniţi, iubitorilor de mucenici, să prăznuim pomenirea cea de peste an a luptelor noului mucenic Ioan că acesta dintre noi cu voia lui Dumnezeu răsărind, în împărătească cetate a lui Constantin a înflorit minunat, aducând Stăpânului rod bogat şi bine primit, prin mucenicie, iar acum se roagă neîncetat, în ceruri, să se mântuiască sufletele noastre.

Condacul Sfântului mucenic Ioan valahul: Arătatu-s-a nouă astăzi cel prea înfrumuseţat cu curăţia, tânărul ostaş al Mântuitorului luminând pe toţi cei ce strigă: Bucură-te, Ioane, mare mucenice al lui Hristos!

Troparul Sfântului mucenic Ioan valahul (12 mai) - Interpret: Otilia Simeria:
https://doxologia.ro/video-troparul-sfantului-mucenic-ioan-valahul

Vieţile Sfinţilor - Sfântul mucenic Ioan, valahul

Sfântul mucenic Ioan, valahul s-a născut în Ţara Românească în secolul XVII, într-o familie de creştini nobili şi bogaţi.

Dar, în urma unei revolte împotriva turcilor din anul 1662, pe timpul voievodului Mihnea, Sfântul Ioan a fost luat ostatec de turci. Apoi a fost cumpărat de un soldat păgân, care l-a legat de un copac şi l-a bătut mult. Zdrobit de ruşine şi de durere, Ioan a tăiat pe păgân în timpul somnului.

El a fost de îndată descoperit de alţi soldaţi şi dus la Constantinopol, înaintea vizirului pentru a fi judecat. Dar, vizirul îl dădu pe fericitul Ioan femeii celui pe care îl ucisese el, ca să facă ce va voi cu dânsul. Ea însă, i-a cerut să-i fie soţ, dacă Ioan se va lepăda de Hristos şi se va închina lui Mahomed.

Atunci, fericitul Ioan, s-a însemnat cu semnul Sfintei Cruci, chemând cu credinţă numele lui Hristos.

Fiind aruncat în temniţă, mucenicul lui Hristos a fost cumplit bătut mai multe zile, în timp ce soţia turcului tăiat îl silea mereu să păcătuiască cu ea, ca să nu mai fie chinuit.

Dar Sfântul mucenic Ioan, refuzând a face cumplitul păcat, îndată vizirul a poruncit să-i taie capul. Şi aşa s-a dus la Hristos, scăpând de cursele cele înşelătoare ale acestei vieţi trecătoare, mutându-se în ceata sfinţilor mucenici.

Pătimirea sa a avut loc la 12 mai 1662, la Constantinopol, iar după alţii în 1665.

Sfântul mucenic Ioan Valahul - drumul spre sfințenie

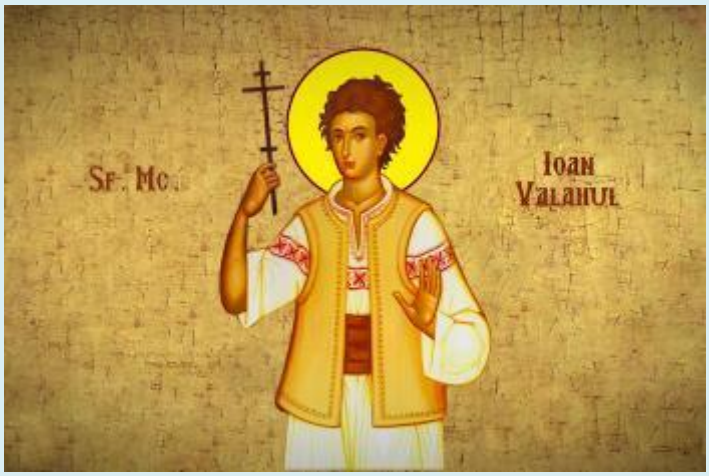

Fiind luat în robie pe când avea 15 ani, Sfântul Ioan Valahul a luptat cu toată puterea împotriva desfrânării la care îl ademeneau stăpânii lui, fiind ucis pentru împotrivirea sa de a păcătui.

***

Născut în Țara Românească, în vremea domnitorului Matei Basarab, Sfântul mucenic a fost prins de către turci și dus în Istanbul, pe când avea 15 ani. Fiind cumpărat de un păgân, acela pusese gând rău asupra lui, ispitindu-l spre desfrânare, dar cum Sfântul Ioan a refuzat, a vrut să îl silească. Atunci sfântul, rugându-se, a prins prilej și l-a ucis pe păgân. Pentru aceasta a fost prins și purtat în lanțuri pe drumul Țarigradului, ca să-l înfățișeze vizirului spre judecată.

Văzându-i frumusețea, văduva păgânului tocmai ucis a cerut să îi fie dat ei, pentru a-i ține locul bărbatului său. Vreme de doi ani și jumătate l-a ispitit pe Sfântul Ioan să desfrâneze cu ea, dar acesta se ținea curat și credincios în fața Domnului. Plină de furie, femeia l-a dat pe sfânt în mâinile eparhului și, după multe torturi, Sfântul Ioan Valahul a fost spânzurat.

Sinaxar - Pomenirea Sfântului noului mucenic Ioan, valahul (românul)

Tot în această zi (12 mai), pomenirea Sfântului noului mucenic Ioan, valahul (românul).

Acest sfânt mucenic a fost din Ţara Românească, născut din părinţi de bun neam şi bine credincioşi, pe la anul Domnului 1644, adică în vremea stăpânirii bine credinciosului domn Matei Basarab. La câţiva ani după ce acesta s-a mutat la Domnul († 1654), a venit la domnie în această ţară Mihail Radu (zis Mihnea al III-lea), care, ne mai putând prididi cu plata haraciului şi a birurilor grele cerute de stăpânitorii turci, s-a răzvrătit împotriva acestora, plănuind să se unească cu voievozii ţărilor creştine din jur şi să scape ţara sa de sub robia turcească. Dar sultanul turcesc Mahomed al IV-lea a trimis atunci împotriva lui oaste mare de turci şi de tătari, care au biruit pe Mihnea şi au făcut, ca şi alte dăţi, prăpăd şi pustiire mare în biata ţară, arzând, prădând şi omorând, iar la ieşirea din ţară au luat cu ei şi o mare mulţime de robi dintre români, trecându-i peste Dunăre.

Acestea se petreceau în toamna anului 1659. Iar ***între cei robiţi atunci s-a aflat şi un tânăr, cu numele de Ioan, care nu avea decât 15 ani.*** Părinţii lui, cărora nu li se ştie nici numele şi nici locul unde au trăit, îl crescuseră cu grijă, în frica lui Dumnezeu şi în iubirea de ţară şi de credinţa strămoşească. Pe deasupra era voinic şi chipeş, frumuseţea lui feciorelnică atrăgea privirile tuturor, încât pe drumul către Istanbul, un oştean turc mai bogat l-a cumpărat cu gând spurcat, vrând să-l silească spre păcatul blestemat al sodomiei. Dar tânărul s-a împotrivit cu scârbire şi în vălmăşeala luptei cu spurcatul agarean, l-a răpus, încercând să fugă. Fiind prins, a fost legat din nou şi dus la Istanbul, unde l-au dat femeii turcului ucis. Aceasta l-a

dus în faţa vizirului să-l judece şi acolo tânărul a mărturisit fără înconjur adevărul. Vizirul l-a predat atunci femeii văduve, pentru ca ea să facă cu dânsul ce va voi.

Stăpâna tânărului nu i-a luat capul, ci văzându-l voinic şi bun de muncă l-a pus la început printre slugile sale; dar văzându-l prea frumos la înfăţişare, s-a aprins de drăcească poftă pentru el, ca oarecând femeia lui Putifar din Egipt pentru Iosif cel prea frumos şi înţelept. Dorindu-l cu înfocare, a încercat la început să-l ademenească cu tot felul de făgăduinţe, spunându-i că îl va lua de soţ dacă el s-ar lepăda de credinţa creştină şi s-ar face mahomedan.

Dar el s-a împotrivit cu tărie uneltirilor acestei noi Dalile şi a rămas nestrămutat în credinţa părinţilor lui şi în curăţia trupească. Iar ea văzând că nimic nu izbuteşte, s-a înfuriat şi l-a dat eparhului (mai-marelui cetăţii), ca să-l pedepsească pentru uciderea soţului ei. Acesta l-a azvârlit în temniţă, supunându-l la înfricoşătoare chinuri; femeia venea zilnic la temniţă, încercând necurmat să-l înduplece pe Ioan să-i facă voia, nădăjduind că ceea ce nu izbutiseră fărădelegile ei, vor face ameninţările şi chinurile. Dar viteazul tânăr nu s-a lăsat biruit nici de grozăvia chinurilor, pe care le-a îndurat cu bărbăţie şi cu ajutor de sus, rămânând până la sfârşit, ca un tare diamant, neclintit în credinţa creştină.

Văzând, aşadar, femeia şi prigonitorii că în zadar se ostenesc, au cerut vizirului să-l dea pe tânăr la moarte. Şi scoţându-l din temniţă, călăii l-au dus spre o margine a Istanbulului, la locul numit pe atunci Parmak-Kapi (adică Poarta Stâlpului), lângă Bezesténi (adică piaţa marelui bazar al neguţătorilor) aici i-a pus gâtul în ştreang şi l-au înălţat în spânzurătoare, omorându-l, în ziua de 12 ale lunii mai, într-o vineri înainte de Înălţarea Domnului, din anul mântuirii 1662.

Aşa a trecut către veşnicele locaşuri tânărul mucenic român Ioan, în primăvara vieţii sale, când avea numai 17 sau 18 ani. Trupul său feciorelnic va fi fost aruncat în apele Bosforului sau poate a fost îngropat de creştini cucernici în vreun loc din jurul Istanbulului, unde numai Dumnezeu şi sfântul însuşi ştie.

Iar istoria scurtei dar pilduitoarei sale vieţi a aşternut-o în scris marele învăţat grec Ioan Cariofil din Istanbul, care a trăit pe vremea sfântului, fiind martor al pătimirilor lui.

Viaţa şi nevoinţele Sfântului mucenic Ioan, valahul

Cuvant Ortodox - Sfântul mucenic Ioan, valahul - 12 mai:
https://www.youtube.com/watch?v=-TzvecveF50&list=PLQe0QKKQ08KEng0QrTrjJeAZQUdqjtZwp&index=30

***

Multe ţinuturi ale lumii s-au învrednicit să-i facă raiului belşug de suflete alese, care pururea se împărtăşesc de neînserata lumină a lui Dumnezeu. Întru aceasta, nici hotarele neamului românesc n-au fost mai sărace decât altele. ***Din duhul poporului român au izvorât suflete ce s-au suit în ceata drepţilor, din sângele lui s-au plămădit trupuri care n-au suferit stricăciunea morţii, sub altarele lui s-au mucenicit mădulare care, prin suferinţă au mărturisit puternicia duhului întru Hristos, prin munţii lui s-au mântuit sihaştri în luminată cuvioşie, mistuindu-se în rugăciune, post şi priveghere şi nu pe puţine din scaunele vlădiceşti s-au nevoit ierarhi care peste cunună de aur şi nestemate a preţuirii celei de obşte şi-au adăugat cununa cea nepieritoare a sfinţeniei.***

Slavă lui Dumnezeu pentru darurile Sale, că nu ne-a ruşinat în faţa altor seminţii lipsindu-ne de rugători apropiaţi. Deşi aceştia, împreună cu toţi sfinţii, mijlocesc pentru noi în limba îngerilor, cea mai presus de orice limbă, ei cu osârdie

ne pomenesc pe noi, purtătorii graiului în care, aici L-au mărturisit pe Hristos. Cu toate că au chipuri duhovniceşti, mai presus de orice chip al sângelui şi al cărnii, ei sunt acolo iconarii chipurilor noastre, ca unii ce s-au desăvârşit în templele Duhului Sfânt. Şi ***cu toate că sălăşluiesc în cetatea luminii, cea mai presus de orice împărăţie, ei cu osebire ne priveghează, ca nişte străjeri neadormiţi ai cetăţii lor celei pământeşti.***

Prin sfinţii lor, toate neamurile pământului purced din Dumnezeu şi se întregesc în Dumnezeu, aşa cum culorile curcubeului purced din soare şi se întregesc în soare. Şi precum roua pământului răsfrânge soarele şi-i arcuieşte lumina pe boltă, desfătându-ne, aşa sfinţii Cerului îl răsfrâng pe Dumnezeu Cel nevăzut şi-I arcuiesc slava peste veacuri, mântuindu-ne cu puterea Lui.

Slavă lui Dumnezeu că şi pe pământul ţării noastre a revărsat îmbelşugată ploaie de har, din care s-a brobonit roua cea mântuitoare a sfinţilor noştri. Un asemenea strop de răcoare duhovnicească este şi **Sfântul nou mucenic Ioan Valahul.**

- ***El se cheamă «nou»,*** *pentru că a pătimit după 1453, când Constantinopolul a căzut sub turci şi de asemenea*
- ***se numeşte «Valahul»****, pentru că era de neam din Valahia, adică din Ţara Românească.*

Ştiut este că, în vechime, popoarele străine îi numeau pe români vlahi sau valahi, adică neam de obârşie latină, iar amintirea aceasta se păstrează până astăzi în numirea Sfintei Mitropolii a Ungro-vlahiei.

Binecuvântatul mucenic Ioan şi-a purtat vremelnica viaţă la jumătatea celui de al XVII-lea veac de la Hristos. În acel timp, nu mult după evlavioasa domnie a lui Matei Vodă Basarab, la cârma Ţării Româneşti a venit Mihnea Voievod, pe care pământenii l-au poreclit «turcitul». Acest Mihnea, cu toate că se pretindea a fi român, era fiul unui cămătar grec şi arătându-se de mic atras de obiceiurile agarenilor, adică ale închinătorilor lui Alah şi cinstitorilor lui Mahomed, a fugit de la părinţii lui. S-a dus apoi la Ţarigrad şi s-a curtenit lui Sinan Paşa, zicând că este feciorul lui Radu Vodă şi aşa a petrecut la turci şi în legea lor vreme de patruzeci de ani. Acolo se chema Gioan Bei şi era întru totul robit de pofta slavei celei deşarte. Deci, plătind sultanului multe pungi cu galbeni, a ajuns domn în Ţara Românească şi a început a asupri poporul cu biruri. Ţara i-a stat mereu împotrivă, iar el nu s-a putut ţine în scaun decât chemând, în câteva rânduri pe tătari care năvăleau în hoardă, pustiau ţinuturile şi duceau cu ei mulţime de robi. Dar mai pe

urmă, ne mai putând face faţă lăcomiei otomane şi râvnind oarecare câştig şi pentru sineşi, a poftit să nu mai plătească haraciul agarenilor din Ţarigrad.

Aşadar, Mihnea s-a unit cu alţi doi voievozi şi după ce a ucis pe mulţi din dregătorii săi de la curte, a pornit răscoală împotriva turcilor, tăindu-i pe unde-i găsea. Iar sultanul Mehmet, auzind de acestea, a trimis o hoardă de tătari în Moldova, o oaste de turci în Ţara Românească şi o alta în Transilvania. Tătarii au ieşit biruitori în Moldova şi au făcut cumplită prădare în laturile ei. În Ţara Românească s-a întâmplat că Mihnea i-a bătut pe potrivnici, dar îndată după aceea, cuprins de frică, a fugit peste munţi, unde şi-a dat sfârşitul nemântuit. Iar cea de a treia oaste a sultanului a câştigat biruinţă asupra voievodului transilvan, la Deva şi întorcându-se prin ţinutul Olteniei sau Vlahiei Mici - cum i se spunea atunci - a trecut munţii prin văile Oltului şi ale Jiului. Ea a făcut mare pierzanie în neamul creştinesc şi a robit mulţime mare de bărbaţi, femei şi copii, prinzându-i în arcane şi târându-i, legaţi cu funii, în urma cailor şi carelor lor. Prăpădul acesta s-a întâmplat în anul 1659, în luna lui noiembrie sau decembrie.

Printre cel robiţi atunci a fost şi tânărul Ioan, vlăstar de bun neam, născut şi crescut aici, în Ţara Românească, din părinţi cuprinşi în credinţă, evlavie şi chivernisire gospodărească. Şi Ioan, când a fost robit, era în vârstă de numai cincisprezece ani.

Cât de minunat însă se arată Dumnezeu cu aleşii Lui! ***Cu toate că era atât de tânăr, Ioan ajunsese la măsura vârstei plinirii lui Hristos, când curăţia inimii de prunc se împleteşte cu înţelepciunea minţii de bătrân. Şi era Ioan frumos la chip, luminos în privire şi bine legat în trup. Tocmirea lui era plină de sănătate, tinereasca vlagă zburda în toată fiinţa lui. Şi măcar că grumazul îi era încovoiat de robie, ochii îi străluceau de puterea credinţei şi de nădejdea mântuirii. Trupul minunat al tânărului era ca o biserică în care fumega, plină de miresme, căţuia sufletului său curat şi jertfelnic. Aşa mergea el pe drumul anevoios al robiei, apropiindu-se de Dunăreni lăsându-şi în urmă părinţii, neamurile şi ţara lui frumoasă, fără să ştie că nu se va mai întoarce niciodată şi că Dumnezeu îi pregătea o altă patrie, cea mai presus de orice hotar, Împărăţia Cerurilor. În această împărăţie însă nu se intră decât pe poarta cea strâmtă a nevoinţelor şi după ce omul a trecut prin focul încercărilor de tot felul.***

Robii agarenilor erau socotiţi ca un bun al sultanului, dar ei puteau fi cumpăraţi de orice închinător al lui Alah, pe bani buni, potrivit vârstei şi folosului fiecăruia. Aşa se face că încă fiind pe drum, un păgân din cei ce îi duceau pe români în robie s-a oprit asupra lui Ioan şi plăcându-l, l-a cumpărat, cu gând

urât. Că n-a avut putere să înţeleagă frumuseţea lui lăuntrică, ci s-a oprit cu nelegiuită căutătură spre mândreţea cea din afară. Şi a început a-l sili să-şi întineze trupul cu păcatul izvodit cândva în blestemata cetate a Sodomei, cea arsă de Dumnezeu cu foc şi pucioasă pentru nelegiuirea ei, pe care păcat osândeşte şi dumnezeiescul Pavel, în Epistola către Romani, în cel de al douăzeci şi şaptelea verset al întâiului capitol. Dar Ioan s-a împotrivit păcatului şi s-a împlătoşat cu rugăciunea şi cu semnul crucii împotriva celui ce voia să-l întineze.

I-a zis agareanul, plin de mânie: "Într-atât de semeţ eşti înaintea mea şi uiţi că nu eşti decât un biet rob?".

Iar Ioan i-a răspuns: " Doar lui Hristos îi sunt rob, dar cât de largă îmi este libertatea înlăuntrul dumnezeieştii mele robii!»

S-a încruntat păgânul: «Eu sunt stăpânul tău, pentru că te-am cumpărat cu preţ de aur, fac cu tine ce vreau».

L-a înfruntat tânărul: «Hristos îmi e stăpânul, că El m-a răscumpărat cu preţ de sânge, El face cu mine ce trebuie".

Şi cugetul său se întărea întru puterea credinţei. Atunci agareanul se pregătea să-l lege de un copac, spre a-i face silă. Iar Ioan, cumplit scârbindu-se în inima sa şi nevrând să fie ruşinat înaintea lui Dumnezeu, s-a într-armat cu amintirea tânărului David, biruitorul lui Goliat şi cu a ostaşului Nestor, cel ce surpase mândria lui Lie. Şi prinzând curaj, a pândit o clipă prielnică şi l-a ucis pe păgân.

Nu mult după aceea, ceilalţi agareni care-l duceau pe Ioan în robie au băgat de seamă lipsa stăpânului său. Deci au prins a-l ispiti şi aflând adevărul, l-au legat în lanţuri şi aşa l-au purtat, îndelungată vreme, pe drumul Ţarigradului. Cine va putea spune chinul celui târât printre robi? Că era vreme de iarnă şi gerul însuliţa cu foc îngheţat trupul gol al tânărului. Dar el răbda cu bărbăţie, gândindu-se că mai bine este a-i arde trupul în văpaia iernii decât sufletul în văpaia gheenei. Dar foamea pântecului nehrănit şi sângerarea picioarelor desculţe şi sfârşeala mădularelor ostenite, cine le va putea şti? Pe drumul greu din trecătorile înzăpezite ale Balcanilor şi Rodopilor, viscolul îi biciuia obrajii, îi înlăcrima ochii şi-i încovoia spinarea. Dar duhul său rămânea drept, cu toate că bănuia chinurile ce-l aşteptau la capătul drumului, ştiind el că uciderea unui turc nu putea rămâne nepedepsită.

Şi astfel, legat a ajuns la Ţarigrad, unde iarna nu mai era iarnă, dar robia era robie. Iar cei ce-l păzeau l-au dus la femeia celui ucis, povestindu-i toate câte se întâmplaseră. Păzind legea ei, soţia agareanului l-a înfăţişat pe Ioan vizirului, spre judecată. Şi Ioan a fost supus cercetării şi a mărturisit adevărul, cum că el omorându-l pe păgân, nu a făcut altceva decât să-şi apere fiinţa lui de creştin adevărat şi curat. Iar vizirul l-a dat în puterea femeii celui mort, ca să facă cu el ce va voi dânsa.

Ascuţite sunt ispitele satanei împotriva mărturisitorilor lui Hristos! Iar Dumnezeu le îngăduie, pentru ca să urce puterea credinţei. Şi cu cât mai mari sunt ispitele biruite, cu atât mai neveştejită este cununa de slavă a biruitorului. Că i se dăduse lui Ioan frumuseţe în trup şi prin frumuseţea trupului a fost ispitit.

Acea tânără văduvă a fost îndată răpită de mândreţea lui Ioan şi l-a dus la locuinţa ei cea scumpă, unde duhul desfrânării se răsfăţa pe covoare şi divanuri, nutrit cu mâncăruri alese şi cu otrăvite miresme.

Şi i-a zis femeia: «Iată eşti în puterea mea! Fiindcă mi-ai ucis bărbatul, îi vei lua locul şi-mi vei fi bărbat. Din rob te fac slobod, din sărac, te ridic bogat. Dar, pentru ca să-mi fi bărbat, trebuie să te faci de aceeaşi lege cu mine. Nimic mai uşor decât să te lepezi de Hristos şi să te faci închinător al lui Alah şi cinstitor al lui Mahomed, profetul său. Priveşte împrejur aurul şi argintul, mătăsurile, pietrele nestemate, priveşte-mă pe mine, alături care sunt gata de însoţire».

Nu era uşoară ispita tânărului Ioan. Să schimbe lanţurile de fier pe veştminte de mătase, să îmblânzească năpârcile foamei prin saţul meselor îmbelşugate, în loc de osteneala drumului, să-şi îngăduie odihnă mângâietoare, în loc de biciuirile viscolului, să primească adierile zefirului, în loc să sângereze prin stâncile munţilor, să lunece în caiac, pe undele Bosforului!

Ioan însă era plin de virtute şi nu s-a plecat. Cu îndrăzneală i-a răspuns femeii: «Curăţia sufletului mi-o voi păstra şi la legea ta nu voi trece, neîntinarea trupului o voi păzi şi nu mă voi însoţi cu tine !».

I-a zis femeia: «A fost aici, în Ţarigrad un tânăr din neamul vostru, pe nume Gioan Bei, a crescut în curţile seraiului şi s-a bucurat de farmecele sultanei şi a ajuns bogat şi domn în ţara voastră. Eu nu zic că şi tu vei ajunge domn, dar Ţarigradul e răscrucea multor drumuri către putere şi slavă».

Nu i-a trebuit multă vreme de gândire, căci neprihănitul tânăr ortodox a adăugat din bogăţia datinilor strămoşeşti: ***«Nu ştiu ce s-a ales acum de domnul nostru, că fugise peste munţi de frica voastră, dar ştiu că poporul îi spune «Mihnea, turcitul» şi cu acest nume de ruşine o să rămână el în amintirea veacurilor. Eu nu vreau să mă ruşinez de numele meu».***

Şi iarăşi a ridicat Ioan rugăciune la Hristos Mântuitorul şi s-a într-armat cu semnul crucii, pentru ca să fie păzit şi întărit până la urmă neabătut din credinţa părinţilor săi. Şi şi-a adus aminte de Iosif, fiul lui Iacov, care a înfruntat ademenirile femeii lui Putifar, dregătorul din ţara Egiptului. Şi această aducere-aminte l-a luminat şi l-a întărit peste măsură.

Câte meşteşuguri n-a încercat acea femeie păgână ca să-l întoarcă pe tânăr de la Hristos şi să-l însoţească cu ea! Că era muncită de patimă şi nu avea linişte. Toate aceste ispitiri au durat aproape doi ani şi jumătate, pe măsură ce şi tânărul se împlinea la trup. Dar Ioan nu s-a clintit din temelia cea tare a credinţei lui ortodoxe.

În cele din urmă, văzându-se într-atât înfruntată, agareanca şi-a dezlănţuit păgânească furie şi l-a dat pe Ioan eparhului, adică mai-marelui cetăţii, care l-a aruncat în temniţă. Şi acolo a fost supus mucenicul la atât de multe, de cumplite şi de înfricoşătoare chinuri, încât cineva nu să le pătimească, ci numai să le gândească s-ar îngrozi cu adevărat.

Caznele au durat mai multe zile. Şi nici în vremea aceea Ioan nu a fost lipsit de ispită. Căci femeia, neîncetat împătimită de frumuseţea lui, mergea în fiecare zi în temniţă şi cu linguşiri şi făgăduinţe îl ademenea spre întinare şi lepădare de credinţă. Dar tânărul, asemenea unui diamant, a rămas neclintit în credinţă şi în înţelepciune, căutând numai spre Domnul Hristos de la care primea putere şi biruinţă asupra vrăjmaşilor văzuţi şi nevăzuţi. Căci el, cu mintea lui vârstnică sălăşluită în trup nevârstnic, luminată de darul lui Dumnezeu, ştia că întreagă trebuie păstrată curăţia şi a sufletului şi a trupului, ca pe o jertfă bineplăcută înaintea Cerului.

Întru sfârşit, văzând toţi că în zadar se ostenesc cu chinurile şi că asupra lui Ioan nu au nici o izbândă, au cerut vizirului îngăduinţă să-l omoare. Iar vizirul a poruncit eparhului să săvârşească aceasta. Deci, călăii, cei ce-l chinuiseră, l-au luat pe binecuvântatul tânăr Ioan şi l-au dus în Parmac-Kapi, aproape de Bazestani, tot în Ţarigrad, ca să-l ucidă prin spânzurătoare.

Iar el, înseninat de chinuri şi străluminat de harul sfinţeniei, mergea spre locul muceniciei sale, mulţumind lui Dumnezeu. Şi ochii duhului său, adânciţi undeva, dincolo de hotarele zărilor şi ale veacului acestuia, în împărăţia luminii celei pururea fiitoare, descoperind răsplata pentru lanţurile robiei, pentru bicele crivăţului, pentru nevoinţele trupului şi caznele temniţei, vedeau straie mai scumpe decât mătăsurile Răsăritului, simţeau mângâieri mai dulci decât adierile Ţarigradului şi lăcrimau de o fericire ce nu se poate împerechea cu bucuriile pământului.

Şi astfel, în anul 1662, în a douăsprezecea zi a lunii mai, pururea-fericitul tânăr Ioan a primit din mâna Domnului cununa biruinţei. Iar viaţa sfântului, împreună cu pătimirea sa, a fost scrisă de Ioan Cariofil, un învăţat grec din vremea lui şi apoi tipărită la Veneţia de Sfântul Nicodim Aghioritul, după care s-a trecut în sinaxarele greceşti şi apoi în cele româneşti. Aşa s-a scris numele Sfântului Nou Mucenic Ioan Valahul în cartea vieţii lui Dumnezeu, iar pomenirea lui se săvârşeşte în inima neamului care l-a odrăslit.

Cu ale sale sfinte rugăciuni, Dumnezeu să ne învrednicească şi pe noi de bunătăţile cele fără înşelare fără de sfârşit. Amin .

Arhim. Bartolomeu Anania

1. Pătimirea Sfântului Ioan cel din Ţara Românească..., scrisă de Ioan Cariofil, în vol. Slujba cuviosului părintelui nostru Dimitrie..., Bucureşti, 1801, p. 20 v.-21 v; Vartolomeu Diacul, Sfântul mucenic Ioan Românul, în «Biserica Ortodoxă Română», LXXII (1954), nr. 5, p. 532-539; Pr. Conf. Al. 1. Ciurea, Trei sute de ani de la moartea de mucenic a Sfântului Ioan Valahul, ibid., LXXX (1962), nr. 5-6, p. 439-514, N. Russel, Neomartyrs of the Greek Calendar, în « Sobornost», nr. 1, 1983, p. 42-43.

(Sursa: Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române, Sfinţi români şi apărători ai Legii strămoşeşti, E.I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1987, p. 399-405 Sfântul mucenic Ioan Valahul)

Sfinţi români din sec. XVI-XVII – Sfântul mucenic Ioan, valahul (românul)

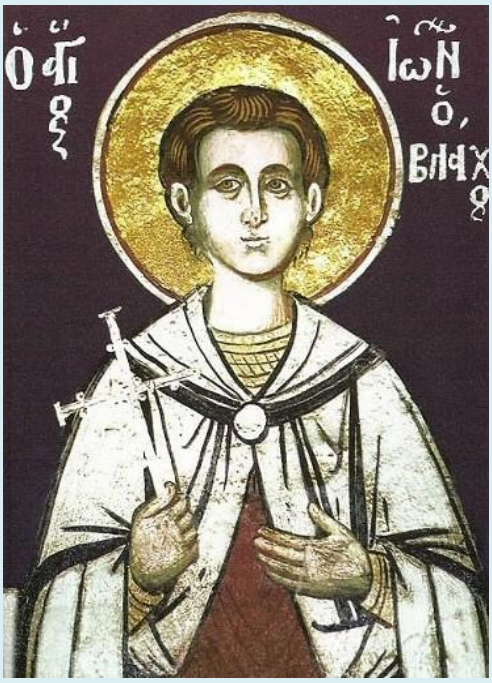

Acest binecuvântat vlăstar al ţării noastre s-a născut într-o familie de ţărani evlavioşi din Oltenia, pe timpul domniei lui Matei Basarab. Crescut de mic în dreapta credinţă, iubea mult pe Dumnezeu, biserica, rugăciunea şi ascultarea de părinţi.

Pe când avea doar 15 ani, fericitul tânăr Ioan a fost ales şi întărit de harul Duhului Sfânt să fie mucenic al lui Hristos într-un chip ca acesta.

În toamna anului 1659, năvălind o ceată de turci pe Valea Oltului dinspre Ardeal, au făcut mari jafuri prin sate în drum spre Dunăre şi au luat în robie mulţi tineri nevinovaţi. Printre cei robiţi a fost şi fericitul Ioan. Trecând Dunărea, turcii şi-au împărţit robii, luând fiecare după voie şi plăcere pe cine voia. Aşa a ajuns nevinovatul Ioan în stăpânirea unui ostaş turc rău şi desfrânat. Pe lângă drumul greu, pe lângă foame şi osteneală, sărmanii creştini luaţi în robie trebuiau să sufere şi sete şi bătăi şi umilinţe de tot felul, iar la urmă să fie siliţi spre necuratele pofte ale desfrânării de către stăpânii lor păgâni şi tirani.

Văzându-se într-o zi silit spre necurata patimă de către un turc, fericitul Ioan l-a refuzat cu scârbă, mărturisind că este creştin şi urăşte necuratele patimi păgâneşti. Atunci, mâniindu-se, tiranul voia să-l silească, dar tânărul creştin, întărit de râvna credinţei în Hristos, l-a lovit pe tiran, care îndată a murit.

Ceilalţi ostaşi l-au legat în lanţuri şi aşa, după câteva luni de chinuri şi de mers pe jos, turcii au ajuns la Constantinopol, iar fericitul şi neîntinatul Ioan a fost dat ostatic femeii turcului ucis de el pe cale, drept pedeapsă, ca să-i fie slugă până la moarte. Acea femeie, rănindu-se de frumuseţea lui Ioan, îl trăgea spre necurata desfrânare şi spre legea mahomedană, silindu-l să se lepede de credinţa cea dreaptă în Hristos.

Atunci fericitul Ioan, rugându-se mult lui Dumnezeu şi Maicii Domnului să-l întărească în mărturisirea dreptei credinţe şi să-l izbăvească de ispita desfrânării, a spus cu îndrăzneală: ***„Cred în adevăratul Dumnezeu, care S-a răstignit pe cruce pentru noi şi doresc cu bucurie să-mi dau viaţa pentru Hristos, decât să mă turcesc şi să mă însoţesc cu tine!"***

Astfel, mărturisitorul Ioan a fost aruncat în temniţă şi apoi zdrobit cu cumplite chinuri. Rămânând neschimbat şi tare ca un diamant, a fost condamnat la moarte prin spânzurare şi aşa şi-a dat sfântul său suflet în braţele lui Hristos, la 12 mai 1662, iar trupul său a fost aruncat la loc necurat.

Sfinte mucenice Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

(Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Editura Mănăstirea Sihăstria, pp. 203-204)

Sfântul mucenic Ioan, valahul sau curăţenia mărturisitoare

Astăzi prăznuim un Sfânt cu totul deosebit, anume Sfântul Ioan, valahul. ***Ne este drag şi apropiat fiind de un neam cu noi, dar mai ales pentru pilda de mucenicie şi mărturisire a vieţii sale.***

Astfel, ***Ioan, valahul a fost un tânăr care, ca un alt Sfânt binecunoscut, Sfântul Ioan Rusul, la numai 15 ani cade rob la turci, în urma unor incursiuni ale acestora în Ţara Românească. În robie petrecând, a trecut prin mare primejdie, fiind supus unei încercări de siluire. Scăpând, a fost ispitit precum dreptul Iosif de femeia egipteanului şi supus chinurilor înfricoşătoare pentru a se lăsa în braţele aceleia. Nimic nu l-a înduplecat să se despartă de Hristos, Viaţa cea Adevărată.***

Să îl avem în rugăciunile noastre pe Sfântul Ioan Valahul şi să îi cerem ocrotirea atât pentru noi cât şi în acest moment, pentru cei care se află în temniţe şi în primejdii cumplite, precum cele înfruntate de Sfântul nostru mucenic…

“Unul dintre cei mai de seamă domni ai Ţării Româneşti a fost, fără îndoială, Matei Basarab, ctitor de lăcaşuri sfinte şi îndrumător al activităţii cultural-tipografice din ţara sa, cu o domnie paşnică şi neobişnuit de lungă pentru acele vremuri (1632-1654).

După moartea lui au urmat la domnie Constantin Şerban Basarab (1654-1658) şi Mihnea al III-lea Radu (1658-1659). Aceşti domnitori au încercat, în măsura posibilităţilor de atunci, să ducă o politică antiotomană, de apărare a ţării, încheind chiar şi anumite înţelegeri, în acest sens, cu principii Transilvaniei. În toamna anului 1659, din ordinul lui Mihnea III Radu au fost ucişi 2000 de turci trimişi în ţară pentru a-l supraveghea. După aceasta, a distrus oastea paşei din Silistra, a asediat cetatea Giurgiu, pe atunci râia turcească, a atacat şi ars cetăţile Rusciuc (azi Russe) şi Nicopole din dreapta Dunării. În acelaşi timp, s-au răsculat împotriva turcilor domnitorul Constantin Şerban, acum în Moldova, precum şi principele Gheorghe Rakozi II în Transilvania. Dar aceştia din urmă au fost înfrânţi de oştile turceşti şi tătărăşti intrate în ţările lor din ordinul sultanului Mehmet (Mahomed) al IV-lea. În astfel de împrejurări, Mihnea al III-lea şi-a dat seama că nu mai poate continua lupta şi s-a refugiat în Transilvania, unde a şi murit la scurt timp (6 aprilie 1660), se pare otrăvit. Deşi a domnit puţin, a înscris o pagină glorioasă în istoria ţării sale, aşa cum făcuse, cu mai bine de o jumătate de veac în urmă, Mihai Viteazul.

La retragerea turcilor din Transilvania, în noiembrie şi decembrie 1659, au făcut, ca şi în alte rânduri, jafuri şi pustiire mare în satele şi târgurile româneşti, arzând, prădând şi omorând oameni nevinovaţi. Dar tot atunci au luat cu ei şi mare mulţime de robi, bărbaţi, femei şi copii, trecându-i dincolo de Dunăre.

Printre cei robiţi atunci se afla şi un tânăr cu numele Ioan, de neam bun, în vârstă de numai 15 ani, născut şi crescut în Ţara Românească. ***"Cu toate că era atât de tânăr, spune unul din cercetătorii de azi ai vieţii lui, Ioan ajunsese la măsura vârstei plinirii lui Hristos, când curăţia inimii de prunc se împleteşte cu înţelepciunea minţii de bătrân. Şi era Ioan frumos la chip. Tocmirea lui era plină de sănătate, tinerească vlaga zburda în toată fiinţa lui. Şi măcar că grumazul îi era încovoiat de robie, ochii îi străluceau de puterea credinţei şi de nădejdea mântuirii. Trupul minunat al tânărului era ca o biserică în care fumega, plină de miresme, căţuia sufletului său curat şi jertfelnic. Aşa mergea el pe drumul anevoios al robiei, apropiindu-se de Dunăre şi lăsându-şi în urmă părinţii, neamurile şi ţara lui frumoasă, fără să ştie că nu se va mai întoarce niciodată şi că Dumnezeu îi pregătea o altă patrie, cea mai presus de orice hotar, Împărăţia Cerurilor. În această împărăţie, însă, nu se intră decât pe poarta cea strâmtă a nevoinţelor şi după ce omul a trecut prin focul încercărilor de tot felul" (ierom. Bartolomeu Anania, în vol. Sfinţi români şi apărători ai legii strămoşeşti, Bucureşti, 1987, p. 401).***

Şi într-adevăr, tânărul Ioan a trecut prin cumplite încercări. Se ştie că toţi robii luaţi de turci erau socotiţi ca fiind un bun al sultanului, dar ei puteau fi cumpăraţi de oricine. Aşa se face că fiind încă pe drum l-a cumpărat unul din ostaşii care însoţeau convoiul robilor români. Ostaşul nu urmărea altceva decât să-l silească la păcatul zis al sodomiei. Dar tânărul Ioan, crescut de părinţii săi în frică de Dumnezeu şi în dragoste de credinţă strămoşească s-a împotrivit acelui ostaş închinător la Alah, care încerca să-l lege de un copac pentru a face desfrânare cu el. Tânărul Ioan a găsit o clipă prielnică şi l-a ucis pe turc, apoi a încercat să fugă. Dar ceilalţi păgâni l-au prins, l-au legat şi l-au dus la Istambul (numit de creştini Constantinopol), unde l-au dat femeii celui ucis. Aceasta l-a dus în faţa marelui vizir ca să-l judece. Acolo, tânărul a mărturisit fără înconjur adevărul. Vizirul l-a dat femeii văduve să facă cu el ce va dori.

Aceasta nu i-a luat capul, ci văzându-l voinic şi frumos la înfăţişare s-a aprins de pofta desfrânării cu el, ca oarecând soţia lui Putifar din ţara Egiptului pentru tânărul evreu Iosif, cel frumos şi înţelept. A încercat pentru început să-l ademenească cu tot felul de făgăduinţe, dacă o va lua de soţie şi se va lepăda de credinţa creştinească – urmând să se facă închinător la Alah, adică musulman sau mahomedan.

"Iar tânărul auzind acestea – ne spune primul alcătuitor al vieţii sale – îşi făcea cruce, rugându-se lui Hristos să-l întărească şi să-l păzească până în sfârşit neclintit intru credinţa creştinească".

Ispitirile au durat aproape doi ani şi jumătate. ***Dar toate încercările femeii păgâne de a-l întoarce de la Hristos şi a-l trece la legea ei au rămas zadarnice, căci tânărul Ioan, înarmat cu platoşa dreptei învăţături, a rămas nestrămutat în credinţa părinţilor săi, păzindu-şi curăţia trupului.***

Văzând că toate meşteşugirile ei nu izbutesc, femeia – ca o nouă Irodiada, cea care ceruse capul lui Ioan Botezătorul – l-a dat în mâna eparhului, adică a mai marelui cetăţii, ca să-l pedepsească pentru uciderea soţului ei. Iar eparhul a poruncit să fie aruncat în temniţă, supunându-l acolo la cumplite şi înfricoşate chinuri, încât oricine s-ar fi îngrozit numai la gândul lor. Iar femeia agareană venea în fiecare zi în temniţă, încercând să-l îndemne şi acum la păcat şi la lepădarea de legea ortodoxă. ***Tânărul Ioan nu s-a lăsat biruit nici aici de grozăvia chinurilor pe care le-a îndurat, ci a rămas neclintit în credinţă şi înţelepciune căutând ajutor numai la Hristos Domnul care îi dădea putere şi biruinţă asupra vrăjmaşilor văzuţi şi nevăzuţi.***

În cele din urmă, văzând femeia şi prigonitorii ei că toate încercările lor sunt fără rost, au cerut vizirului îngăduinţa să-l omoare. Şi primind această încuviinţare, a fost scos din închisoare şi dus la locul numit Parmak-Kapi (adică Poarta Stâlpului), într-o margine a Istanbulului. Acolo a fost spânzurat în ziua de 12 mai din anul mântuirii 1662.

Astfel, prin patima sa, tânărul Ioan "lupta cea bună a luptat, prin curăţie a strălucit, credinţa a păzit şi prin pătimire la viaţa cea fără de moarte s-a mutat" (din podobia de la Vecernia din 12 mai).

Înţeleptul şi pururea fericitul mucenic al lui Hristos nu împlinise încă 18 ani. Trupul său va fi fost aruncat în apele Bosforului, dacă nu va fi fost cumva îngropat de creştini cucernici în vreun loc tăinuit în jurul oraşului întemeiat de Sfântul împărat Constantin cel mare.

Un învăţat dascăl al marii şcoli a Patriarhiei ecumenice, Ioan Cariofil, care a trăit o vreme şi la Bucureşti, la Curtea lui Constantin Vodă Brâncoveanu, i-a alcătuit viaţa, pe scurt, în greceşte. Ea a fost tipărită apoi la Veneţia în 1799 tot în greceşte de către un mare aghiograf, Nicodim Aghioritul (retipărită la Atena în 1856). Această viaţă a fost tradusă şi în româneşte, îndată după tipărirea ei, fiind cunoscute mai multe manuscrise din secolul al XIX-lea. S-a tipărit pentru prima dată în româneşte în anul 1801, la Bucureşti, împreună cu slujba Sfântului Dimitrie Basarabov. Noul mucenic a fost menţionat apoi în Mineiul grecesc pe luna mai, tipărit la Constantinopol în 1843 şi în Mineile româneşti, începând cu ediţia de la Mănăstirea Neamţ din 1846. ***Aşa a ajuns cunoscută viaţa şi mai ales pătimirea tânărului mucenic Ioan Valahul sau Românul.***

Cinstit de credincioşi de neam grec, dar şi de români, în anul 1950 Sfântul Sinod al Bisericii noastre a hotărât că acest nou mucenic al lui Hristos să fie cinstit în întreaga Biserica Ortodoxă Română. Generalizarea solemnă a cultului său alături de al unor sfinţi cu moaşte aflate în ţara noastră a avut loc în octombrie 1955.

Biserica ne îndeamnă să-l cinstim prin cuvintele: "Veniţi, toţi iubitorii de mucenici şi mai ales cei ce vieţuiţi în România, ca adunându-ne împreună, să cinstim cu cântări luminate pe Ioan, noul mucenic al Domnului. Că acesta, din pământul românesc răsărind, a dat rodul însutit al credinţei, în cetatea lui Constantin, ruşinând pe prigonitorii săi şi mărturisind credinţa cea ortodoxă, prin vărsarea sângelui său. Iar acum în ceruri mijloceşte pentru noi şi pentru cei ce cântăm: Bucură-te, Ioan, sfinte mucenice al lui Hristos" (Icosul praznicului).

Să-l cinstim şi prin versuri de Acatist, zicând:
"Bucură-te, grâu de jertfă copt în lanuri de Scriptură;
Bucură-te, că din tine Domnul şi-a făcut prescură;
Bucură-te, fir de nufăr înflorit peste miasmă;
Bucură-te, că te soarbe sufletul ca pe-o aghiazmă.
Bucură-te, rază lină coborâtă-n adâncime;
Bucură-te, limpezime!
Bucură-te, aur aprig lămurit în seci vâlvori;
Bucură-te, că ispita cu virtutea o măsori;
Bucură-te, rugăciune-n care iadul se-nspăimântă;
Bucură-te, că pe umăr aripă de înger cântă;
Bucură-te, vrere sfântă;
Bucură-te, neînfrântă luare aminte;
Bucură-te, mucenice noule Ioane sfinte!" (După Valeriu Anania, File de acatist, treaptă a şaptea, Bucureşti, 1981, p. 22).

Sursa: ***Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu, "Sfinţi daco-români şi români", Editura Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei, Iaşi, 1994, pag. 95-98.***

Sfântul Ioan Valahul

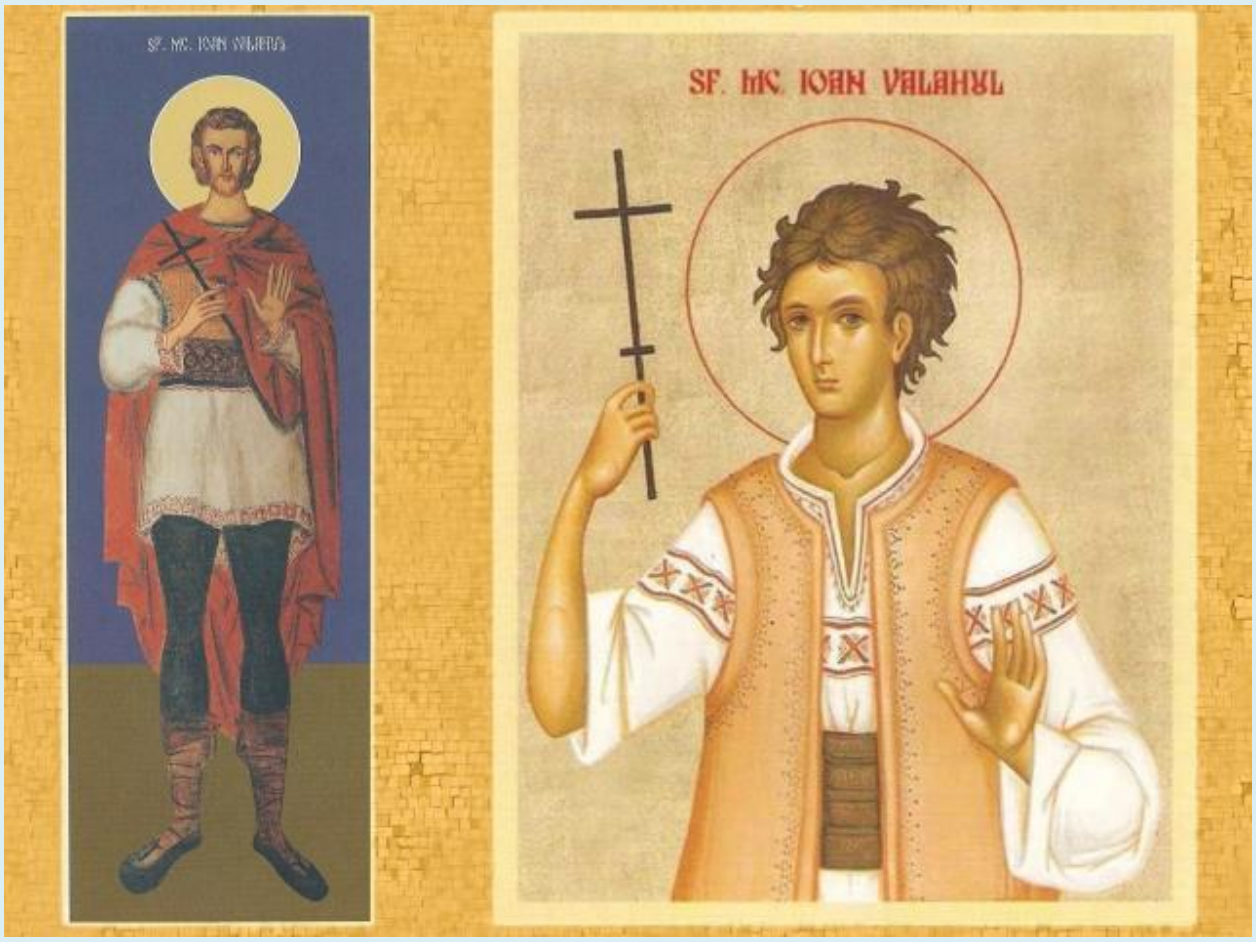

Unul dintre cei mai de seamă domni ai Țării Românești a fost, fără îndoială, Matei Basarab, ctitor de lăcașuri sfinte și îndrumător al activității cultural-tipografice din țara sa, cu o domnie pașnică și neobișnuit de lungă pentru acele timpuri (1632-1654).

După moartea lui, au urmat la domnie Constantin Șerban Basarab (1654-1658) și Mihnea al III-lea Radu (1658-1659). Acești domnitori au încercat, în măsura posibilităților de atunci, să ducă o politică antiotomană, de apărare a țării, încheind chiar și anumite înțelegeri, în acest sens, cu principii Transilvaniei, în toamna anului 1659, din ordinul lui Mihnea III Radu au fost uciși 2000 de turci trimiși în țară pentru a-l supraveghea. După aceasta, a distrus oastea pașei din Silistra, a asediat cetatea Giurgiu, pe atunci râia turcească, a atacat și ars cetățile Rusciuc (azi Ruse) și Nicopole, din dreapta Dunării. În același timp, s-au răsculat împotriva turcilor domnitorul Constantin Șerban, acum în Moldova, precum și principele Gheorghe Rakoczy al II-lea în Transilvania. Dar aceștia din urmă au fost înfrânți

de oștile turcești și tătărești intrate în țările lor din ordinul sultanului Mehmed (Mahomed) al IV-lea.

În astfel de împrejurări, Mihnea al III-lea și-a dat seama că nu mai poate continua lupta și s-a refugiat în Transilvania, unde a și murit după scurt timp (6 aprilie 1660), se pare, otrăvit. Deși a domnit puțin, a înscris o pagină glorioasă în istoria țării sale, așa cum făcuse, cu mai bine de o jumătate de secol înainte, Mihai Viteazul.

La retragerea turcilor din Transilvania în noiembrie și decembrie 1659, au făcut, ca și în alte rânduri, jafuri și pustiire mare în satele și târgurile românești, arzând, prădând și omorând oameni nevinovați. Dar tot atunci au luat cu ei și o mulțime de robi - bărbați, femei și copii - trecându-i dincolo de Dunăre.

Printre cei robiți atunci se afla și un tânăr cu numele Ioan de neam bun, în vârstă de numai cincisprezece ani, născut și crescut în Țara Românească, probabil în Oltenia „Cu toate că era atât de tânăr" - spune unul din cercetătorii vieții lui, *„Ioan ajunsese la măsura vârstei plinirii lui Hristos, când curăția inimii de prunc se împletește cu înțelepciunea minții de bătrân. Și era Ioan frumos la chip. Tocmirea lui era plină de sănătate, tinereasca vlagă zburda în toată ființa lui. Și măcar că grumazul îi era încovoiat de robie, ochii îi străluceau de puterea credinței și de nădejdea mântuirii. Trupul minunat al tânărului era ca o biserică în care fumega, plină de miresme, cătuia sufletului său curat și jertfelnic. Așa mergea el pe drumul anevoios al robiei, apropiindu-se de Dunăre și lăsându-și în urmă părinții, neamurile și țara lui frumoasă, fără să știe că nu se va mai întoarce niciodată și că Dumnezeu îi pregătea o altă patrie, cea mai presus de orice hotar, Împărăția Cerurilor. În această împărăție, însă, nu se intră decât pe poarta cea strâmtă a nevoințelor și după ce omul a trecut prin focul încercărilor de tot felul" (Bartolomeu Anania, în vol. Sfinți români și apărători ai legii strămoșești, București, 1987, p. 401)*

Într-adevăr, tânărul Ioan a trecut prin cumplite încercări. Se știe că toți robii luați de turci erau socotiți ca fiind proprietatea sultanului, dar ei puteau fi cumpărați de oricine. Așa se face că, fiind încă pe drum, l-a cumpărat unul din ostașii care însoțeau convoiul robilor români. Ostașul nu urmărea altceva decât să-l silească la păcatul zis al sodomiei. Dar tânărul Ioan, crescut de părinții săi în frică de Dumnezeu și în dragoste de credința strămoșească, s-a împotrivit acelui ostaș închinător la Alah, care încerca să-l lege de un copac pentru a face desfrânare cu el. Tânărul Ioan a găsit o clipă prielnică și l-a ucis pe turc, apoi a încercat să fugă. Dar ceilalți

păgâni l-au prins, l-au legat și l-au dus la Istanbul (numit de creștini Constantinopol), unde l-au dat femeii celui ucis.

Aceasta l-a dus în fața marelui vizir ca să-l judece. Acolo, tânărul a mărturisit fără înconjur adevărul. Vizirul l-a dat femeii văduve să facă cu el ce va dori. Aceasta nu i-a luat capul, ci, văzându-l voinic și frumos la înfățișare, s-a aprins de pofta desfrânării cu el. A încercat pentru început să-l ademenească cu tot felul de făgăduințe, dacă o va lua de soție și se va lepăda de credința creștinească, urmând să se facă închinător la Alah, adică musulman; *„iar tânărul, auzind acestea - spune primul alcătuitor al vieții sale își făcea cruce, rugându-se lui Hristos să-l întărească și să-l păzească până în sfârșit neclintit întru credința creștinească”.* Ispitirile au durat aproape doi ani și jumătate.

Dar toate încercările femeii păgâne de a-l întoarce de la Hristos și a-l trece la legea ei au rămas zadarnice, căci tânărul Ioan, înarmat cu platoșa dreptei învățături, a rămas nestrămutat în credința părinților săi, păzindu-și curăția trupului.

Văzând că toate încercările ei nu reușesc, femeia - ca o nouă Irodiadă, cea care ceruse capul lui Ioan Botezătorul - l-a dat în mâna eparhului, adică a mai-marelui cetății, ca să-l pedepsească pentru uciderea soțului ei.

Și eparhul a poruncit să fie aruncat în închisoare, supunându-l acolo la cumplite și înfricoșătoare chinuri. Iar femeia venea în fiecare zi în temniță încercând să-l îndemne și acum la păcat și la lepădarea de legea ortodoxă. Tânărul Ioan nu s-a lăsat biruit nici aici de grozăvia chinurilor pe care le-a îndurat, ci a rămas neclinit în credință și înțelepciune, căutând ajutor numai la Hristos Domnul, care îi dădea putere și biruință asupra vrăjmașilor văzuți și nevăzuți.

În cele din urmă, văzând femeia și prigonitorii lui că toate încercările lor sunt fără rost, au cerut vizirului permisiunea să-l omoare. Și, primind această încuviințare, a fost scos din închisoare și dus la locul numit Parmak-Kapi (adică „Poarta Stâlpului”), într-o margine a Istanbulului. Acolo a fost spânzurat în ziua de 12 mai din anul 1662.

Astfel, prin jertfa sa, tânărul Ioan „lupta cea bună a luptat, prin curăție a strălucit, credința a păzit șl prin pătimire la viața cea fără de moarte s-a mutat” (din Podobia de la Vecernia din 12 mai), înțeleptul și pururea fericitul mucenic al lui Hristos nu împlinise încă optsprezece ani.

Trupul său va fi fost aruncat în apele Bosforului, dacă nu va fi fost cumva îngropat de creștini cucernici în vreun loc tăinuit din jurul orașului întemeiat de Sfântul împărat Constantin cel mare.

Un învățat dascăl al marii școli a Patriarhiei ecumenice, Ioan Cariofil, care a trăit un timp și la București, la Curtea lui Constantin Vodă Brâncoveanu, i-a alcătuit Viața pe scurt, în grecește. Ea a fost tipărită apoi la Veneția, în 1799, tot în grecește, de către marele aghiograf Nicodim Aghioritul. Această Viață a fost tradusă și în românește, îndată după tipărirea ei, fiind cunoscute mai multe manuscrise din secolul al XIX-lea.

S-a tipărit pentru prima dată în limba română în anul 1801, la București, împreună cu slujba Sfântului Dimitrie Basarabov. Noul mucenic a fost trecut apoi în Mineiul grecesc pe luna mai, tipărit la Constantinopol în 1843, și în Mineiele românești, începând cu ediția de la mănăstirea Neamț din 1846. Așa a ajuns cunoscută viața și, mai ales, pătimirea tânărului mucenic Ioan Valahul sau Românul.

Fiind deja cinstit de credincioșii de neam grec, dar și de români, în anul 1950 Sfântul Sinod al Bisericii noastre a hotărât ca acest nou mucenic al lui Hristos să fie cinstit în întreaga Biserică Ortodoxă Română. Generalizarea solemnă a cultului său, alături de al unor sfinți cu moaște aflate în țara noastră, a avut loc în octombrie 1955.

(Informații preluate din vol. Sfinți Daco-Romani și Români, semnat de pr. prof. dr. Mircea Păcurariu, Ed. BASILICA, Buc. 2013)

Arhid. Ștefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul mucenic Ioan Valahul; Sfântul ierarh Epifanie, arhiepiscopul Ciprului

Sfântul Ioan Valahul s-a născut pe la anul 1644, pe vremea bine credinciosului domn Matei Basarab (1632-1654), şi era din Ţara Românească. A fost luat rob de turci în anul 1659, pe când avea numai 15 ani. Pe drumul către Istanbul, un oştean turc mai bogat l-a cumpărat cu gând spurcat, vrând să-l silească spre păcate. Dar Ioan s-a împotrivit şi, împingându-l, ostaşul a căzut şi a murit. Pentru aceasta a fost dat femeii turcului ucis.

Stăpâna lui nu i-a luat tânărului Ioan capul, căci văzându-l voinic şi bun de muncă l-a pus la început printre slugile sale. Văzând însă că era frumos la înfăţişare, s-a aprins cu poftă spurcată asupra lui, ca oarecând femeia lui Putifar din Egipt pentru Iosif, fiul lui Iacov care fusese vândut de fraţii săi. Dorindu-l cu patimă, ea a început prin a-l ademeni cu tot felul de făgăduinţe, vrând chiar să se mărite cu el. Sfântul Ioan Valahul însă nu a voit şi pentru aceasta stăpâna lui l-a dat în mâinile mai-marelui cetăţii ca să-l pedepsească pentru uciderea soţului ei.

După ce a fost întemniţat şi îndelung chinuit, în cele din urmă a fost ucis prin spânzurare, în ziua de 12 mai a anului 1662, la locul numit Parmak-Kapî (Poarta Stâlpului), într-o margine a Istanbulului.

***

Tot azi pomenim pe Sfântul ierarh Epifanie, arhiepiscopul Ciprului († 403). Era evreu şi s-a născut la Elefteropole, în Fenicia.

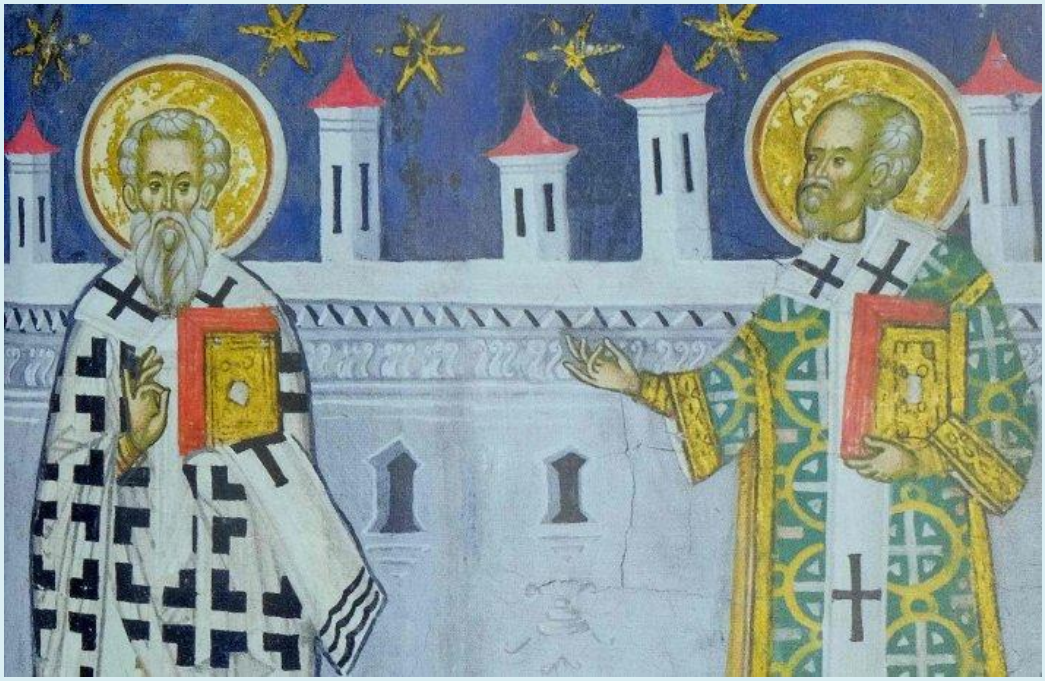

A trecut la creştinism învăţând limbile ebraică, egipteană, siriană, greacă şi latină, pentru a înţelege mai bine Sfintele Scripturi. Dorind viaţă pustnicească, s-a nevoit în Egipt, unde l-a întâlnit pe Sfântul Ilarion cel mare. Fiind ales episcop al Ciprului, Sfântul Epifanie a scris multe cărţi într-o vreme tulburată de erezia lui Arie. Trăind 115 ani, şi-a dat sufletul în mâinile Domnului.

Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Sfântul mucenic Ioan Valahul; Sfântul ierarh Epifanie, arhiepiscopul Ciprului şi Gherman, patriarhul Constantinopolului

Sfântul mucenic Ioan Valahul - Acest sfânt mucenic s-a născut în Ţara Românească, din părinţi de bun neam şi bine credincioşi, pe la anul 1644, adică în vremea stăpânirii bine credinciosului domn Matei Basarab (1632-1654).

La câţiva ani după ce acesta s-a mutat la Domnul, a venit la domnie Mihnea al III-lea (1658-1659), care, nemaiputând face faţă haraciului şi birurilor grele cerute de stăpânitorii turci, s-a răzvrătit împotriva acestora, plănuind a se uni cu voievozii ţărilor creştine din jur ca să scape ţara sa de sub robia turcească.

Sultanul Mahomed al IV-lea (1648-1687) a trimis atunci împotriva lui oaste mare de turci şi de tătari, care au biruit pe Mihnea şi au făcut, ca şi alte dăţi, prăpăd şi pustiire mare în biata ţară, arzând, prădând şi omorând, iar la ieşirea din ţară au luat cu ei şi o mare mulţime de robi dintre români, trecându-i peste Dunăre.

Acestea se petreceau în toamna anului 1659. Între cei robiţi atunci s-a aflat şi un tânăr, cu numele de Ioan, care nu avea decât 15 ani. Părinţii lui, cărora nu li se ştie nici numele şi nici locul unde au trăit, îl crescuseră cu grijă, în frica lui Dumnezeu, şi în iubirea de ţară şi de credinţa strămoşească.

Ioan era voinic şi chipeş. Frumuseţea lui atrăgea privirile tuturor, încât pe drumul către Istanbul, un oştean turc mai bogat l-a cumpărat cu gând spurcat, vrând să-l silească spre păcate. Dar tânărul s-a împotrivit cu scârbire şi, împingându-l, agareanul a căzut şi a murit.

Tropar, glasul 4: Astăzi duhovniceşte prăznuieşte Biserica dreptcredincioşilor, şi cu bucurie strigă: Veniţi, iubitorilor de mucenici, să prăznuim pomenirea cea de peste an a luptelor noului mucenic Ioan! Că acesta, dintre noi cu voia lui Dumnezeu răsărind, în împărătească cetate a lui Constantin a înflorit minunat, aducând Stăpânului rod bogat şi bine primit, prin mucenicie. Iar acum se roagă neîncetat în ceruri, să se mântuiască sufletele noastre.

Fiind prins, Ioan a fost legat din nou şi dus la Istanbul, unde l-au predat femeii turcului ucis. Aceasta l-a dus în faţa vizirului, ca să-l judece, şi acolo tânărul a mărturisit cu îndrăzneală adevărul. Vizirul l-a predat atunci femeii văduve, pentru ca ea să facă ce va voi.

Stăpâna nu i-a luat tânărului capul, ci, văzându-l voinic şi bun de muncă, l-a pus la început printre slugile sale. Apoi, văzându-l prea frumos la înfăţişare, s-a aprins de spurcata poftă pentru el, ca oarecând femeia lui Putifar din Egipt pentru Iosif cel prea frumos şi înţelept.

Dorindu-l cu patimă, ea a încercat la început să-l ademenească prin tot felul de făgăduinţe, spunându-i că îl va lua de soţ dacă el s-ar lepăda de credinţa creştină şi s-ar face mahomedan. Dar Ioan s-a împotrivit cu tărie uneltirilor acestei noi Dalile şi a rămas nestrămutat în credinţa părinţilor lui şi în curăţia trupească.

Văzând că nimic nu izbuteşte, s-a mâniat şi l-a dat mai-marelui cetăţii, ca să-l pedepsească pentru uciderea soţului ei.

Acesta l-a aruncat în temniţă, supunându-l la multe chinuri; femeia venea zilnic la temniţă, încercând necurmat să-l înduplece pe Ioan să-i facă voia, nădăjduind că ceea ce nu izbutiseră făgăduinţele ei, vor face ameninţările şi chinurile.

Viteazul tânăr nu s-a lăsat biruit nici de durerea chinurilor, pe care le-a îndurat cu bărbăţie şi cu ajutor de la Dumnezeu, rămânând până la sfârşit ca un diamant tare, neclintit în credinţa creştină.

Văzând, aşadar, femeia şi prigonitorii că în zadar se ostenesc, au cerut vizirului să-l dea pe tânăr la moarte. Şi, scoţându-l din temniţă, călăii l-au dus spre o margine a

Istanbulului, la locul numit pe atunci Parmak-Kapi (adică Poarta Stâlpului), lângă piaţa marelui bazar al neguţătorilor.

Aici i-au pus gâtul în ştreang şi l-au înălţat în spânzurătoare, omorându-l, în ziua de 12 mai, într-o vineri, înainte de Înălţarea Domnului, din anul mântuirii 1662.

Aşa a trecut către veşnicele locaşuri tânărul mucenic român Ioan, în primăvara vieţii sale, când avea numai 18 ani. Trupul său va fi fost aruncat în apele Bosforului sau poate a fost îngropat de creştini cucernici în vreun loc din jurul Istanbulului, unde numai Dumnezeu şi sfântul însuşi ştiu.

Istoria scurtei, dar pilduitoarei sale vieţi a aşternut-o în scris marele învăţat grec Ioan Cariofil, din Istanbul, care a trăit pe vremea sfântului, fiind martor al pătimirilor lui.

Pentru rugăciunile noului mucenic Ioan Valahul, Doamne, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin.

***

Sfântul Epifanie, arhiepiscopul Ciprului (310-403) - S-a născut în satul Besanduk din apropierea orașului Elefteropolis din Iudeea (Palestina).

Născut într-o familie săracă a rămas orfan de tată la vârsta de 10 ani. Sfântul a intrat ucenic la un iudeu bogat pe nume Trifon, care după moartea sa și a familiei sale i-a lăsat sfântului toată averea.

Tropar, glasul 4: Dumnezeul părinţilor noştri, care faci pururea cu noi după blândeţile Tale, nu depărta mila Ta de la noi; ci pentru rugăciunile lor, în pace îndreptează viaţa noastră.

Cunoscând un călugăr pe nume Luchian, a fost impresionat de o faptă de milostenie săvârșită de acesta, fapt pentru care s-a botezat, și-a vândut averea, a dăruit surorii sale o parte, și-a cumpărat cărți de câțiva arginți și restul averii a împărțit-o săracilor.

A intrat apoi în monahism la Mănăstirea Sfântul Ilarion cel mare la vârsta de 16 ani.

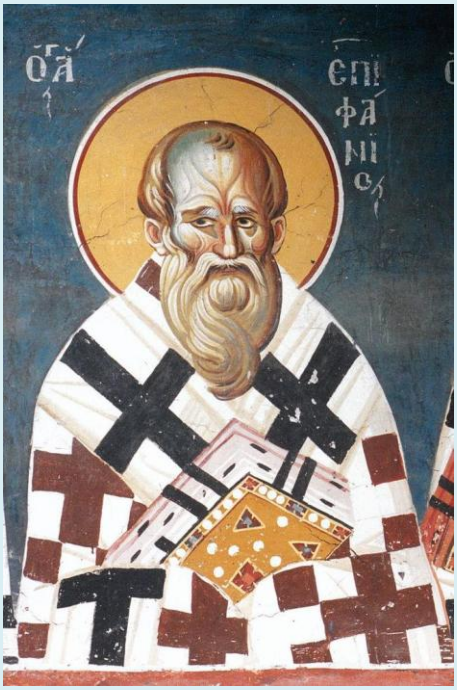

În 337 a întemeiat o mănăstire aproape de satul său natal, mănăstire pe care a păstorit-o timp de 30 de ani.

În anul 368 a fost ales episcop al orașului Constantia, capitala Ciprului (vechea Salamina). A păstorit în timpul luptelor cu arienii sprijiniți de împăratul Valens.

Sfântul Epifanie s-a mutat la cele veșnice în anul 403, la 36 de ani de episcopat.

***

Sfântul Gherman, patriarhul Constantinopolului - Sfântul s-a născut într-o familie înstărită și nobilă. A fost ales episcop al Cizicului (Asia Mică) fiind un ierarh care s-a opus ereziei monoteliților și a iconoclasmului în timpul împăratului Leon Isaurul (717-741).

Tropar, glasul 4: Dumnezeul părinţilor noştri, care faci pururea cu noi după blândeţile Tale, nu depărta mila Ta de la noi; ci pentru rugăciunile lor, în pace îndreptează viaţa noastră.

A păstorit până în anul 733, fiind obligat să părăsească scaunul episcopal pentru că a apărat Ortodoxia împotriva iconoclaștilor.

A trecut la cele veșnice în data de 12 mai 1740.

Preot Sever Negrescu - Sfântul Ioan Valahul şi-a serbat majoratul

Limba îngerilor este glăsuirea mai presus de orice glăsuire. Greu îţi poţi imagina cum ar arăta îngerii dacă ar deveni oameni, este mai uşor să înţelegi cum arată oamenii deveniţi îngeri. De fapt, totdeauna calea de la nevăzut la văzut a fost mai grea şi paradoxal, mai scurtă (deseori măsurată într-o clipită de inspiraţie); calea de la văzut la nevăzut este mai uşoară şi curios, mai lungă. Doar trăind în lumină suntem însoţiţi de propria umbră.

Sfântul Ioan Valahul este o umbră de înger, care a răcorit plaiurile Valahiei mici prin scurta lui viaţă (a fost scrisă de învăţatul grec Ioan Cariofil şi tipărită la Veneţia de Sfântul Nicodim Aghioritul.

La 15 ani este luat rob şi cumpărat, apoi, de către un turc. Frumos la chip, luminos în privire şi bine legat în trup, tânărul Ioan Valahul aprinde în turc patimile, izvorâte, odinioară, din blestemata cetate a Sodomei. Păcat împotriva curăţiei fireşti, sodomia, numit astăzi homosexualitate, vine de la locuitorii acelor cetăţi care cultivau cumplita perversiune. Sodoma şi Gomora au dispărut de pe faţa pământului, prin foc şi pucioasă, în locul lor răsărind - atenţie! - Marea Moartă!

Acuzat de turc pentru semeţia lui, deşi îi era rob, tânărul Ioan răspunde: Doar lui Hristos Îi sunt rob, deoarece mă simt liber înlăuntrul dumnezeieştii mele robii.

Avem aici două mentalităţi: cea păgână, robitoare a trupului şi cea creştină, eliberatoare a Duhului. Dialogul continuă dincolo de concluzia unică şi generală: în împărăţia trupului fac ce vreau, în împărăţia Duhului fac ce trebuie. Păgânul din OM vrea, Sfântul din el - trebuie! Săgeata ispitei atinge

libertatea umanităţii şi prevesteşte starea firească, de aici ne mai putând fi vorba de înălţare, ci doar de alunecare.

Tânărul Ioan Valahul trebuie să fie pildă pentru tinereţea acestei lumi. El nu alunecă! Târât trei ani prin cumplite ispitiri şi chinuri, promiţându-i-se, în schimbul lepădării de Hristos: aur, argint, pietre nestemate, cercei în urechi şi în buric, mătăsuri, el nu alunecă.

Aruncat în temniţă, înseninat de cumplite chinuri, el nu alunecă! Şi astfel, în anul 1662, în a douăsprezecea zi a lunii mai, împlinind 18 ani, Sfântul Ioan Valahul a fost spânzurat, dincolo de hotarele zărilor, serbându-şi majoratul.

(Preot Sever Negrescu, Prolog din Proloage, Editura Doxologia, Iaşi, 2011, pp. 103-104)

Pr. Aurelian Poptean - Sfântul mucenic Ioan cel nou, trandafir odrăslit în pământul Valahiei

Multe ţinuturi ale lumii s-au învrednicit a fi raiului belşug de suflete alese, care pururea se împărtăşesc de neînserata lumină a lui Dumnezeu. Întru acestea, nici hotarele neamului românesc n-au fost mai sărace decât altele. Din duhul poporului român au izvorât suflete ce s-au suit în ceata drepţilor, prin munţii lui s-au mântuit sihaştri în luminată cuvioşie, contopindu-se în rugăciune, post şi priveghere, în pământul lui s-a vărsat sânge martiric ce a scos la lumină mai apoi adevărate diamante de har ceresc.

Un asemenea diamant duhovnicesc este şi Sfântul mucenic Ioan cel nou Valahul. Binecuvântatul mucenic şi-a purtat vremelnica viaţă la jumătatea celui de al XVII-lea veac de la Hristos. În acel timp, nu mult după evlavioasa domnie a lui Matei Vodă Basarab, la cârma Ţării Româneşti a venit Mihnea voievod. Acest Mihnea, cu toate că se pretindea a fi român, era fiul unui cămătar grec şi arătându-se de mic atras de obiceiurile agarenilor, adică ale închinătorilor lui Alah şi cinstitorilor lui Mahomed, a fugit de la părinţii lui. S-a dus la Ţarigrad şi s-a curtenit lui Sinan Paşa, zicând că este feciorul lui Radu Vodă şi aşa a petrecut la turci şi în legea lor vreme de patruzeci de ani. Plătind apoi sultanului multe pungi cu galbeni, a ajuns domn în Ţara Românească şi a început a asupri poporul cu biruri. Ţara i-a stat mereu împotrivă, iar el nu s-a putut ţine în scaun decât chemând, în câteva rânduri, pe tătari şi turci care năvăleau, pustiind ţinuturile şi ducând cu ei mulţime de robi.

Printre cei robiţi atunci a fost şi tânărul Ioan, vlăstar de bun neam, născut şi crescut aici, în Ţara Românească, din părinţi plini de credinţă şi evlavie. Ioan, era în vârstă de numai cincisprezece ani.

Cu toate că era atât de tânăr, Ioan ajunsese la măsura vârstei plinirii lui Hristos, când curăţia inimii de prunc se împleteşte cu înţelepciunea minţii de bătrân. Trupul său era ca o biserică în care fumega, plină de miresme, căţuia sufletului său curat şi jertfelnic. Aşa mergea el pe drumul anevoios al robiei, apropiindu-se de dunăreni lăsându-şi în urmă părinţii, neamurile şi ţara lui frumoasă, fără să ştie că nu se va mai întoarce niciodată şi că Dumnezeu îi pregătea o altă patrie, cea mai presus de orice hotar, Împărăţia Cerurilor.

Robii erau socotiţi ca un bun al sultanului, dar ei puteau fi cumpăraţi de orice închinător al lui Alah, pe bani buni, potrivit vârstei şi folosului fiecăruia. Aşa se face că încă fiind pe drum, un păgân din cei ce îi duceau pe români în robie s-a oprit asupra lui Ioan şi plăcându-l, l-a cumpărat, cu gând urât de desfrânare sodomică. Ioan s-a împotrivit păcatului şi s-a împlătoşat cu rugăciunea şi cu semnul crucii împotriva celui ce voia să-l întineze. Cugetul său se întărea întru puterea credinţei. Atunci prinzând curaj, a pândit o clipă prielnică şi l-a ucis pe păgân.

Nu mult după aceea, ceilalţi agareni care-l duceau pe Ioan în robie au băgat de seamă lipsa stăpânului său. Deci au prins a-l ispiti şi aflând adevărul, l-au legat în lanţuri şi aşa l-au purtat, îndelungată vreme, pe drumul Ţarigradului. Cine va putea spune chinul celui târât printre robi? Că era vreme de iarnă şi gerul însuliţa cu foc îngheţat trupul gol al tânărului. Dar el răbda cu bărbăţie, gândindu-se că mai bine este a-i arde trupul în văpaia iernii decât sufletul în văpaia gheenei.

Astfel, legat a ajuns la Ţarigrad, unde iarna nu mai era iarnă, dar robia era robie. Iar cei ce-l păzeau l-au dus la femeia celui ucis, povestindu-i toate câte se întâmplaseră. Păzind legea ei, soţia agareanului l-a înfăţişat pe Ioan vizirului, spre judecată. Şi Ioan a fost supus cercetării a mărturisit adevărul, cum că el, omorându-l pe păgân, nu a făcut altceva decât să-şi apere fiinţa lui de creştin adevărat şi curat. Iar vizirul l-a dat în puterea femeii celui mort, ca să facă cu el ce va voi dânsa.

Acea tânără văduvă a fost îndată răpită de mândreţea lui Ioan şi l-a dus la locuinţa ei cea scumpă, unde duhul desfrânării se răsfăţa pe covoare şi divanuri, nutrit cu mâncăruri alese şi cu otrăvite miresme. Şi i-a zis femeia: Iată eşti în puterea mea! Fiindcă mi-ai ucis bărbatul, îi vei lua locul şi-mi vei fi bărbat. Din rob te fac slobod, din sărac, te ridic bogat. Dar, pentru ca să-mi fi bărbat, trebuie să te faci de

aceeaşi lege cu mine. Nimic mai uşor decât să te lepezi de Hristos şi să te faci închinător al lui Alah şi cinstitor al lui Mahomed, profetul său. Priveşte împrejur aurul şi argintul, mătăsurile, pietrele nestemate, priveşte-mă pe mine, alături care sunt gata de însoţire.

Nu era uşoară ispita tânărului Ioan. Să schimbe lanţurile de fier pe veştminte de mătase; în loc de osteneala drumului, să-şi îngăduie odihnă mângâietoare; în loc de biciuirile viscolului, să primească adierile zefirului; în loc să sângereze prin stâncile munţilor, să lunece în caiac, pe undele Bosforului!

Ioan însă era plin de virtute şi nu s-a plecat. Cu îndrăzneală i-a răspuns femeii: Curăţia sufletului mi-o voi păstra şi la legea ta nu voi trece, neîntinarea trupului o voi păzi şi nu mă voi însoţi cu tine !

S-a într-armat cu semnul crucii, pentru ca să fie păzit şi întărit până la urmă neabătut din credinţa părinţilor săi. Şi-a adus aminte de Iosif, fiul lui Iacov, care a înfruntat ademenirile femeii lui Putifar, dregătorul din ţara Egiptului. Şi această aducere-aminte l-a luminat şi l-a întărit peste măsură.

Toate aceste ispitiri au durat aproape doi ani şi jumătate, pe măsură ce şi tânărul se împlinea la trup. Dar Ioan nu s-a clintit din temelia cea tare a credinţei lui ortodoxe.

În cele din urmă, văzându-se într-atât înfruntată, şi-a dezlănţuit păgânească furie şi l-a dat pe Ioan eparhului, adică mai-marelui cetăţii, care l-a aruncat în temniţă. Şi acolo a fost supus mucenicul la atât de multe, de cumplite şi de înfricoşătoare chinuri, încât cineva nu să le pătimească, ci numai să le gândească s-ar îngrozi cu adevărat.

Caznele au durat mai multe zile. Şi nici în vremea aceea Ioan nu a fost lipsit de ispită. Căci femeia, neîncetat împătimită de frumuseţea lui, mergea în fiecare zi în temniţă şi cu linguşiri şi făgăduinţe îl ademenea spre întinare şi lepădare de credinţă. Dar tânărul, asemenea unui diamant, a rămas neclintit în credinţă şi în înţelepciune, căutând numai spre Domnul Hristos de la care primea putere şi biruinţă asupra vrăjmaşilor văzuţi şi nevăzuţi.

Întru sfârşit, văzând toţi că în zadar se ostenesc cu chinurile şi că asupra lui Ioan nu au nici o izbândă, au cerut vizirului îngăduinţă să-l omoare. Iar vizirul a poruncit eparhului să săvârşească aceasta. Deci, călăii, cei ce-l chinuiseră, l-au luat pe binecuvântatul tânăr Ioan şi l-au dus în Parmac-Kapi, aproape de Bazestani, tot în

Ţarigrad, ca să-l ucidă prin spânzurătoare. Iar el, înseninat de chinuri şi străluminat de harul sfinţeniei, mergea spre locul muceniciei sale, mulţumind lui Dumnezeu. Şi astfel, în anul 1662, în a douăsprezecea zi a lunii mai, pururea-fericitul tânăr Ioan a primit din mâna Domnului cununa biruinţei.

Viaţa sfântului, împreună cu pătimirea sa, a fost scrisă de Ioan Cariofil, un învăţat grec din vremea lui şi apoi tipărită la Veneţia de Sfântul Nicodim Aghioritul, după care s-a trecut în sinaxarele greceşti şi apoi în cele româneşti. Aşa s-a scris numele Sfântului nou mucenic Ioan Valahul în cartea vieţii lui Dumnezeu, iar pomenirea lui se săvârşeşte în inima neamului care l-a odrăslit în fiecare an la 12 mai.

Moaștele Sfântului nu ni s-au păstrat, existând posibilitatea ca trupul său să fi fost aruncat în apele Bosforului sau îngropat de creștini într-un loc din jurul Istanbulului.

Începând cu anul 1950 Sfântul Sinod al Bisericii noastre a hotărât ca acest nou mucenic al lui Hristos să fie cinstit în întreaga Biserică Ortodoxă Română.

Văzând atâta putere de credinţă nu ne rămâne decât să cădem cu smerenie plecându-ne genunchii zicând:
“Bucură-te, vas ales şi de Dumnezeu preţuit;
Bucură-te, tânăr înţelept şi frumos, prin care credinţa s-a înălţat;
Bucură-te, trandafir odrăslit în pământul Valahiei;
Bucură-te, crin răsădit în grădina cea de sus;
Bucură-te, Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!”

Sergiu Popescu – Mucenicia Sfântului Ioan Valahul

Pentru credincioşii Bisericii Ortodoxe Române în general şi pentru cei din Oltenia în special, personalitatea Sfântului Ioan Românul este una de referinţă. Viaţa şi faptele sale, ca şi toate învăţăturile ce se pot desprinde din ele, constituie o valoroasă sursă de inspiraţie, atât din punct de vedere religios, cât şi din perspectiva autenticului naţional.

Despre acest mucenic al lui Hristos care a vieţuit în urmă cu aproape 350 de ani pe pământul ţării noastre, Ioan Cariofil, hartofilax la Patriarhia Ecumenică (a trăit un timp şi la Bucureşti, la curtea lui Constantin Brâncoveanu), ne-a lăsat date şi informaţii preţioase.

Textul acestei istorisiri, tradus din greaca veche în cea nouă de Ioanas Cavsocalivitul, a fost tipărit la Veneţia, în 1799, de către marele aghiograf Nicodim Aghioritul. Datele despre viaţa sa sunt însă destul de sumare, rezumându-se la cele petrecute după noiembrie 1659, atunci când a fost luat în robie.

Numit şi Ioan Valahul (după originea sa, Valahia fiind vechiul nume al Ţării Româneşti) sau „cel nou“ (pentru că a pătimit după 1453, an în care Constantinopolul a fost cucerit de către turci), Sfântul mucenic Ioan s-a născut în jurul anului 1644, în Oltenia. A primit o bună creştere şi educaţie din partea părinţilor săi, în frica lui Dumnezeu, în iubirea de ţară şi de credinţa strămoşească. În ţinutul dintre Carpaţi

şi Dunăre erau vremuri bune, ţara având în fruntea sa pe unul din marii voievozi ai neamului, Matei Basarab (1632-1654). Despre obârşia sa oltenească, deşi nu avem date sau mărturii concrete, argumentele logico-istorice ne încredinţează fără drept de tăgadă.

Contextul istoric al vieţii Sfântului Ioan Valahul

Domnitorul Constantin Şerban al Ţării Româneşti (1654-1658), sprijinind pe Gheorghe Rakoczi al II-lea pentru obţinerea coroanei polone, a trezit temerile Imperiului Otoman în legătură cu crearea unei noi forţe politico-militare în spaţiul Ţărilor Române. Îngrijorarea turcilor era legată în special de posibilitatea de pierdere a autonomiei pentru pământul Ţării Româneşti. Din acest motiv, la Târgovişte a fost numit domn (în ianuarie 1658) Mihnea Vodă, cunoscut în istoriografia noastră şi sub numele de Mihnea al III-lea. Deşi în privinţa sa, părerile istoricilor sunt încă împărţite, credem că el a încercat să scoată Ţara Românească din sfera de influenţă a Imperiului Otoman. Domnia lui Mihnea al III-lea a fost însă una scurtă. În 1659, nemulţumit de faptul că trebuia să plătească un haraci prea mare, se răscoală împotriva turcilor. A fost înfrânt de armatele lui Mahomed al IV-lea şi nevoit să părăsească ţara, murind la scurtă vreme otrăvit. Oştile turceşti au făcut prăpăd, atât în Ţara Românească, cât şi în Moldova şi Transilvania. Au fost luaţi mii de robi, bărbaţi, femei şi copii ce urmau să fie vânduţi la Istanbul. Printre cei oropsiţi au fost numeroşi români din dreapta Oltului.

Dus în robie la turci

Între cei robiţi atunci a fost şi un tânăr pe nume Ioan, de doar 15 ani. Era frumos la chip, luminos în privire şi bine legat în trup. Însemnările rămase ne spun de asemenea că *„tocmirea lui era plină de sănătate, tinereasca vlagă zburda în toată fiinţa lui. Şi măcar că grumazul îi era înconvoiat de robie, ochii îi străluceau de puterea credinţei şi de nădejdea mântuirii. Trupul minunat al tânărului era ca o biserică în care fumega, plină de miresme, căţuia sufletului său curat şi jertfelnic. Aşa mergea el pe drumul anevoios al robiei, apropiindu-se de Dunăre şi lăsându-şi în urmă părinţii, neamurile şi ţara lui frumoasă, fără să ştie că nu se va mai întoarce nicio-dată şi că Dumnezeu îi pregătea o altă patrie, cea mai presus de orice hotar, Împărăţia Cerurilor“.*

Potrivit legilor otomane, toţi, robii luaţi din ţările cotropite erau „proprietatea“ sultanului, putând fi însă cumpăraţi de orice musulman dacă preţul oferit era socotit corect, conform cu vârsta şi folosul fiecăruia.

Astfel, încă de pe drum, tânărul Ioan a fost cumpărat de una din căpeteniile soldaţilor turci, cu gândul de a-l sili la păcatul sodomiei. Că nu va fi fost un soldat obişnuit, deducem din faptul că acesta avea la Istanbul aur şi argint, mătăsuri şi pietre nestemate şi alte bogăţii, căpătate prin vărsare de sânge şi alte nelegiuiri. Întărit de Dumnezeu, Ioan s-a împotrivit însă acelui ostaş, ucigându-l. El, care era un copilandru, răpusese o căpetenie din armata turcă, un luptător călit în focurile multor bătălii. A încercat să fugă, dar ceilalţi păgâni l-au prins. Numai Dumnezeu ştie chinurile la care va fi fost supus pe drum de turci. A ajuns apoi în faţa marelui vizir pentru a fi judecat. Tânărul Ioan a mărturisit, fără teamă, adevărul. Prin hotărârea vizirului, a fost încredinţat văduvei celui pe care îl ucisese.

A biruit ispita trupului

Voinic fiind, femeia l-a pus la început printre slugile sale, dar văzându-l „prea frumos la înfăţişare“, i-a cerut, în schimbul cruţării vieţii, să o ia de soţie şi să renunţe la credinţa creştinească. Deşi ispitit aproape doi ani şi jumătate, tânărul Ioan nu a cedat, rămânând nestrămutat în credinţa părinţilor săi, păzindu-şi curăţia trupului. Au fost zadarnice şi ameninţările. Ioan se ruga neîncetat la Hristos să-l întărească şi să-l păzească până în sfârşit neclintit întru credinţa strămoşească.

Cuprinsă de „păgânească furie“, femeia l-a dat în cele din urmă în mâna eparhului (mai-marele cetăţii) spre a fi pedepsit. A fost aruncat în temniţă şi supus la cumplite chinuri. Multe zile va fi răbdat sfântul tortura. Iar femeia venea în fiecare zi încercând să-l ademenească la păcat şi la lepădarea de legea ortodoxă. Credinţa sa a fost însă atât de mare. Văzând prigonitorii lui că toate încercările lor sunt fără rost, au cerut vizirului îngăduinţa să-l omoare.

A fost scos din închisoare şi dus într-o margine a Constantinopolului, la locul numit Parmak-Kapi (Poarta Stâlpului), „aproape de Bezastani“ şi spânzurat în ziua de 12 mai a anului 1662. Nu împlinise încă 18 ani.

Trupul său a fost fie aruncat în apele Bosforului, fie îngropat de creştini într-un loc rămas necunoscut, undeva în apropierea zidurilor marii metropole bizantine de odinioară.

La loc de cinstire în Biserica Greacă şi Română

În anul 1950, Sfântul Sinod al Bisericii noastre a hotărât ca acest nou mucenic al lui Hristos să fie cinstit în întreaga Biserică Ortodoxă Română. Consemnăm faptul că Ioan Românul a fost canonizat mai întâi de Biserica Greacă, care l-a trecut în

rândul neomartirilor ortodocşi. Începând cu anul 1801, cultul său a început să se răspândească şi în ţara noastră.

Astfel, hotărârea Sfântului Sinod din 1950 a urmărit, pe lângă canonizarea unor sfinţi neconsacraţi, şi o largă cinstire a celor mai puţin cunoscuţi până atunci, în această categorie înscriindu-se şi Sfântul mucenic Ioan Românul sau Valahul. Canonizarea solemnă a avut loc în octombrie 1955. Prăznuirea sa se face la 12 mai, ziua naşterii sale în Împărăţia lui Hristos.

Trăitor în vremuri tulburi, de silnicie şi asuprire, în condiţiile robiei turceşti, „care a drămuit fără milă şi omenie avutul şi toate bunurile spirituale şi materiale ale poporului nostru, timp de cinci veacuri“, Sfântul Ioan Românul se încadrează în lupta dramatică pe care strămoşii noştri au dus-o împotriva asupritorilor, pentru dobândirea independenţei naţionale şi pentru apărarea credinţei străbune.

El a fost „diamant şi jăratec duhovnicesc“, un strop de răcoare şi lumină duhovnicească pentru creştinii din acest colţ de creştinătate greu încercaţi, în vremuri fierbinţi şi întunecate.

Prin viaţa şi mai ales prin sfârşitul său mucenicesc, Sfântul Ioan Valahul înrădăcinează adânc în inima românilor din toate timpurile şi din toate locurile îndemnul de a-L iubi pe Hristos şi de a păzi dreapta credinţă chiar cu preţul vieţii.

Prof. dr. Dorin Stănescu - Pribegiile şi suferinţele Sfântului Ioan Valahul

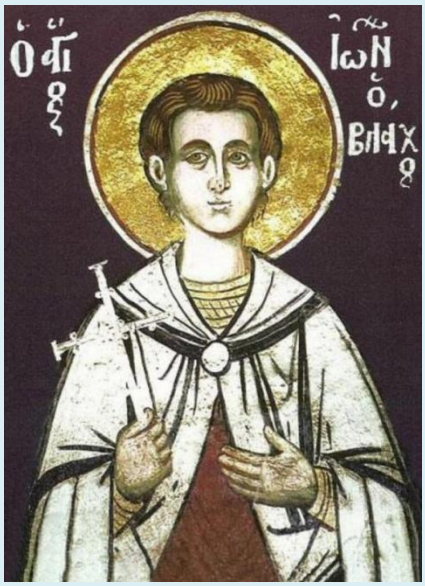

11 mai, 2021

Istoriile exilului şi diasporei române ne oferă perspective diverse ale trecutului poporului român şi modului cum oamenii au răzbit prin vicisitudinile vremurilor. Ne oprim la a evoca povestea pribegiei unei personalităţi aparte a istoriei noastre bisericeşti, o personalitate a cărei viaţă aminteşte de pildele biblice şi, în egală măsură, contribuie la rememorarea unor momente dureroase ale trecutului acestui neam.

Istorisirea noastră de astăzi se plasează cronologic în a doua jumătate a veacului al XVII-lea. Este cumva inedită prin faptul că este o pilduitoare poveste a pribegiilor şi suferinţei unui om simplu, şi nu a vreunui conducător al Ţărilor Române, domn sau boier. Este de subliniat cu o tuşă groasă faptul că pribegia era, de regulă, apanajul elitelor româneşti şi era generată de evenimente cu un impact major asupra politicii interne ori externe a statelor române. Pe de altă parte, istorisirile despre pribegiile domnilor ori ale boierilor erau scrise de cronicarii autori ai letopiseţelor, mustind de istoria naţională, iar despre oamenii de rând, anonimi, nu prea scria nimeni. În raport cu istoriile alese ale domnilor şi marilor boieri români, rândurile de faţă ne determină să afirmăm că există numeroase poveşti despre pribegia oamenilor simpli rămase necunoscute posterităţii. Ieşind din aceste consideraţii preliminare, vom înfăţişa viaţa unui sfânt român al veacului al XVII-lea, pe care îl ştim sub denumirea de Sfântul nou mucenic Ioan Valahul.

Din investigaţia noastră documentară despre acest sfânt român, am constatat că există câteva menţiuni în mai vechea publicaţie „Biserica Ortodoxă Română”, în unele dicţionare, precum „Dicţionarul Hagiografic“ apărut în anul 1918, avându-l ca autor pe Timuş Gherasim Piteşteanu, dar cele mai multe informaţii apar în lucrarea unui învăţat teolog grec, Ioan Cariofil. El a fost şi primul biograf al Sfântului Ioan Valahul, iar prin publicarea poveştii de viaţă şi a suferinţelor sale a contribuit decisiv la aflarea şi circulaţia informaţiilor despre acest sfânt român. Lucrarea lui Ioan Cariofil a fost tipărită la Veneţia spre sfârşitul secolului al XVIII-lea şi, mai târziu, în spaţiul românesc.

Rob la turci

Sfântul noul mucenic Ioan Valahul s-a născut în anul 1644 într-un sat din zona Olteniei, în vremea domniei lui Matei Basarab. Nu se cunosc informaţii despre familia sa, care cel mai probabil era una modestă, şi nici despre copilărie, lipsa surselor scrise fiind de înţeles în condiţiile în care nu se scria despre viaţa unor oameni din popor.

Povestea exemplară şi tragică în acelaşi timp a tânărului Ioan Valahul începe odată cu preluarea domniei Ţării Româneşti de către Mihnea al III-lea Radu, socotit urmaş demn al lui Mihai Viteazul pentru că, odată ajuns pe tronul ţării, s-a aliat cu principele Transilvaniei, Gheorghe Rakoczi, şi a pornit răscoala antiotomană, în septembrie 1659. Acest fapt a atras şi riposta Imperiului otoman.

O armată formată din turci şi tătari a trecut Dunărea, iar domnul, trădat şi de boieri, a pierdut tronul, fiind nevoit să fugă în Transilvania, unde avea să şi moară în anul următor. Cu ocazia acestei campanii de pedepsire, oastea otomană a incendiat şi jefuit, după cum îi era obiceiul, localităţile Ţării Româneşti. În plus, turcii au luat o mulţime de prizonieri din toate aşezările care le-au ieşit în cale. Au luat prizonieri din rândul populaţiei, ceea ce era o practică veche şi, desigur, profitabilă pentru soldaţii şi ofiţerii turci. Erau preferaţi copiii şi tinerii, bărbaţi şi femei până în 30 de ani, care odată prinşi, deveneau robi şi erau vânduţi către elita imperială, aducând câştiguri frumoase soldaţilor otomani.

Din aceste considerente raidul turc din 1659 s-a soldat cu luarea ca prizonieri a unui număr însemnat de români, între care s-a aflat şi Ioan, un adolescent de 15 ani din zona Olteniei.

Sursele istorice afirmă că Ioan fusese crescut de către părinţii săi în credinţa strămoşească, pe care el însuşi a pus mare preţ. Alături de aceste calităţi morale,

tânărul Ioan fusese înzestrat şi cu o frumuseţe ieşită din comun, ceea ce avea să-i aducă foarte multe necazuri. Pe drumul de întoarcere al armatei otomane spre bazele din Constantinopol, aşa cum era practica timpului, cel care îl capturase l-a vândut cel mai probabil unui comandant militar care a încercat să profite de frumuseţea acestuia. Ioan s-a opus şi s-a luptat pentru ca turcul să nu-i pângărească trupul. În această luptă tânărul l-a ucis pe stăpânul său şi a încercat să fugă din tabără, dar a fost prins.

Potrivit canoanelor dreptului otoman, bunurile celui ucis de Ioan au fost transmise familiei, în speţă soţiei militarului turc. Astfel tânărul român a ajuns în proprietatea soţiei celui pe care îl ucisese. A fost iniţial judecat de către un vizir care a decis ca văduva să dispună aşa cum va dori de tânărul rob din Ţara Românească. A fost integrat în gospodăria acesteia şi folosit la munci, alături de alţi robi.

Sfântul Ioan Valahul a trăit ca rob o experienţă în care virtuţile şi credinţa aveau să-i fie puse la încercare, dovedind o mare tărie. Precum odinioară în istorisirea biblică a lui Iosif, tânărul care fusese vândut ca sclav în Egipt de către fraţii săi şi fusese ispitit de soţia lui Putifar, stăpânul său, tot aşa şi Ioan a respins încercările stăpânei sale, care i-a cerut să renunţe la credinţa ortodoxă strămoşească şi să treacă la religia musulmană pentru a se căsători cu ea şi a deveni bogat.

Ioan a refuzat propunerile stăpânei sale şi nu a renunţat la credinţa sa, motiv pentru care a fost arestat pentru ca, astfel, văzând chinurile şi privaţiunile închisorii, să-şi schimbe gândurile şi să aleagă calea uşoară a bogăţiei şi plăcerilor. Stăpâna sa îl vizita des şi îl îmbia cu fericirea şi bogăţiile care îl aşteptau dacă ar fi renunţat la credinţa lui şi ar fi acceptat convertirea la credinţa musulmană.

Trebuie să precizăm că aceste metode de convingere, când alternau presiunile cu promisiunile, aveau de cele mai multe ori succes, iar mulţi dintre tinerii creştini din spaţiul balcanic, atraşi de iluzia bogăţiei, renunţau la religia părinţilor şi deveneau musulmani. Iată de ce meritul lui Ioan este cu atât mai mare.

Văzând că nu reuşeşte să-l înduplece, stăpâna sa a cerut tribunalului ca românul să fie judecat şi pedepsit pentru uciderea soţului ei. În ziua de 12 mai 1662, după o ultimă cerere eşuată de renunţare la credinţa ortodoxă, Ioan a fost dus la marginea capitalei otomane şi spânzurat de către autorităţile turce. Nu se ştie ce s-a întâmplat cu trupul său.

Aşa a pierit, la doar 18 ani, tânărul român, pentru că nu a dorit să se lepede de credinţa strămoşească. Însă istoria sa nu se termină aici.

La o distanţă de 30 de ani de la acele evenimente, la Bucureşti sosea, la invitaţia domnului Constantin Brâncoveanu, eruditul grec Ioan Cariofil, care fusese mare logofăt al Patriarhiei din Constantinopol. În urma unui conflict cu superiorii săi, el a părăsit capitala imperială otomană, îndreptându-se spre Bucureşti, unde domnul Țării Românești l-a primit cu braţele deschise. Ioan Cariofil a trăit în Ţara Românească doar un an, trecând la cele veşnice în 1692. A fost înhumat la Mănăstirea Radu Vodă, unde fusese găzduit.

Ioan Cariofil a avut, totuşi, timp să scrie despre viaţa Sfântului Ioan cel care, nedorind să se lepede de credinţa ortodoxă, a ales să devină, prin patimile sale, mucenic asemeni primilor creştini.

Astfel, în 1843, Patriarhia din Constantinopol l-a trecut pe Ioan în rândul sfinţilor, recunoscându-i suferinţele şi mucenicia.

Un secol mai târziu, în 1950, în plin regim comunist, şi Biserica Ortodoxă Română l-a trecut în rândul sfinţilor, iar ceremonia canonizării s-a desfăşurat la Craiova, 5 ani mai târziu.

Lidia Popiţa Stoicescu - Trandafirul odrăslit în pământul Valahiei

07 mai, 2021

Sfântul mucenic Ioan Valahul (1644 - 12 mai 1662) a trăit în Țara Românească în vremea domnitorilor Matei Basarab și Mihnea al III-lea. A suferit martiriul pentru nelepădare de credința dreptmăritoare creștin-ortodoxă. Va fi prăznuit peste câteva zile, în 12 mai, de către Biserica Ortodoxă Română și Biserica Greciei.

Cine răsfoieşte Patericul românesc nu poate să nu se uimească, să nu se bucure de impresionantul număr de martiri ai credinţei ortodoxe, de sfinţi şi duhovnici îmbunătăţiţi care, de-a lungul veacurilor, au răsărit şi au umplut cu bună mireasmă de sfinţenie tot cuprinsul ţării noastre.

Cronicarul Miron Costin afirma, în Letopiseţul său, referindu-se la vitejia ţărişoarei a cărei istorie o scotea la lumina cunoştinţei urmaşilor, că „nasc şi în Moldova oameni!” Parafrazându-l pe marele cărturar, am spune că „nasc şi în România sfinţi”. Am folosit prezentul verbului, deoarece cred cu tărie că acest miracol se petrece fără-ncetare, chiar şi în zilele noastre. Că există încă, şi vor exista, oameni ai acestui pământ binecuvântat de Dumnezeu, care au dus şi duc o viaţă de sfinţi, neştiuţi de nimeni, decât de „Ştiutorul inimilor noastre”. Cred, însă, că îi vom afla mult mai greu, că se ascund astăzi mai straşnic decât oricând, pentru a nu fi tulburaţi, pângăriţi, ori răniţi de ironia, grosolănia şi, mai ales, lipsa de evlavie şi respect a semenilor şi a vremurilor... Dar ei se roagă pentru toţi şi pentru toate…

Să ne apropiem, aşadar, cu evlavie, de un sfânt nume de martir, născut pe meleagurile noastre, acum mai bine de trei veacuri, Sfântul mucenic Ioan cel nou - Valahul (numit „cel nou” pentru că a vieţuit şi a pătimit după 1453, când Constantinopolul a căzut sub turci). Despre el, acatistul spune atât de frumos: „Bucură-te, crin răsărit în grădina cea de sus!”

Crescut într-o familie de ţărani cu frică de Dumnezeu şi în dreaptă credinţă străbună, Sfântul mucenic Ioan a fost luat rob de turcii care prădaseră Ţara Românească în anul 1659. Avea doar 15 ani! Cumpărat de un ostaş otoman rău şi desfrânat, care a încercat să-l siluiască şi să-l supună patimii sale josnice, împotriva firii, tânărul Ioan, pentru care curăţia trupească şi sufletească erau valori creştine esenţiale, îl respinge cu oroare pe agresor. Acesta insistă, Ioan se apără cu disperare, îl loveşte şi, fără voie, îl ucide. Pus în lanţuri, e predat soţiei fostului stăpân. Aceasta, atrasă, se zice, de frumuseţea tânărului român, ea însăşi fiind o desfrânată, îi cere să-i accepte propunerile murdare şi, în plus, să treacă la legea mahomedană. Atunci „fericitul Ioan” - aşa îl numeşte Prologul! - rugându-se mult şi fierbinte lui Dumnezeu şi Maicii Domnului, îi răspunde cu îndrăzneală: „Cred în adevăratul Dumnezeu, care S-a răstignit pe Cruce pentru noi şi doresc cu bucurie să-mi dau viaţa pentru Hristos, decât să mă turcesc şi să mă însoţesc cu tine”.

Aruncat în temniţă, chinuit cu sălbăticie, în cele din urmă, neîncetând a-L mărturisi pe Hristos, e ucis prin spânzurătoare. Cinstitul şi curatul său trup a fost îngropat într-un loc neştiut. Dar sfinţii nu stau niciodată multă vreme nedescoperiţi, pentru că rostul lor este nu doar să fie loc de „odihnă” pentru Stăpânul a toate, ci să poarte în sfintele lor mâini, ca pe nişte candele veşnic aprinse, rugăciunile noastre, făcându-le ascultate de Dumnezeu. Un tainic îndemn m-a făcut să meditez mai mult la acest minunat vlăstar al neamului românesc.

Este suficient să urmăreşti, zilnic, ştirile TV sau din presa scrisă, ca să fii cuprins de o mare nelinişte şi întristare pentru ceea ce numim, impropriu, „civilizaţia începutului de mileniu al III-lea”. Civilizaţia materială. Referindu-ne concret la segmentul tinerei generaţii, al adolescenţilor, tabloul este cu atât mai sumbru cu cât este vorba de prezentul terifiant al unui viitor, al viitorului oricărei societăţi, care sunt copiii, tinerii.

Părinţi chinuiţi de pretenţiile absurde ale copiilor de a li se oferi totul şi a nu li se cere nimic; lipsa afecţiunii dintre părinţi şi copii, conducând la conflicte insurmontabile, până la paroxistice scene de violenţă şi ură; tineri şi adolescenţi şocaţi de comportamentul subuman dintre părinţii lor, începând cu limbajul şi terminând cu gesturile, nu rareori împinse până la crimă. Şi toate sub ochii copiilor! Care ce

să facă? Ce fac, de fapt? Fug din închisoarea „căminului” părintesc, în speranţa că strada le va oferi libertatea... Libertatea unui suflet chinuit, încarcerat în propria condiţie socială degradată şi degradantă. Strada, maidanul, ruinele, deloc romantice, ale blocurilor neterminate, ale căror rânjete cu dinţii de fier-beton ruginiţi, care n-au putut fi încă smulşi, te urmăresc ca în cele mai teribile „horror”; canalele „îmbietoare”, cu miasmele lor otrăvite, dar calde (cel puţin iarna!), care stârnesc inocenta curiozitate juvenilă, cu misterul unei lumi incitante printr-un nonconformism al disperării...

Dar sunt şi altfel de „motivaţii”. Unele apar chiar în mediul familial, determinate de o conjunctură cât se poate de... pozitivă. Nu tensiuni, nu lipsuri, nu eşecuri, ci, mai degrabă, o ilustrare a zicerii că „mai binele e duşmanul binelui”. Plictis de prea mult „consens” familial, opulenţă materială, succese „la vedere” şi la discreţie. De aici, aceeaşi dorinţă de evadare. Dar nu în stradă, ci în sine, într-un sine, însă, înstrăinat, de nerecunoscut, întrucât nu fusese niciodată... cunoscut. Refugiul pentru această ieşire din cotidian şi chiar din sinele străin este drogul, cu efectele lui dezastruoase. Şi, vai!, părinţii ajung să ofere ei înşişi mijloacele materiale pentru procurarea „morţii de fiecare zi” a copiilor lor! „Decât să fure, să ucidă - sau să mă ucidă! - pentru a-şi procura substanţa, mai bine îi dau eu bani, ca să ştiu că se droghează acasă!” Nu, nu este un text inventat, ci auzit personal.

La toate aceste aspecte se adaugă încă o explicaţie pentru coborâşul vertiginos spre autodistrugere al tinerei generaţii: sexualitatea. Împinsă până la limitele amoralităţii, ea ocupă nu arareori un loc de frunte în educaţia tineretului, a copiilor aflaţi pe băncile şcolii şi chiar la grădiniţă.

Viaţa şi pătimirea tânărului, adolescentului Ioan din Valahia oferă calea de întoarcere din alunecarea spre „iadul cel mai de jos”. Oare cum ar suna, astăzi, cuvintele pline de puritate ale tânărului Ioan, rostite de buzele unor tineri agresaţi fizic, moral şi spiritual de anomaliile veacului nostru? Mă tem că s-ar ruşina să le rostească, presupunând că mintea le-ar gândi!? Dar mai dureros este sentimentul că mintea nu ar avea de unde să le adune, întrucât nu le-a sădit nimeni pe pământul pietros şi uscat al sufletului lor. „Bucură-te, pavăză sigură a tinerilor evlavioşi!”

Iubit copil, adolescent sau tânăr al zilelor noastre, băiat ori fată, alunecând spre patimi care te îndepărtează de Dumnezeu şi care duc la sluţirea chipului dăruit ţie de Creator, uită-te în oglindă şi întreabă-te: unde este acel chip? Era luminos, frumos, iradiind armonie sfântă din ochii tăi curaţi, din zâmbetul tău, din toată făptura ta! Unde e? Priveşte atent la acea fiinţă înstrăinată, la chipul schimonosit până la grotesc, cu o mască tragică mulată pe faţă! Mai eşti tu? Te recunoşti? Iartă-

mă, nu te judec! Dar mă voi ruga pentru tine, să Se întoarcă Cel ce te-a zidit şi să-ţi redea chipul! Chipul Lui! De fapt, nu ţi l-a luat El, ci l-ai astrucat tu, sub zgura minciunii pe care ai ajuns să o crezi tu însuţi: că numai aşa eşti fericit.

Cât despre credinţă şi dorinţa de a muri pentru ea, mărturisind-o cu glas tare? Care credinţă? Nu numai că nu ţi se cere să mori pentru credinţă, dar eşti îndemnat, ademenit să trăieşti fără credinţă! Ce gândiţi, oare, despre Sfinţii martiri Brâncoveni? Cei patru copii ai voievodului erau de-o vârstă cu voi, între 12 şi 20 de ani! Matei avea doar 12 ani. I-a fost frică şi ar fi vrut să-şi lase Legea şi să trăiască. Argumentul bătrânului voievod a fost demn de cea mai înaltă şcoală filosofică: „Dacă este cu putinţă, mai bine să mori de o mie de ori, decât să-ţi renegi credinţa strămoşească, pentru a trăi câţiva ani mai mult pe pământ!” Și Matei a răspuns fără ezitare: „Vreau să mor creştin! Lovește!”

Nu-ţi cere nimeni să mori! Dar Biserica te roagă să trăieşti în legea curăţiei trupeşti şi sufleteşti, în dragostea adevărată cu care te iubeşte Hristos şi să-ţi cauţi repere între cei care au avut, la rândul lor, dreptarul neşovăielnic al sfinţilor şi martirilor. Şi, dacă vrei, murmură aceste cuvinte din Acatistul Sfântului Ioan Valahul, noul mucenic al lui Hristos: „Bucură-te, cel ce trezeşti conştiinţele...; Bucură-te, că ţi-ai păzit cu străşnicie feciorescul trup, ca pe un templu al Duhului Sfânt...; Bucură-te, făclie nestinsă din policandrul mucenicesc, cel cu mii de braţe, al sfinţilor!”

Ciprian Florin Apetrei - Tânără mucenicie pentru dreapta credință

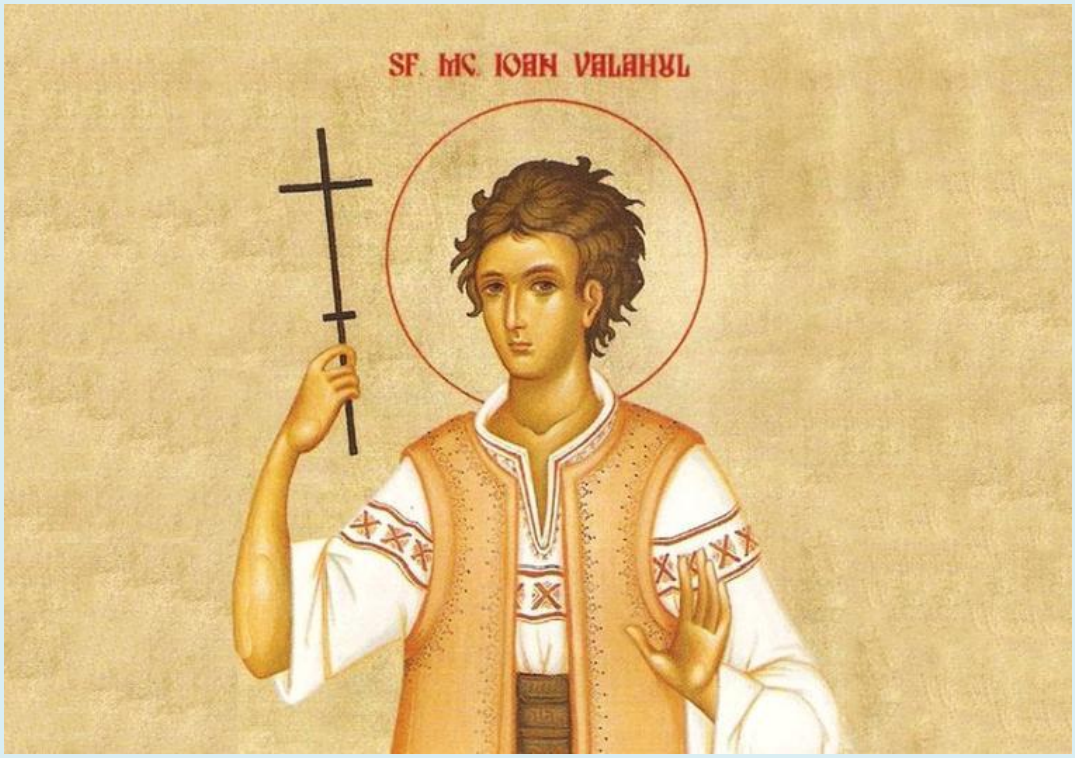

În Istoria Bisericii găsim multe exemple de mucenicie pentru dreapta credință adusă lumii de Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Între aceste exemple este și cel al Sfântului Ioan Valahul, pe care îl sărbătorim astăzi.

El s-a născut în anul 1644 în Ţara Românească. La numai 15 ani, a căzut rob la turci, în urma unor incursiuni ale acestora în Ţara Românească. Tânărul Ioan a trecut prin cumplite încercări în timpul robiei sale. Însă nimic nu l-a înduplecat să se despartă de Hristos, Viaţa cea adevărată.

Se ştie că fiecare rob luat de turci era socotit ca fiind un bun al sultanului, dar ei puteau fi cumpăraţi de oricine. Aşa se face că, fiind încă pe drum, unul dintre ostaşii care însoţeau convoiul robilor români l-a cumpărat. Ostaşul nu urmărea altceva decât să-l silească la păcat. Dar tânărul Ioan, crescut de părinţii săi în frică de Dumnezeu şi în dragoste de credinţa strămoşească, s-a împotrivit aceluia şi l-a ucis. Apoi a încercat să fugă. A fost prins, legat şi dus la Istanbul, unde vizirul, în urma judecăţii, a hotărât să-l dea femeii celui ucis, să facă cu el ce va dori.

Ea a încercat să-l ademenească cu tot felul de făgăduinţe, dacă o va lua de soţie şi se va lepăda de credinţa creştinească, urmând să devină musulman. Văzând că nu

izbuteşte, femeia l-a dat în mâna mai-marelui cetăţii, ca să-l pedepsească pentru uciderea soţului ei.

Acesta a poruncit să fie aruncat în temniţă, supunându-l la multe chinuri. Femeia venea în fiecare zi în temniţă, încercând să-l înduplece să-i facă voia.

Tânărul Ioan nu s-a lăsat biruit nici aici de chinurile pe care le-a îndurat, ci a rămas neclintit în credinţa sa creştină. În cele din urmă, văzând femeia şi prigonitorii sfântului că toate încercările lor sunt fără rost, au cerut vizirului să-l omoare.

Primind acordul acestuia, l-au scos din închisoare şi l-au dus la locul numit Parmak-Kapî (adică Poarta Stâlpului), într-o margine a Istanbulului. Acolo a fost spânzurat în ziua de 12 mai din anul mântuirii 1662, la vârsta de 18 ani.

Se cuvine să îl avem în rugăciunile noastre pe Sfântul Ioan Valahul şi să îi cerem ocrotirea atât pentru noi, cât şi pentru cei care se află în temniţe şi în primejdii cumplite, precum cele înfruntate de sfântul nostru mucenic.

Ciprian Florin Apetrei - Ioan Valahul, tinerețe și mucenicie închinate lui Hristos Ioan valahul, tinerețe și mucenicie închinate lui Hristos

Biserica îl sărbătoreşte astăzi pe Sfântul mucenic Ioan Valahul. În izvoarele epocii populaţia românească de la nordul şi sudul Dunării era numită valahi, de aceea avem şi cognomenul pentru Sfântul Ioan de Valahul.

A trăit în secolul al 17-lea, când Ţările Române se aflau sub dominaţie otomană. După domnia semnificativă a voievodului Matei Basarab, cel mai mare ctitor de lăcaşuri sfinte din istoria noastră, a venit la domnia Ţării Româneşti Mihnea al 3-lea, care a declanşat în septembrie 1659 o revoltă antiotomană. Nu rezistă contra-ofensivei otomane şi se refugiază în Transilvania, iar Ţara Românească este prădată de trupele turceşti. Sunt luaţi în robie mulţi români şi duşi în teritoriile otomane de la sud de Dunăre. Printre cei luaţi în robie a fost şi tânărul Ioan, care avea doar 15 ani.

Din Vieţile Sfinţilor aflăm: *„Cu toate că era atât de tânăr, Ioan ajunsese la măsura vârstei plinirii lui Hristos, când curăţia inimii de prunc se împleteşte cu înţelepciunea minţii de bătrân”.*

Avea o credinţă clară şi statornică în puterea mântuitoare a Domnului nostru Iisus Hristos, prin care aştep-ta izbăvirea sa din robia turcească.

Cei luaţi în robie de trupele otomane erau socotiţi un bun al sultanului, putând să fie cumpăraţi de cei care erau musulmani. Sfântul Ioan a fost cumpărat și, datorită

moralităţii lui, a scăpat de o posibilă agresiune din partea stăpânului său, fiind nevoit să-l omoare pentru a se salva.

Aflând ceilalţi turci care-i păzeau pe robii valahi de moartea stăpânului Sfântului Ioan, l-au pus în lanţuri şi l-au dus în capitala Imperiului Otoman, adică la „Stambul". Când au ajuns cu el aici, este dus la soţia celui pe care l-a ucis şi apoi să fie judecat de vizir: *„Ioan a fost supus cercetării şi a mărturisit adevărul, cum că el, omorându-l, nu a făcut altceva decât să-şi apere curăţia lui de creştin adevărat. Iar vizirul l-a dat în puterea femeii celui mort, ca să facă cu el ce va voi dânsa"* (Vieţile Sfinţilor).

Stăpâna sa a dorit să-l ia de bărbat, iar pentru acest lucru i-a cerut să treacă la islam şi să părăsească credinţa lui creştină. Sfântul Ioan a refuzat această ofertă şi a mărturisit că nu va părăsi niciodată credinţa lui creştină. Este dat în puterea celui care administra în numele sultanului capitala Imperiului Otoman.

Acest conducător al „Stambulului" l-a închis şi aici a fost supus la chinuri pentru a părăsi credinţa lui strămoşească creştină: *„Tânărul, asemenea unui diamant, a rămas neclintit în credinţă şi în înţelepciune, căutând numai spre Domnul Hristos, de la care primea putere şi biruinţă asupra vrăjmaşilor văzuţi şi nevăzuţi. Căci el, cu mintea lui vârstnică sălăşluită în trup nevârstnic, luminată de darul lui Dumnezeu, ştia că întreagă trebuie păstrată curăţia şi a sufletului, şi a trupului, ca pe o jertfă bine plăcută înaintea Cerului"* (Vieţile Sfinţilor).

Constatând că nu reuşesc să-l determine să-şi schimbe credinţa, conducătorul capitalei otomane a cerut vizirului aprobarea să fie omorât Ioan. În ziua de 12 mai 1662, Sfântul Ioan a fost martirizat pentru credinţa sa în Hristos, în străvechea cetate zidită de Sfântul Constantin cel mare şi devenită după 29 mai 1453 capitală a Imperiului Otoman.

Vieţile Sfinţilor precizează că „viaţa sfântului, împreună cu pătimirea sa, a fost scrisă de Ioan Cariofil, un învățat grec din vremea lui, și apoi tipărită la Veneția de Sfântul Nicodim Aghioritul, după care s-a trecut în sinaxarele grecești și apoi în cele românești".

Pentru noi, creştinii ortodocşi români, cinstirea Sfântului Ioan Valahul este una deosebită, pentru că avem înainte un mucenic din neamul nostru care, la doar 18 ani, a ales martiriul pentru Hristos în locul unei vieţi îmbelşugate fără Dumnezeu. De aceea şi noi îl cinstim spunând: „Astăzi duhovniceşte prăznuieşte Biserica dreptcredincioşilor români şi cu bucurie strigă: Veniţi, iubitorilor de mucenici, să

prăznuim pomenirea cea de peste an a luptelor noului mucenic Ioan! Că acesta, dintre noi cu voia lui Dumnezeu răsărind, în împărătească cetate a lui Constantin a înflorit minunat, aducând Stăpânului rod bogat şi bine primit, prin mucenicie. Iar acum se roagă neîncetat, în ceruri, să se mântuiască sufletele noastre".

Astăzi este un bun prilej să ne rugăm Sfântului rostind Acatistul lui, prin care să mărturisim viaţa lui cea plină de sfinţenie: „Deşi tânăr cu vârsta, ai dovedit curată înţelepciune când ai ales mai bine a pătimi pentru Ziditorul şi a muri pentru El decât a trăi şi a avea câştigare vremelnică. Viaţa ta plină de necazuri şi cu totul lipsită de bucurii pământeşti a fost, prea fericite Ioane. Că din copilărie te-au smuls de lângă sânul părinţilor tăi şi te-au purtat pe drumuri nesfârşite în amara robie. Legat şi bătut, purtat ai fost pe drum lung, în vreme de iarnă; dar nici gerul, nici foamea, nici semnul însângerat al legăturilor nu au slăbit virtutea ta; că pe toate le-ai răbdat cu bărbăţie. Din rob puteai să fii slobod, din sărac să te îmbogăţeşti, din pripăşit, om cu aşezare. Dar cu ce preţ? Întinându-ţi trupul şi pierzându-ţi sufletul, pentru bunătăţi vremelnice şi pieritoare. Ne minunăm de cugetarea ta cea dreaptă, cinstitule mucenic. Că frăgezimea minţii tale, la vârsta de 18 ani, a ştiut să aleagă fără greş lucrul cel mai de preţ. Văzând păgânii că nu te lepezi de credinţa ta şi nu te supui poftelor stricăcioase, cerut-au vizirului să te omoare. Iar vizirul a poruncit eparhului să facă aceasta. Şi te-au dus călăii de te-au spânzurat".

Pentru puterea credinţei cu care L-a mărturisit cu preţul vieţii pe Hristos şi noi îl lăudăm, cerându-i să se roage pentru noi: „O, răbdătorule de chinuri, preafericite noule mucenice, purtător al semnelor de biruinţă, Sfinte mucenice Ioane Valahule, ascultă acum nevrednica rugăciune ce-ţi aducem din toată inima, ca să ne izbăveşti pe noi de năpastă, de primejdii, de dureri şi de ispite, spre a cinsti pomenirea ta, slăvind pe Dumnezeu, Cel de oameni iubitor, ca împreună cu tine, în veacul ce va să fie, să-I cântăm Lui: Aliluia!"

Gheorghe Anghel - Zece exemple de tineri şi copii care au devenit sfinţi

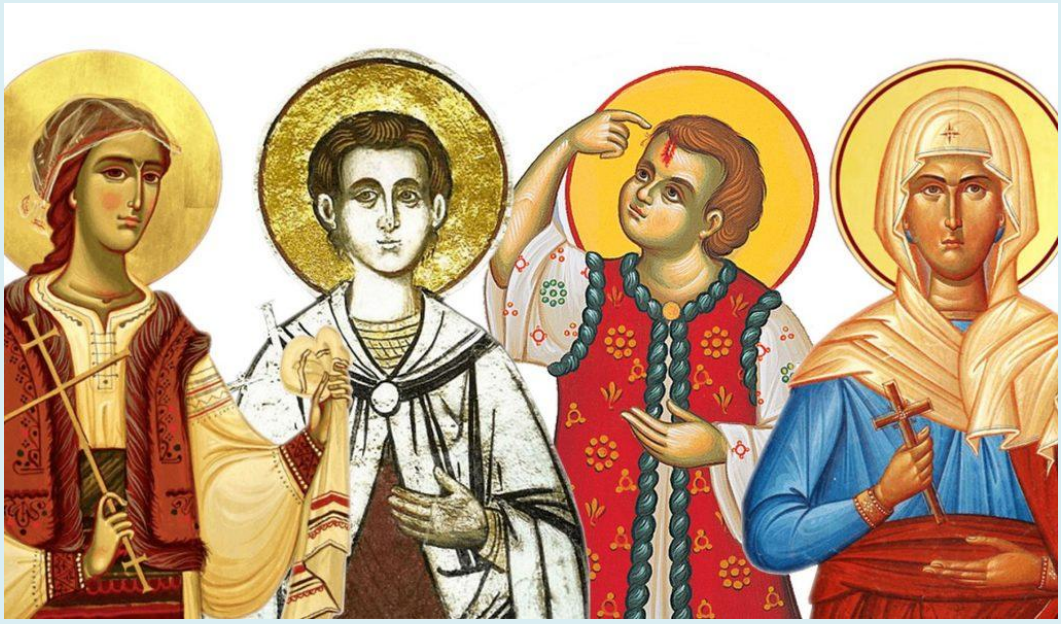

Sfântul Ioan Valahul sărbătorit sâmbătă, 12 mai, şi-a jertfit viaţa pentru Hristos când încă nu împlinise 18 ani. Acesta nu este un exemplu singular, ci în istoria Ortodoxiei sunt foarte mulţi copii şi tineri care au mărturisit pe Domnul cu preţul propriei vieţi.

***

Sfântul Ioan este numit Valahul după locul naşterii sale, Valahia fiind vechiul nume al Ţării Româneşti. Mucenicul Ioan s-a născut în jurul anului 1644, în Oltenia.

Pe când a împlinit 15 ani, în contextul politic al vremii, sfântul a fost luat rob şi dus la Istanbul. Pentru că a refuzat să cadă în păcate trupeşti, a fost întemniţat şi supus la numeroase chinuri.

Apoi, în ziua de 12 mai 1662 a fost dus într-o margine a Constantinopolului, la locul numit Parmak-Kapi (Poarta Stâlpului), „aproape de Bezastani“ şi spânzurat. Nu împlinise încă 18 ani.

Trupul său a fost aruncat în apele Bosforului sau îngropat de creştini într-un loc rămas necunoscut, undeva în apropierea zidurilor marii metropole bizantine de odinioară.

Sfânta Filofteia - martiră la 12 ani

Această muceniţă s-a născut în oraşul Târnovo, Bulgaria, din părinţi creştini, oameni simpli.

Într-o zi, mergând ea după obicei să ducă tatălui ei mâncare la câmp, i-au ieșit în cale niște săraci și flămânzi, știind că este o fire milostivă. Neavând altceva ce să le dea, sfânta le-a împărțit mâncarea pe care trebuia să o ducă tatălui ei. Într-una din zile, tatăl a urmărit-o și văzând că împarte mâncarea săracilor a lovit-o cu toporul, cauzându-i astfel moartea.

Moaştele Sfintei Filofteia se află la Curtea de Argeş, fiind aduse în vremea domniei lui Radu (Negru) Vodă.

Sfânta Filofteia. Foto credit: Robert Nicolae

Sfântul Matei, fiul Sfântului domnitor Constantin Brâncoveanu

În anul 1714, în Săptămâna Sfintelor Pătimiri ale Domnului, sultanul Ahmed al III-lea (1703-1730) a trimis mulţime de ostaşi care l-au luat pe Constantin Vodă împreună cu fiii săi şi i-au dus la Înalta Poartă Otomană din Constantinopol (azi Istanbul).

Acolo au fost întemniţaţi şi chinuiţi cumplit de otomani vreme de patru luni, fiind supuşi la nenumărate suferinţe în închisoarea Şapte Turnuri (Edicule). Pentru a nu fi pedepsiţi cu moartea, ei trebuiau să se lepede de credinţa creştină, dar n-au voit să se lepede de Hristos.

Astfel, în ziua sărbătorii Adormirii Maicii Domnului, 15 august 1714, când drept-credinciosul domnitor Constantin Brâncoveanul împlinea vârsta de 60 de ani, a primit sfârşitul mucenicesc prin decapitare împreună cu fiii săi: Constantin, Ştefan, Radu şi Matei, şi cu ginerele său, sfetnicul Ianache.

Îmbrăcaţi numai în cămăşi, bătuţi, torturaţi şi înfometaţi, cei cinci au fost aduşi în faţa sultanului Ahmed, care le-a cerut să renunţe la creştinism, pentru a-şi salva viaţa. În faţa acestei propuneri, Sfântul Constantin Brâncoveanu a răspuns, fără să

mai stea pe gânduri: „De legea creştină nu mă las, căci în ea m-am născut şi am trăit, şi în ea vreau să mor!”.

Pe fiii săi, domnitorul i-a îmbărbătat cu următoarele cuvinte: „Fiilor, fiţi bărbaţi! Am pierdut tot ce aveam pe astă lume. Nu ne-au mai rămas decât sufletele. Să nu le pierdem şi pe ele, ci să le ducem curate înaintea feţei Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Să spălăm păcatele noastre cu sângele nostru!”.

Fiul cel mai mic, Matei, avea numai 11 ani când şi-a jertfit viaţa pentru Hristos.

Sfântul mucenic Neofit (21 ianuarie)

Sfântul a trăit în secolul al treilea, în oraşul Niceea.

Pe când avea 15 ani a refuzat să se supună poruncii împăratului Deciu de a jertfi idolilor, fapt pentru care a suferit multe suplicii. Au încercat să-l ardă, dar Domnul l-a păzit nevătămat în cuptor. Apoi a fost aruncat fiarelor sălbatice, însă acestea nu l-au sfâşiat.

Atunci, un soldat l-a străpuns cu suliţa şi Sfântul Neofit, în vârstă de 15 ani, a trecut la viaţa veşnică.

Sfântul Fanurie a fost martirizat la vârsta de 19 ani

S-a născut în Rodos din părinți păgâni și bogați, fiind cel mai mare dintre cei 13 frați. După moartea părinţilor, Fanurie a părăsit oraşul şi s-a dus în pustiu.

Acolo, din voia lui Dumnezeu, a întâlnit un pustnic care i-a făcut cunoscută Evanghelia și l-a botezat, sfătuindu-l să-l propovăduiască pe Hristos.

Urmare a activităţii sale de propovăduire, sfântul a fost închis şi apoi adus înaintea unui guvernator păgân. Mărturisindu-și cu îndrăzneală credința a fost supus chinurilor și, în cele din urmă, ars în foc.

Sfântul Chiric, mucenic al lui Hristos la 3 ani

Sfânta Iulita şi copilul ei, Chiric, au suferit moarte martirică în timpul persecuției pornite împotriva creștinilor de împăratul Dioclețian (286 - 305).

Ei au fost prinşi şi aduşi în faţa guvernatorului Alexandru, care a supus-o supliciilor pe Sfânta Iulita în speranța că se va lepăda de credința ortodoxă. În timp ce sfânta era biciuită cu vine de bou, Sfântul Chiric, aflat în brațele guvernatorului, a început să plângă, fapt pentru care păgânul l-a ucis lovindu-l de treptele scaunului de judecată.

În cele din urmă, îndurând numeroase chinuri, Sfânta Iulita a trecut la Domnul primind moarte martitrică prin decapitare.

Sfânta Chiriachi - ocrotitoarea Eparhiei Huşilor

Împăratul Diocleţian a pornit prigoană împotriva creştinilor pe când Sfânta Chiriachi avea 16 ani. Fiind pârâţi că sunt creştini, sfânta împreună cu părinţii ei au fost întemniţaţi. Pe părinţii ei i-au dus la Melitene în Armenia, unde au pătimit pentru Hristos din ordinul guvernatorului Iustus, iar pe Chiriachi au trimis-o în lanţuri, la cezarul Maximian Galeriu (293-311), în Nicomidia.

După ce a fost chinuită mai multe zile, soldaţii guvernatorului au scos-o în afara oraşului pentru a o decapita, însă sfânta a cerut voie să se roage.

După ce s-a rugat, a povăţuit pe creştinii care îi urmaseră să mărturisească şi ei credinţa. Apoi, aşezându-se pe pământ, şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

Moaştele sfintei au fost îngropate cu evlavie de creştini, fiind cunoscute pentru darul facerii de minuni.

Prin purtarea de grijă a episcopului Iacob Stamati al Huşilor, în anul 1763, o mână a sfintei a fost adusă şi aşezată în biserica Mănăstirii Sfinţilor apostoli Petru şi Pavel din Huşi, ctitoria Sfântului voievod Ştefan cel mare, catedrala de astăzi a Episcopiei Huşilor, sfânta devenind ocrotitoare a acestei eparhii.

Sfânta Marina

Sfânta Marina s-a născut în Antiohia Pisidiei, fiind fiica unui slujitor al idolilor păgâni, anume Edesie.

După ce a murit mama sa, Marina a fost încredințată unei femei dintr-un sat din afara oraşului, să o crească. Această femeie i-a descoperit credinţa creştină, astfel că Marina a început să îl propovăduiască pe Hristos.

Împlinind 15 ani, ea a fost adusă înaintea conducătorului oraşului, Olimvrie, care, auzind că ea nu se închină idolilor, a închis-o în temniță.

Fiindcă nu a vrut să se lepede de Hristos a fost bătută cu toiege, spânzurată pe un stâlp, arsă cu făclii și aruncată cu capul în jos într-un vas plin cu apă. În cele din urmă a fost decapitată în ziua de 17 iulie a anului 304.

Sfântul Mamant

În timpul persecuțiilor din secolul al III-lea, părinţii sfântului Mamant au fost aduși din provincia Gangara la guvernatorul Cezareei Capadociei, Faust, unul dintre aprigii prigonitori ai creștinilor. Fiind întemnițați, Rufina a născut pe Sfântul Mamant în închisoare, după care a fost ucisă de persecutori.

La porunca lui Dumnezeu, o femeie pe nume Amina a luat în grija sa pruncul Rufinei. Ajungând la vârsta de 15 ani, Sfântul Mamant s-a remarcat ca și părinții săi în mărturisirea credinței în Domnul nostru Iisus Hristos.

Fiind arestat de către delegatul împăratului Aurelian (270-275), un anume Democrit, a fost trimis în Egeea, unde se afla împăratul, pentru a fi judecat și osândit chiar de acesta, deoarece făcea parte dintr-o familie nobiliară.

Nevrând să renunțe la credință și mărturisind pe Mântuitorul Iisus Hristos ca singurul Împărat al cerului și al pământului, el a fost supus la chinuri și a suferit moarte martirică în anul 275.

Sfintele Pistis, Elpis şi Agapis

Sfânta Sofia, care era văduvă, îşi creştea singură cele trei fiice, pe care le-a botezat după numele celor trei virtuţi creştine: Pistis (Credinţa), Elpis (Nădejdea) şi Agapis (Dragostea).

Aflând despre ele că sunt credincioase, împăratul Adrian a dat ordin să fie aduse la palat împreună cu mama lor. Fetele, în vârstă de 12, 10 şi 9 ani, au refuzat să aducă jertfe zeiţei Artemis, şi atunci au fost ucise.

După trei zile de rugăciune la mormântul lor, a murit şi mama lor. Din anul 1992, Sfânta Sofia este ocrotitoarea capitalei Bulgariei.

Sfintele Pistis, Elpis şi Agapis. Foto credit: Basilica.ro

Pr. prof. dr. Ioan Moldoveanu - Chipul Sfântului Ioan Valahul în pictura mănăstirii athonite Xiropotamu și contribuția românilor la aceasta

03 iun, 2020

Câți dintre creștinii noștri nu vor fi auzit de Sfântul Ioan Valahul, a cărui prăznuire Biserica Ortodoxă Română o face la 12 mai? Nu voi insista mult asupra profilului aghiografic al acestuia, considerându-l îndeobște cunoscut. Vom încerca să spunem lucruri mai puțin cunoscute, privind receptarea lui în lumea ortodoxă.

Istoria robiei și a martirajului acestui sfânt își are începuturile pe la 1659. Domn la vremea respectivă era Mihnea al III-lea, care își luase simbolicul nume de Mihail, în amintirea marilor victorii pe care Mihai Viteazul le avusese împotriva turcilor. El chiar a încercat să imite acest model, fiind ultimul domn care încearcă o cruciadă antiotomană.

Cum s-au întâmplat lucrurile și cum a ajuns Sfântul Ioan Valahul în robie? În 1659, Mihnea al III-lea, dorind să se contrapună turcilor, a încercat să facă o alianță cu Gheorghe Rákóczi, principele transilvan de atunci, de asemenea și cu Constantin Șerban, care era atunci domn în Moldova (Mihnea al III-lea îi urmase în tron, în Țara Românească, acestui Constantin Șerban, de altfel ctitorul Catedralei Patriarhale de astăzi). A încercat deci o alianță cu acești doi principi ai celorlalte două

Principate românești și a pus la cale o revoltă antiotomană, care însă nu a avut succes, din păcate, ceea ce a făcut ca Mihnea al III-lea să se retragă în Transilvania, unde a și murit otrăvit, pe la 1660.

Turcii, intrând în Principate, la retragere au luat cu ei o mulțime de robi, cum făceau de altfel în mod curent atunci când aveau campanii împotriva Principatelor...

Printre ei s-a aflat și tânărul (adolescent) Ioan, în vârstă de numai 15 ani. Martiriul său, ne spun relatările aghiografice, s-ar fi întâmplat la 1662. Învățatul român Petre Năsturel indică data 1669 pentru acest eveniment.

Istoria vieții sale a fost consemnată de un învățat și un foarte apropiat cărturar al Sfântului domnitor Constantin Brâncoveanu, Ioan Cariofil. El a compus această istorie a vieții Sfântului Ioan Valahul, probabil aflând-o de la călugării athoniți, pentru că primul portret al Sfântului Ioan Valahul s-a pictat în rândul celor 40 de Neomartiri la Mănăstirea Xiropotamu de la Muntele Athos, atunci când aceasta a fost refăcută integral cu bani românești. Am să revin asupra acestui aspect foarte interesant. Este prima oară când apare pictat în iconografia ortodoxă, iată, la Muntele Athos. Aceasta ne face să credem, referitor la istorisirea vieții sale, că au existat martori oculari ai evenimentelor. Mulți dintre creștinii din Constantinopol vor fi fost martori la martirajul sfântului, despre care au transmis date, apoi, din gură în gură, din monah în monah, acestea au ajuns la Muntele Athos și, în felul acesta, îl vom găsi pictat în secolul al XVIII-lea la Mănăstirea Xiropotamu. Amintesc aici doar faptul că el este ucis atât în urma refuzului de a se perverti moral, cât și de a se converti, adică de a îmbrățișa Islamul.

Altminteri, Viața sfântului a fost foarte frumos conturată și prinsă în text de către fostul mitropolit Bartolomeu Anania, așa cum numai un scriitor de talia sa putea s-o facă. În 1987, Biserica noastră publicase o carte care a avut foarte mare succes, deși era în plin comunism. Îmi aduc aminte, eram student și cartea s-a epuizat într-o zi! Rămâne o taină cum a scăpat prin librării acest volum care se numește „Sfinți români apărători ai legii strămoșești” (lucrare alcătuită din încredinţarea Sfântului Sinod sub directa purtare de grijă a Înaltpreasfinţitului părinte Nestor, arhiepiscop al Craiovei şi mitropolit al Olteniei, tipărită cu binecuvântarea Preafericitului părinte Teoctist, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1987).

Acolo, Înaltpreasfinţitul Bartolomeu Anania - nu era mitropolit la vremea aceea, era arhimandrit, dar scriitor desăvârșit și dramaturg - a compus această viață după

izvoarele pe care le-a cunoscut și pe care deja le-am menționat, de la Ioan Cariofil. Textul acesta a fost ulterior publicat, deoarece Ioan Cariofil lăsase textul vieții Sfântului Ioan Valahul în manuscris. Cel care l-a tipărit prima oară (în greceşte), la Veneția, în 1799, a fost Sfântul Nicodim Aghioritul. Cartea a fost retipărită la Atena în 1856. Această viață a fost tradusă și a circulat în românește, începând cu 1801, la Bucuresti, împreună cu Slujba Sfântului Dimitrie cel nou, zis Basarabov (a se vedea colecția Cartea Românească Veche - CRV sau Bibliografia Românească Veche - BRV). Noul mucenic a fost menționat apoi, atât în Mineiul grecesc pe luna mai, tipărit la Constantinopol în 1843, cât și în Mineiele românești, începând cu ediția de la Mănăstirea Neamț, din 1846.

La Muntele Athos, Sfântul Ioan Valahul căpătase deja faimă, cum vom vedea. A intrat în conștiința și în sufletele monahilor de acolo, de vreme ce, iată, un mare aghiorit, Sfântul Nicodim, publicase, repet, la Veneția, această carte. Imediat, în 1801, viața Sfântului Ioan Valahul avea să fie tradusă și în românește. Textul a fost preluat de arhimandritul de atunci, Bartolomeu Anania, care îl „recolorează” și îl aduce din condei foarte frumos în volumul „Sfinți români apărători ai legii strămoșești”.

Voi reveni acum asupra a ceea ce am promis. Spuneam că portretul sfântului apare pictat la Muntele Athos. Cum anume a ajuns să fie pictat la Athos... și aici este o poveste...

Faptele stau în legătură cu mănăstirea athonită Xiropotamu în a cărei biserică principală, precum și în paraclisele mănăstirii, chipurile Sfinților 40 de Neomartiri sunt reprezentate de către mucenici contemporani cunoscuţi în vremea respectivă, pentru secolul al XVIII-lea: mucenici bulgari, sârbi, greci, iar dintre români, acest Ioan Valahul. Este foarte interesant acest aspect. Biserica centrală a mănăstirii a fost pictată cu bani românești. De altfel, toată Mănăstirea Xiropotamu de la Muntele Athos a fost refăcută cu bani românești, între 1767 şi 1782.

Cum s-a ajuns la acest fapt? De la Xiropotamu venea în acele vremuri în Principatele Române un călugăr învățat, Chesarie Daponte, o mare figură a vremii, în secolul al XVIII-lea, care a trăit pe la noi cam 17 ani. A fost preceptor domnesc, ceea ce însemna atunci învățătorul, dascălul coconilor domnești, copiilor de domni din Țara Românească și Moldova, domni fanarioți, consângeni ai acestui Chesarie. Acesta provenea din insula Skopelos, din vestul Greciei. Deținuse această funcție pentru 17 ani. A fost unul dintre cărturarii însemnați ai vremii - se găsește foarte mult din scrisul său la Biblioteca Academiei Române.

Chesarie Daponte reuşise să strângă din Ţările Române 100 de pungi cu bani, adică 50.000 de groşi sau un milion şi jumătate de franci, în aur (sau 7,5 milioane de piaștri), din care el şi-a oprit jumătate pentru cheltuieli. Această jumătate aflăm că a folosit-o spre a construi în insula din care provenea o mănăstire a Bunei Vestiri, care este înfloritoare și azi. Cealaltă jumătate din sumă este cea pe care monahii de la Xiropotamu au folosit-o spre renovarea integrală a mănăstirii. Nu mai este nevoie să spunem că suma era imensă pentru acele vremuri, aşa încât, pe bună dreptate, Chesarie Daponte recunoştea, la întoarcerea în patrie: „Η Μπογδανία εδοκε με οληην την ψυχήν της, η δε Βλαχία χάρισε με όλην την δύναμιν της" (Moldova a dat din tot sufletul ei şi Valahia a dăruit cu toată puterea ei).

Suma aceasta colosală fusese adunată din Țările Române, de la domnii români, de la boierii români, de la mănăstirile românești, din toată peregrinarea sa de 17 ani pe la noi. A reușit să adune acești bani inclusiv de la negustorii bulgari, greci și români din Brașov. La Brașov funcționa o comunitate grecească foarte puternică, numită Compania Comercială Greacă. Există și astăzi în picioare Biserica „Sfânta Treime" din Piața Mare a Sfatului, care a fost a acestei comunități grecești și care, în continuare, funcționează, uneori, și pentru nevoile duhovnicești ale puținilor greci care au mai rămas acolo. Toți acești negustori dăruiseră și ei bani pentru pictura din biserica mare a Xiropotamului și se spune că și meșterii tocmiți pentru aceasta erau tot de pe la Brașov (doi frați, Constantin și Atanasie).

Din banii pe care el i-a depus la Xiropotamu s-a reconstruit catoliconul (biserica centrală) între 1761 şi 1763, tot pe atunci s-a realizat baptisteriul, la 1779 s-a ridicat clopotniţa şi mai apoi s-a construit din temelie aripa estică a zidului înconjurător al mănăstirii, s-au cumpărat clopote şi în 1782 s-a realizat pictura. S-au adus apoi cărţi, obiecte sfinte, veşminte, icoane, cruci, ceasuri, cutii cu moaşte, sculpturi, marmură, iar plumbul şi catapeteasma pentru catolicon, toate proveneau din Principatele Române. Se păstrează încă o scrisoare de înţelegere între mănăstire şi pictorii care trebuiau să lucreze acolo, având data 20 mai 1782. Pentru pictarea catoliconului, a două paraclise şi două pridvoare, meşterii cereau 8.000 de groşi, în timp ce promiteau că vor dovedi sârguinţă şi profesionalism. Erminia picturii, în acest caz, era concepută - spun documentele - de însuşi acela care şi adunase banii pentru ea, Chesarie Daponte. Înțelegem din aceasta că cel care comanda zugrăvirea chipului Sfântului Ioan Valahul a fost acest grec luminat, el însuși foarte darnic cu Biserica. Iar pentru că printre dăruitori se aflau și bulgari, și sârbi, vom vedea la Xiropotamu și chipuri ale mucenicilor din aceste neamuri.

Repet, așadar, în biserica centrală există acest registru iconografic reprezentându-i pe cei 40 de Neomartiri, din vremea respectivă. Pictura a fost realizată în 1782 la

Xiropotamu, iar din rândul celor 40 de Neomartiri unul era Sfântul Ioan Valahul. Deci înseamnă că ei cunoșteau deja viața Sfântului Ioan Valahul la acea vreme, mai cu seamă că un grec de-al lor, Ioan Cariofil, despre care am vorbit mai înainte, scrisese deja această viață (în manuscris) la Constantinopol, cu puțin înainte de pătimirea marelui martir al Neamului românesc, Sfântul domnitor Constantin Brâncoveanu (în 1714), adică după cam 40 de ani de la martirajul Sfântului Ioan Valahul, din 1662.

Așadar, proiectul aghiografic, proiectul de pictare a bisericii de la Xiropotamu, aparținea acestui Chesarie Daponte. Este posibil ca el să fi auzit de viața Sfântului și în cei 17 ani pe care i-a petrecut în Țara Românească. Oricum am lua-o, lucrurile ne sunt favorabile: fie că a auzit aici, fie la Muntele Athos, este evident că toată Ortodoxia a auzit de pătimirile acestui mucenic valah, ceea ce ne face să-l considerăm foarte important.

Deși astăzi se vorbește mai puțin despre el, iată că, sondând în timp, ni se dovedește că Sfântul Ioan Valahul intrase deja în conștiința întregii Ortodoxii, și firește că și a celei românești, de vreme ce am putut constata cât de mult a circulat textul conținând viața sa. Faptul că se supranumește Valahul și s-a îndătinat așa poate însemna că mai întâi a fost receptat de străini (de greci, bunăoară), pentru care tot ce era de proveniență daco-romană era desemnat cu termenul acesta (până azi grecii numesc această populație de origine traco-daco-romană cu termenul de vlah), și nu era nicidecum un termen înjositor. Era un termen de cinste și a fost întotdeauna. De aceea, îl numim Ioan Valahul și prea rareori Românul.

Încheiem cu constatarea că românii au contribuit la susținerea Ortodoxiei, iată, nu numai îmbogățind Sinaxarele, ci sprijinind concret Locurile Sfinte, precum Sfântul Munte Athos, ajutându-le să supraviețuiască, trecând prin timp și înfruntând greutățile istoriei, închinând către acestea mănăstiri, oferind donații consistente. Așa au putut să se înveșnicească și numele donatorilor, dar și numele acelora care pătimiseră pentru Hristos și ale căror chipuri iată-le veșnic în fața noastră, datorită și acestor mari ajutători.

Bibliografie

Pr. Teodor Bodogae, Ajutoarele românești la mănăstirile din Sfântul Munte Athos, Sibiu, 1940.

Pr. Ioan Moldoveanu, Contri-buții la istoria relațiilor dintre Sfântul Munte Athos și Țările Române, 1650-1863, București, 2007.

Biserica Ortodoxă Română şi problema Muntelui Athos, în îOrtodoxia", V, 1953, nr. 2.

Constantinos Daponte, Κήπος Χαρίτων (Grădina darurilor), edition du Em. Legrand, en îBibliographie greque vulgaire", Paris, 1881.

Paris Gounaridis, „Αρχείο της μονής Ξηροποτάμου. Επιτομές μεταβυζαντινών εγγράφων" (Arhiva Mănăstirii Xiropotamu. Rezumate ale actelor postbizantine), în Αθωνικά Σύμμεικτα, ΚΒΕ, Αθήναι, 1993.

Kosma Vlahul, Η Χερσόνησος του Αγίου Ορους του Αθωνος και αι εν αυτή μοναί και οι μοναχοί πάλαι τε και νυν (Peninsula Muntelui Athos, mănăstirile şi monahii ei în vechime şi acum), Volos, 1903.

Petre Năsturel, îUn portrait de martyr roumain du Mont Athos: St Jean de Valachie", în BBRF, 1979.

Miltiades Polivios, „Ο Καισάριος Δαπόντες και οι αποικονίσεις μαρτύρων στο καθολικό της Μονής Ξηροποτάμου" (Chesarie Daponte şi chipurile martirilor de la Mănăstirea Xiropotamu).

Gheorghe Cristian Popa - Sfântul Ioan Valahul adună românii în jurul bisericii

Credincioşii ortodocşi din toată ţara îl cinstesc astăzi, 12 mai, pe unul dintre cei mai tineri sfinţi din calendarul Bisericii Ortodoxe Române, Sfântul Ioan Valahul. El este ocrotitorul a numeroase biserici şi centre socio-culturale, dar şi al tinerilor care îl au ca model de curaj în faţa tentaţiilor vremii.

Stăpânul meu este Hristos, care m-a cumpărat cu sângele Lui şi face cu mine ce trebuie!" - sunt cuvintele cu care un tânăr de aproape 18 ani a deschis poarta cerului şi s-a făcut pildă de curaj pentru toţi tinerii din vremea lui şi de peste veacuri.

Sfântul Ioan Valahul este mucenicul care, copil fiind, şi-a uimit persecutorii prin maturitatea cu care şi-a primit dumnezeiescul sfârşit. Curajul, fermitatea, frumuseţea sufletului şi a trupului, discernământul duhovnicesc şi stăpânirea de sine sunt virtuţile cu care el a pătruns în evlavia poporului român şi în conştiinţa a numeroşi tineri din toată ţara, care l-au luat ca ocrotitor.

Doi ani de prietenie sub ocrotirea Sfântului Ioan Valahul la Giurgiu

Mărturii ale acestei evlavii deosebite stau numeroasele centre educaţionale şi sociale care îşi desfăşoară activităţile sub ocrotirea sfântului valah.

Unul din aceste aşezăminte este şi Centrul pentru copii şi tineret "Sfântul Ioan Valahul", găzduit de sediul administrativ al Episcopiei Giurgiului, care implică anual în activităţile sale peste 3.000 de tineri de la şcolile şi liceele din judeţul de la Dunăre. Astăzi, centrul împlineşte doi ani de la înfiinţare, timp în care tinerii au participat cu entuziasm la cateheze, cercuri de informatică, literatură, pictură, artă fotografică, muzică, folclor, teatru, concursuri, dezbateri, audiţii şi vizionări de filme, acţiuni de ecologizare.

Anul acesta, tinerii din Giurgiu îşi sărbătoresc prietenul şi ocrotitorul printr-un program deosebit. La manifestări participă şi elevii Seminarului Teologic "Teoctist Patriarhul" din Giurgiu, care până în anul 2008 a purtat numele Sfântului Ioan Valahul.

"Aseară, în ajunul sărbătoririi Sfântului mucenic Ioan Valahul, la Centrul eparhial pentru copii şi tineret "Sfântul mucenic Ioan Valahul", un sobor de preoţi, au săvârşit slujba Vecerniei, unită cu Litia, după care tinerii au mers la Centrul Cultural "Ion Vinea", unde au vizionat piesa de teatru "Hoţul de mărgăritare", scrisă de vrednicul de pomenire mitropolit Bartolomeu Anania. Astăzi, 12 mai, la Biserica "Buna Vestire" din Giurgiu, sărbătoarea începe de la ora 8:00, cu împărtăşirea copiilor, urmată de Sfânta Liturghie, săvârşită de un sobor de preoţi, în prezenţa Preasfinţitului Ambrozie. Tot cu prilejul împlinirii a doi ani de la inaugurarea centrului şi a 15 ani de la înfiinţarea Seminarului Teologic din Giurgiu, se organizează de la ora 12:00 şi Concursul "Ritmuri de Toacă", devenit deja tradiţie", ne-a declarat părintele consilier Georgian Tudor, secretar eparhial şi coordonatorul Sectorului Învăţământ şi activităţi cu tineretul al Episcopiei Giurgiului.

Activităţi catehetice, recreative şi de valorificare a patrimoniului

Un alt centru de tineret care a fost pus sub ocrotirea Sfântului Ioan a fost inaugurat anul trecut, la 4 noiembrie. Centrul cultural-catehetic "Sfântul Ioan Valahul" din Cut, judeţul Alba, a fost înfiinţat pentru a veni în sprijinul elevilor de la Şcoala cu clasele I-VIII "Septimiu Albini" din localitate, dar şi a altor tineri din parohie, care vor să participe la diverse activităţi catehetice şi recreative sau la activităţi de valorificare a patrimoniului cultural local.

"Pentru a creşte sănătoşi, frumoşi şi cuminţi, tinerii trebuie să fie credincioşi. Această lucrare se face, în primul rând, în casa fiecăruia, apoi la şcoală şi la biserică. În ultima vreme s-a constatat că este multă nevoie de educaţie creştină, de aceea s-au realizat aceste centre catehetice. Chiar patronul acestei şcoli catehetice, Sfântul Ioan Valahul, este un tânăr de la care se poate lua exemplu", a spus la inaugurare Înalt Preasfinţitul Andrei, mitropolitul Clujului, Albei, Crişanei şi Maramureşului, pe atunci arhiepiscop al Alba Iuliei.

Un sfânt îndrăgit de românii din diaspora

Cultul Sfântului Ioan Valahul a dobândit, mai ales după anii '90, o strălucire deosebită, motiv pentru care sute de biserici l-au luat ca patron spiritual.

Ultimul sfânt lăcaş care a primit acest hram este Capela "Sfântul Ioan Valahul" a Parohiei Ortodoxe Române din Strasbourg, sfinţită anul acesta, la 10 aprilie, de către Preafericitul Părinte patriarh Daniel, înconjurat de un sobor de ierarhi, preoţi şi diaconi.

Fiind un sfânt român, şi încă unul foarte iubit, tot mai multe parohii din diaspora îşi aşează viaţa duhovnicească şi misiunea sub patronajul Sfântului Ioan Valahul. Câteva dintre acestea sunt:

- *Parohia ortodoxă română din Landshut, Germania, păstorită de părintele paroh Adrian Vasilache,*
- *Parohia ortodoxă română din Casale Monferrato, Italia, păstorită de Dorinel Panfil, şi*
- *Parohia ortodoxă română din Oslo, Norvegia, păstorită de părintele paroh Alin Teican, care a găzduit anul trecut, de sărbătoarea Sfântului Ioan Valahul, Congresul tinerilor din Scandinavia.*
- *Tot în acest an, la propunerea preoţilor români din Serbia de răsărit, Preasfinţitul Daniil, episcop al Daciei Felix, a binecuvântat ca parohia românească din Nigocin să îl ia ca ocrotitor pe Sfântul mucenic Ioan Valahul.*

Astfel, în Sâmbăta lui Lazăr, pe 16 aprilie, credincioşii Parohiei ortodoxe române "Sfântul mucenic Ioan Valahul" din Nigocin au avut bucuria de a asculta pentru prima dată, după un secol şi jumătate, Sfânta Liturghie în limba lor maternă, săvârşită în paraclisul Protopopiatului Ortodox Român al Daciei Ripensis, de către protopop iconom stavrofor Boian Alexandrovici, împreună cu preoţii Iel Buobu

Lui, parohul de Horreum Margi şi Isacova, şi Ioan Liviu Micu, secretar al protopopiatului.

Tot mai multe biserici din ţară îl primesc ca patron spiritual

În ţară există, de asemenea, numeroase parohii închinate Sfântului Ioan Valahul, care desfăşoară diverse activităţi sociale, culturale şi misionare cu tineretul.

Una dintre aceste parohii se află în cartierul ieşean CUG (Rond Vechi), din Protopopiatul Iaşi 2, unde Sfântul Ioan Valahul se bucură de cinstirea elevilor de la Colegiul "Octav Băncilă" din Iaşi, care în ziua prăznuirii sale obişnuiesc să susţină în parcul aflat lângă sfântul lăcaş un concert de muzică populară tradiţională.

În ultimii ani, tot mai multe biserici au mai luat, pe lângă hramul principal, şi hramul Sfântului Ioan Valahul.

O astfel de parohie este cea din Antoneşti, judeţul Teleorman, care se află în rugăciunile Sfântului Ioan Valahul din anul 2009, când a fost resfinţită.

De 11 ani, în fiecare zi de 12 mai, locuitorii Craiovei îşi cinstesc sfântul ocrotitor participând la hramul Bisericii "Sfântul Ioan Valahul", sfântul lăcaş care străjuieşte şi binecuvântează trecătorul ce intră în Bănie pe poarta de nord a oraşului, pe cei ce se îndreaptă spre gară, dar şi pe tinerii şi profesorii celor trei licee din jur: Grupul Şcolar "Gheorghe Bibescu", Colegiul Naţional "Ştefan Velovan" şi Liceul Energetic.

O biserică închinată sfântului valah se construieşte şi la parohia din Bârsana, judeţul Maramureş.

(Foto) Biserica „Sfântul proroc Daniel” şi „Sfântul mucenic Ioan Valahul” din Iaşi

foto: Oana Nechifor

Biserica „Sfântul proroc Daniel” şi „Sfântul mucenic Ioan Valahul” se află în Iaşi, în apropierea intersecţiei Bulevardului Poitiers cu Şoseaua Nicolina. Construirea bisericii a început în anul 2003, iar în anul 2013, de sărbătoarea Sfântului Ioan Valahul (12 mai), a fost sfinţită.

Pictura bisericii a fost realizată în tehnica frescă, în perioada 2011-2012, de către pictorul Mihai Chiuaru. O particularitate a acesteia este reprezentată de multitudinea scenelor biblice, a chipurilor de sfinți și totodată de lipsa ornamentelor.

© doxologia.ro

© doxologia.ro

SF. MC. IOAN VALAHUL
MP.
OV.
SF. PR. DANIIL
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

SF.MC.IOAN VALAHUL
MP.
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

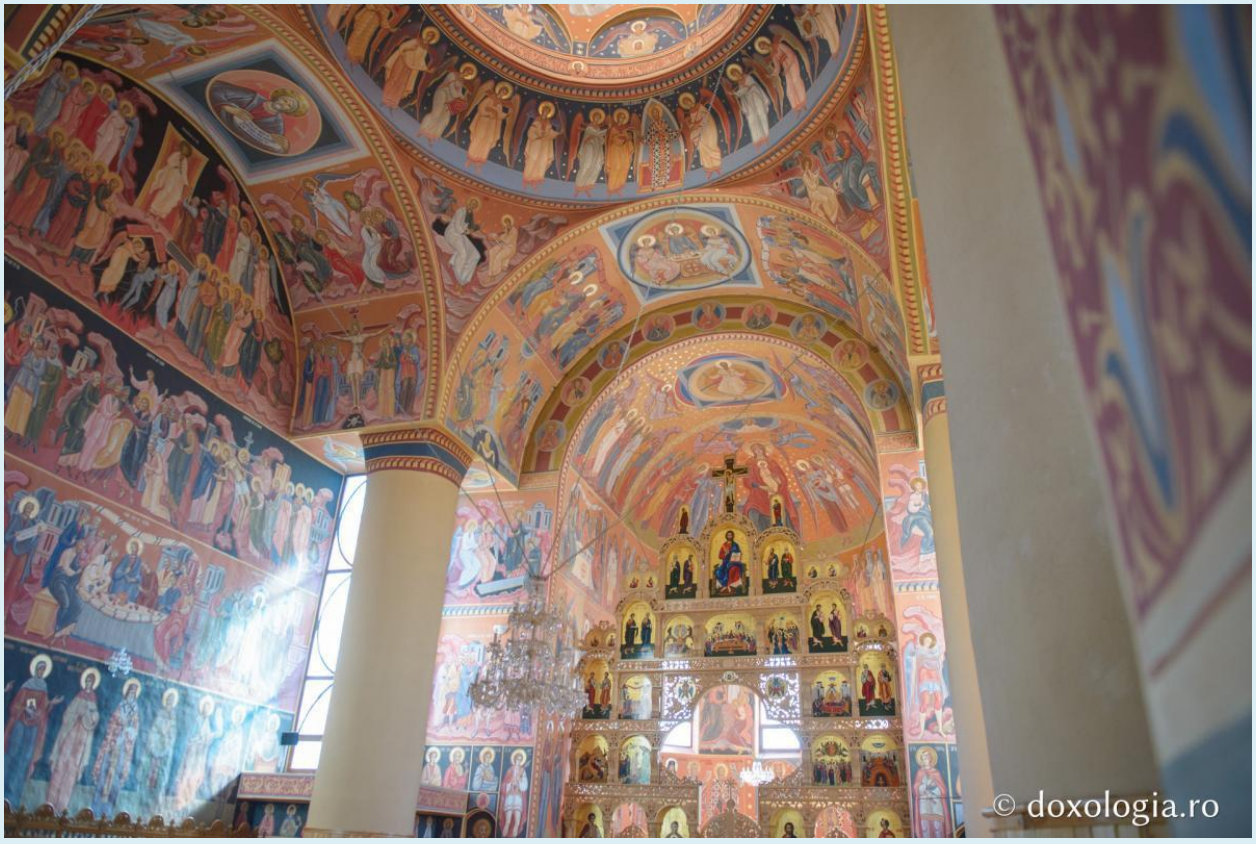
© doxologia.ro

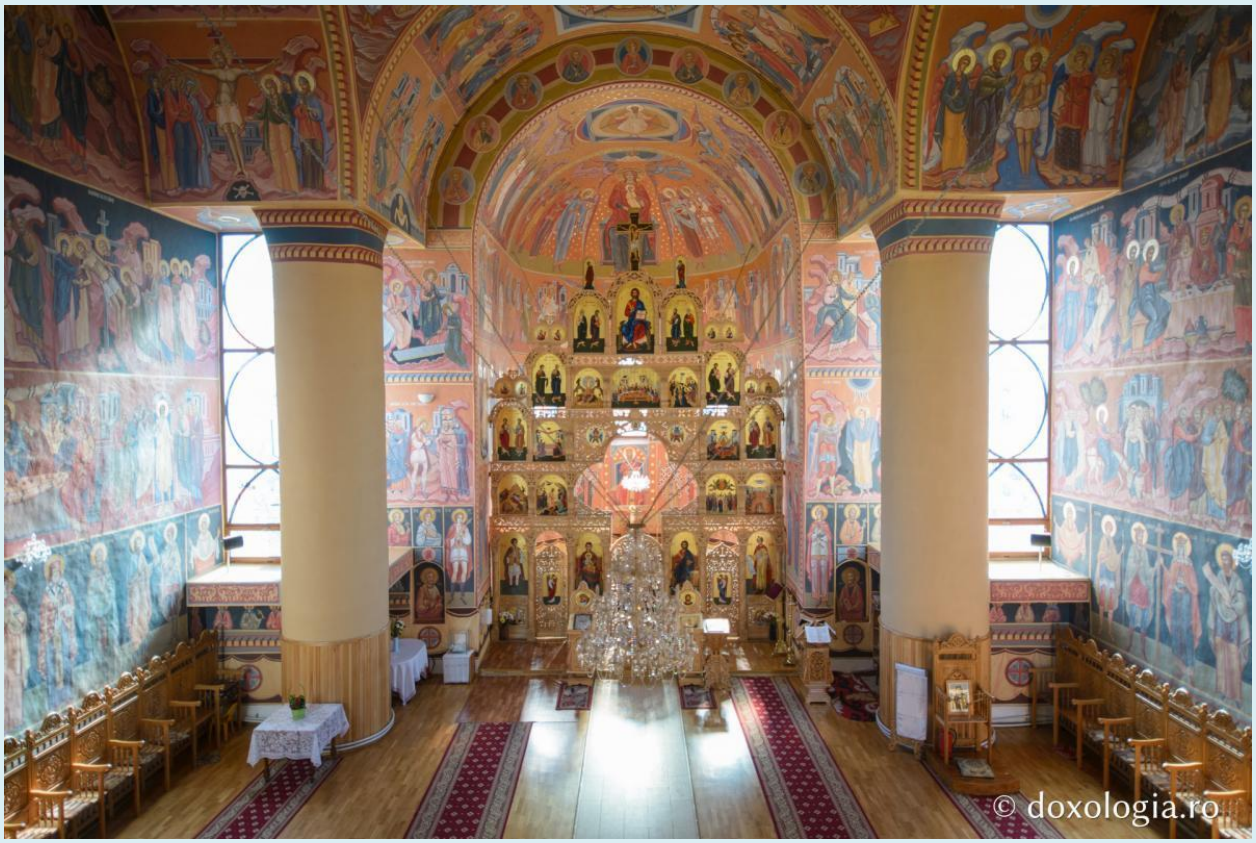
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

SF. PR. DANIIL
© doxologia.ro

SF. PR.
ПАНІІЛЬ
SF. MC.
© doxologia.ro

SF. MC.
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

SF. CUV. DANIIL
SIHASTRU
SF. CUV.
VERONICA
SF. CUV.
PARASCHEVA
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

VICTOR
SF. MC.
SF MC
© doxologia.ro

© doxologia.ro

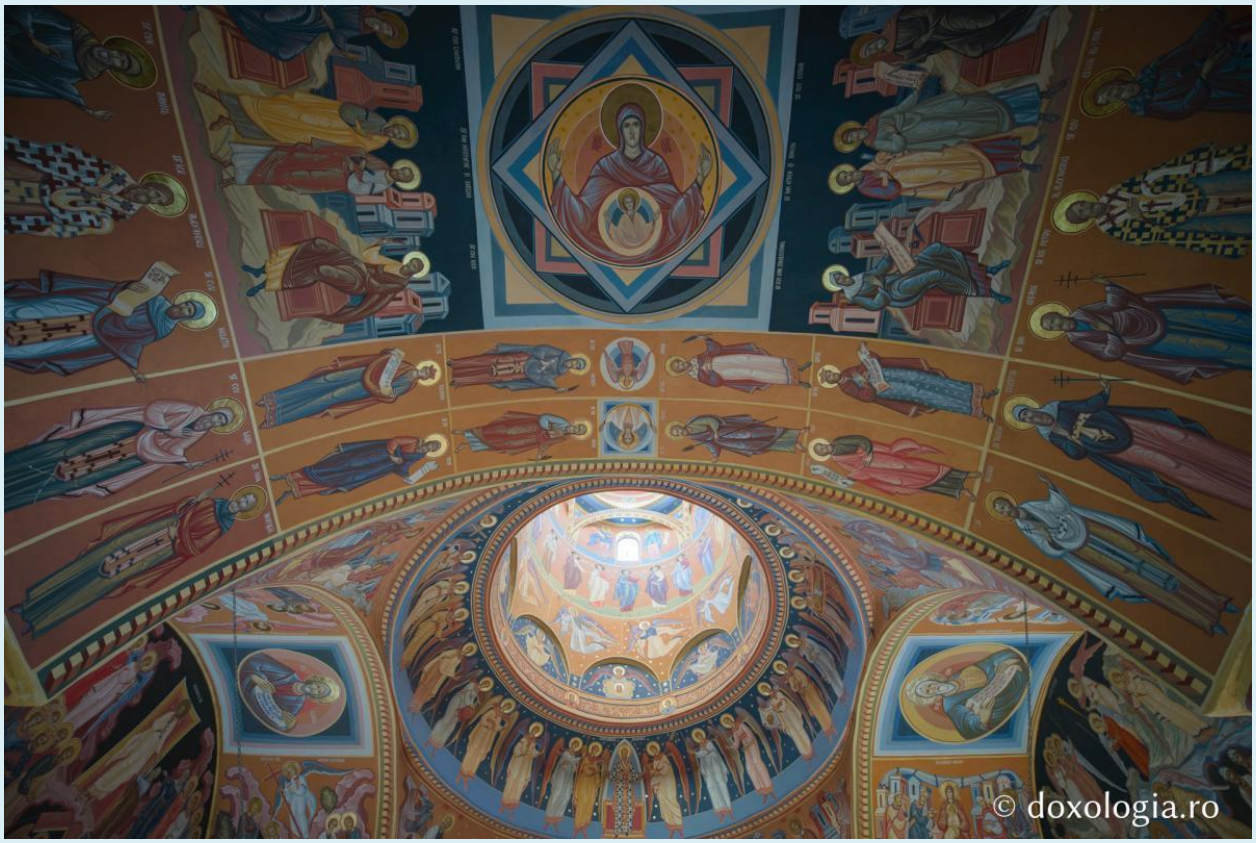
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

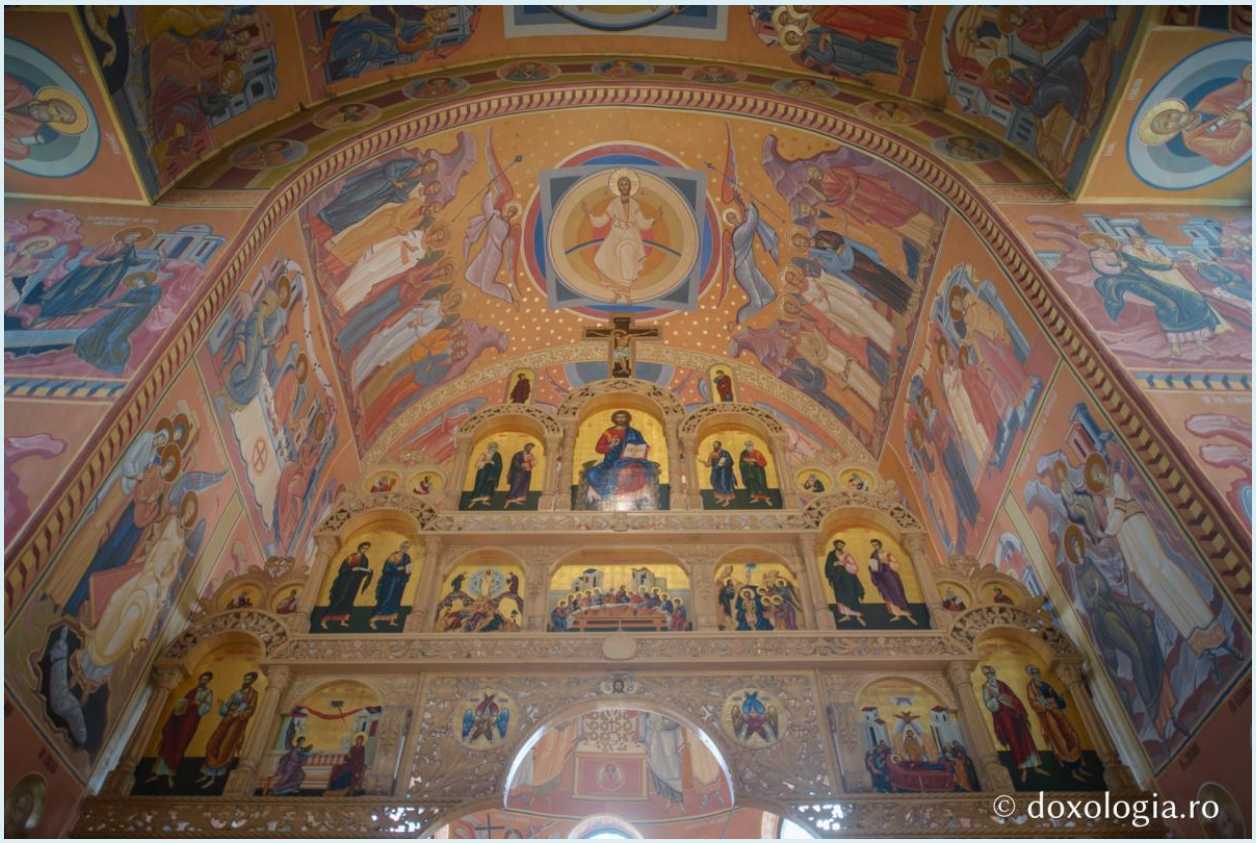
© doxologia.ro

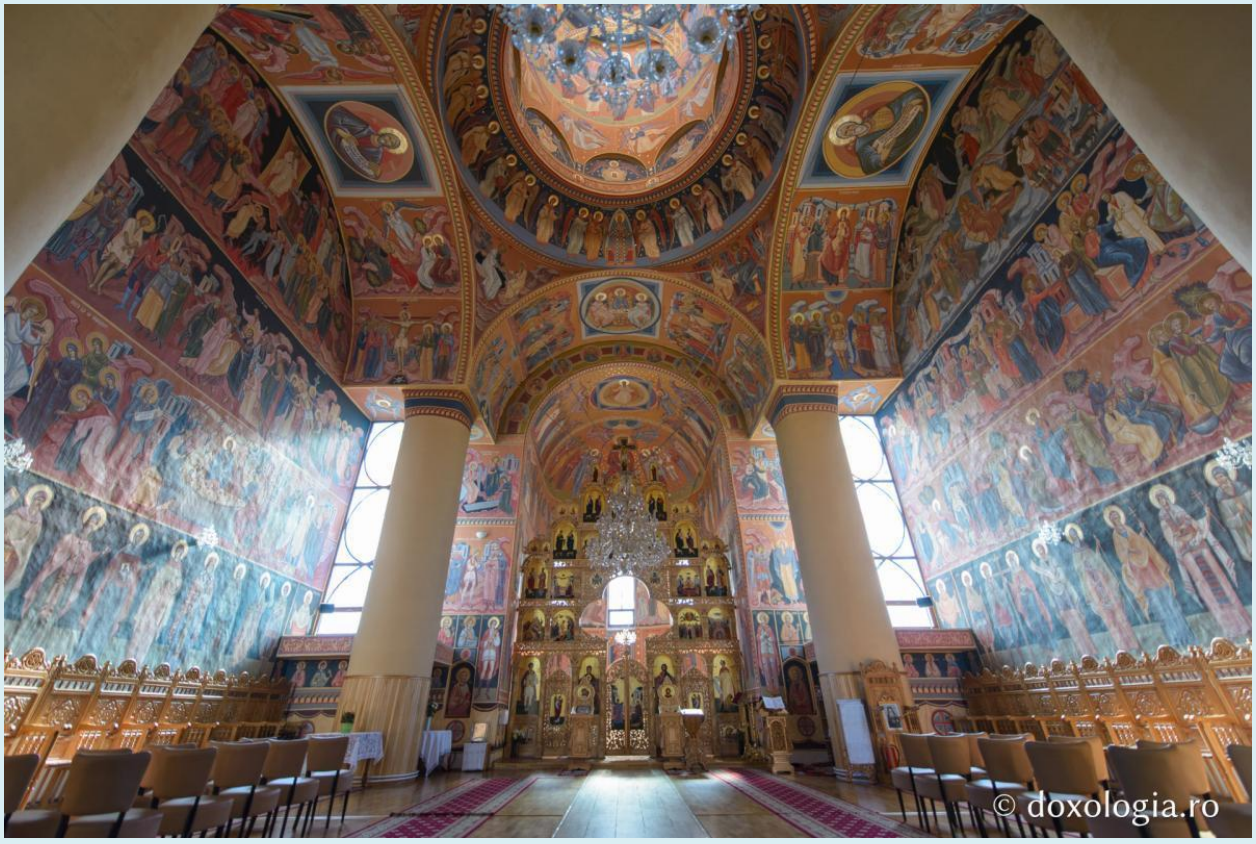
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

MP
ΘY
IC XC
ω
O
N
© doxologia.ro

ω
IC
O
N
XC
© doxologia.ro

© doxologia.ro

SF MC
IOAN VALAHUL
© doxologia.ro

SF. PR.
DANIEL
© doxologia.ro

SF. MC.
IOAN
VALAHUL
© doxologia.ro

SF. PR.
DANIEL
© doxologia.ro

SF. MC.
IOAN
VALSAHUL
© doxologia.ro

SF. PR.
DANIEL
© doxologia.ro

COLECȚIA ACATISTE ȘI VIEȚI DE SFINȚI

62

Viața și Acatistul Sfântului Mucenic IOAN VALAHUL

Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă

„Astăzi duhovniceste prăznuiește Biserica dreptcredincioșilor români și cu bucurie strigă: Veniți, iubitorilor de mucenici, să prăznuim pomenirea cea de peste an a luptelor noului Mucenic Ioan. Că acesta dintre noi cu voia lui Dumnezeu răsărind, în împărătească cetate a lui Constantin a înflorit minunat, aducând Stăpânului rod bogat și bineprimit, prin mucenicie. Iar acum se roagă neîncetat, în ceruri, să se mântuiască sufletele noastre.”

Troparul Sfântului Mucenic
Ioan Valahul

www.editurapatriarhiei.ro
ISBN 978-973-616-279-4

Icoane

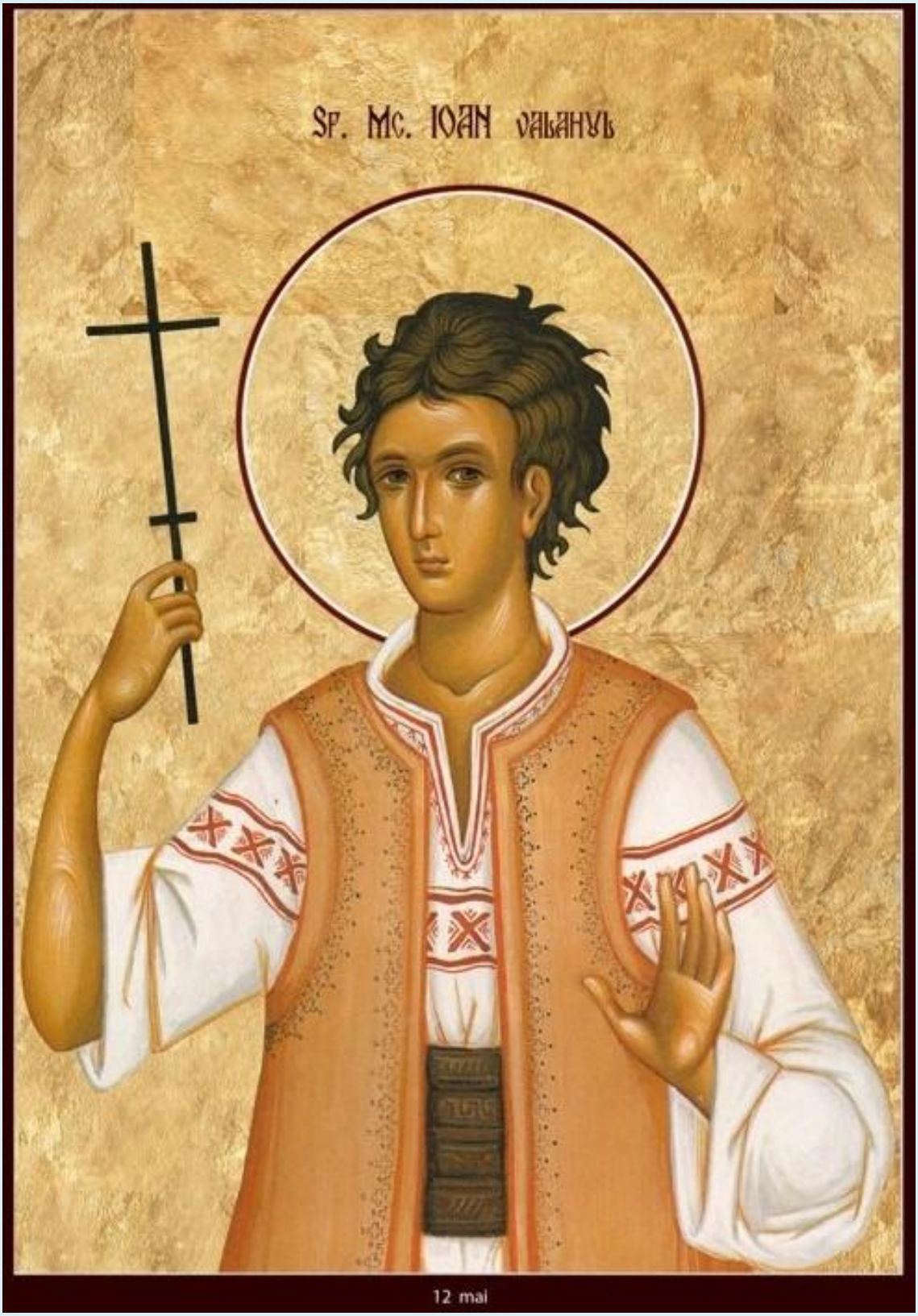

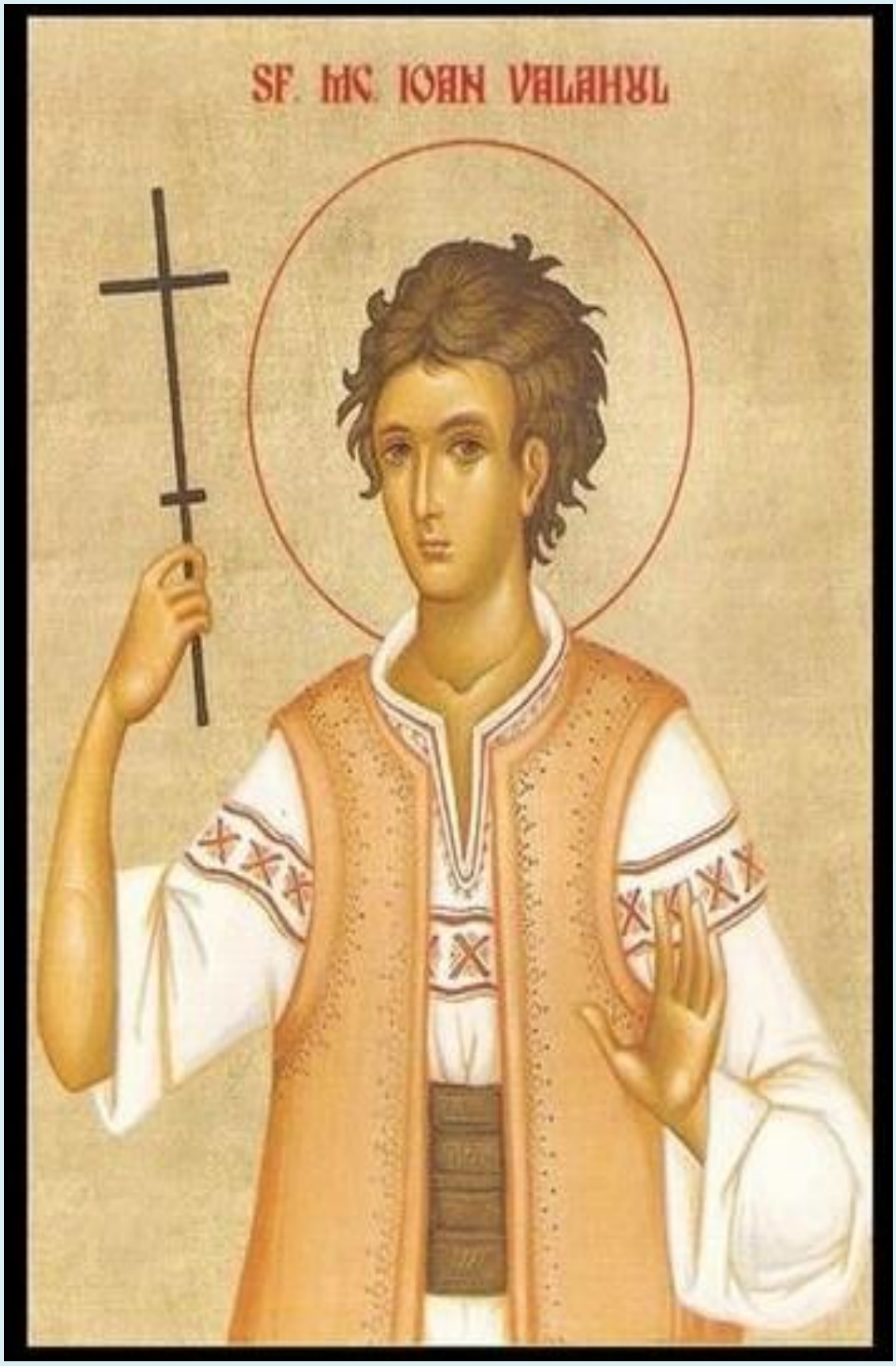
SF. MC. IOAN VALAHUL

ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΝΕΟΙ ΙΩΑΝ

SFÂNTUL
MUCENIC
†1662
IOAN
VALA-
HUL

SF. IOAN
VALAHUL

SF.
MC
IOAN
VALAHUL

SF. MC.
IOAN VALAHUL

SF. MC.
IOAN
VALAHUL
©doxologia.ro

SF. M. IOAN
NOVUL

SF. MC. IOAN VALAHUL

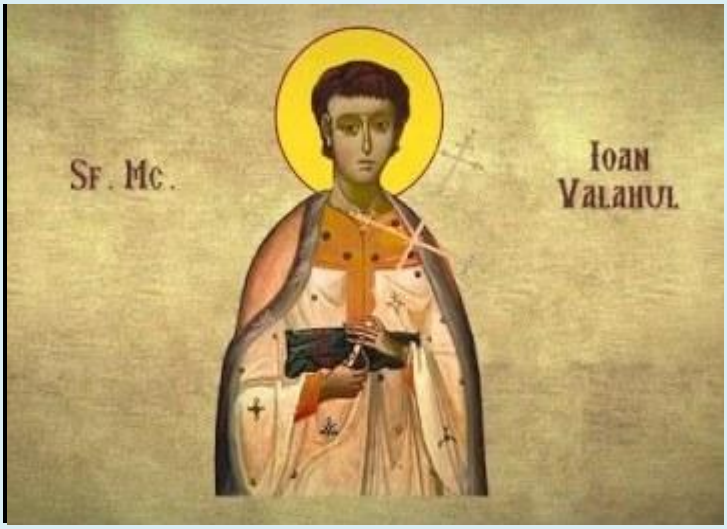
Sf. Mc.
Ioan
Valahul

Sfinții mucenici Ioan valahul și Halvard norvegianul. Icoană păstrată în Biserica Parohiei Ortodoxe Române Învierea Domnului și Sfinții mucenici Ioan valahul și Halvard norvegianul din Oslo, Norvegia

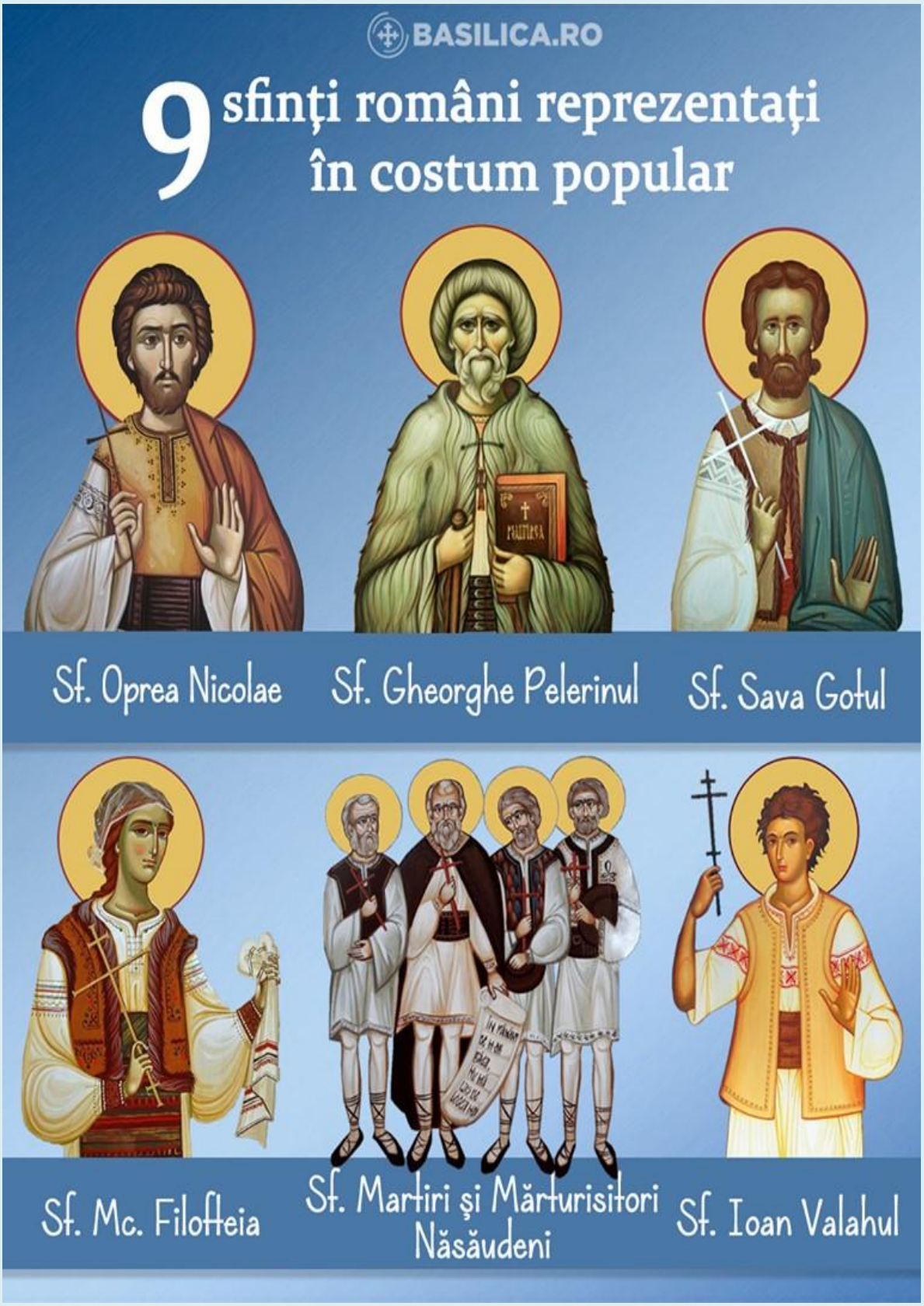
BASILICA.RO
9 sfinți români reprezentați în costum popular
Sf. Oprea Nicolae
Sf. Gheorghe Pelerinul
Sf. Sava Gotul
Sf. Mc. Filofteia
Sf. Martiri și Mărturisitori Năsăudeni
Sf. Ioan Valahul

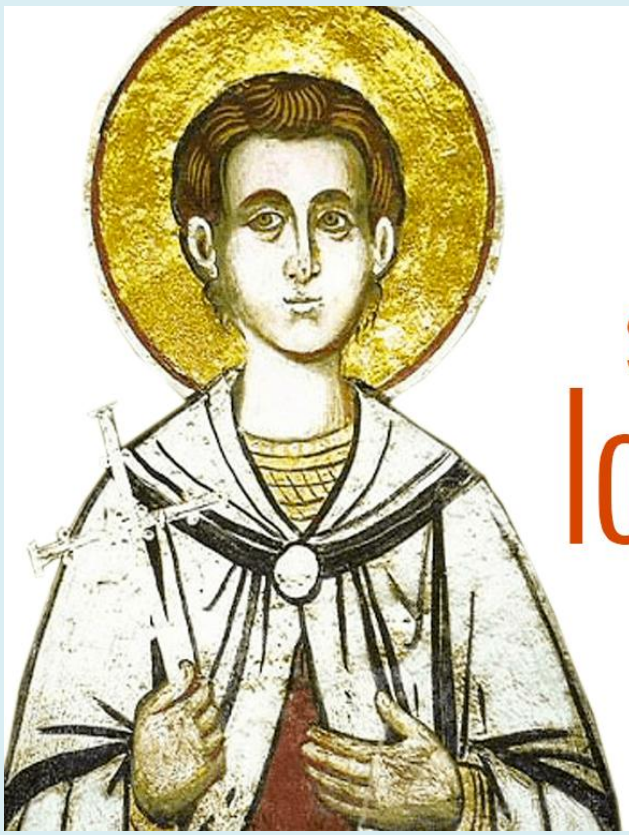

12 Mai

Sfântul Mucenic

Ioan Valahul

video acatist

DOXOLOGIA.ro
Sf. Mc.
Ioan
Valahul

SF. MC.

SF. MC.
IOAN
VALSAHVLS

Sfantul
Mucenic
Ioan
Valahul

Troparul Sfântului Mucenic Ioan Valahul

12 Mai - Glasul 4

Astăzi duhovniceşte prăznuieşte Biserica dreptcredincioşilor, şi cu bucurie strigă: Veniţi, iubitorilor de mucenici, să prăznuim pomenirea cea de peste an a luptelor noului mucenic Ioan! Că acesta, dintre noi cu voia lui Dumnezeu răsărind, în împărătească cetate a lui Constantin a înflorit minunat, aducând Stăpânului rod bogat şi bine primit, prin mucenicie. Iar acum se roagă neîncetat în ceruri, să se mântuiască sufletele noastre.

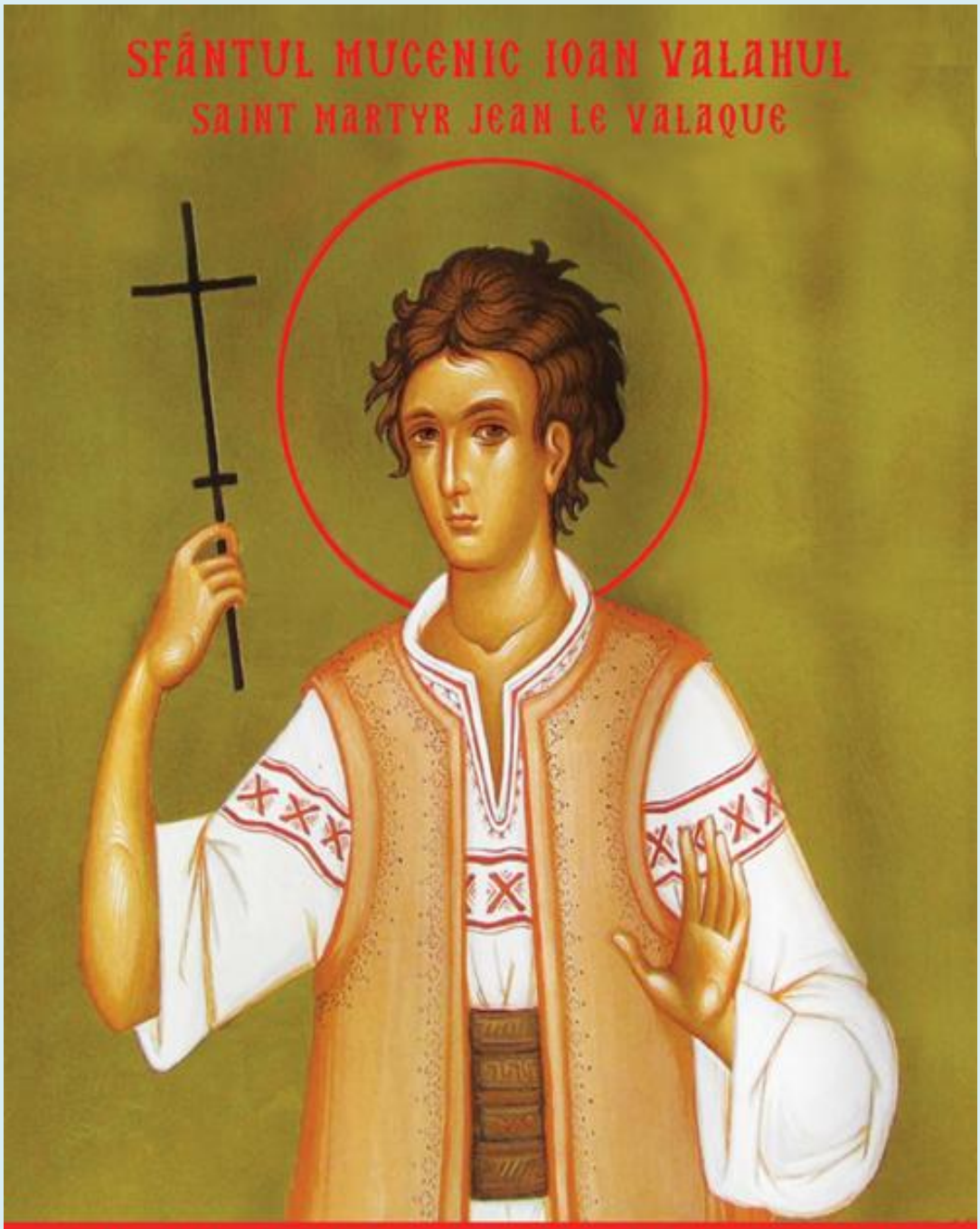

Astăzi duhovniceşte prăznuieşte Biserica dreptcredincioşilor români,
şi cu bucurie strigă: Veniţi, iubitorilor de mucenici, să prăznuim
pomenirea cea de peste an a luptelor noului mucenic Ioan!
Că acesta dintre noi cu voia lui Dumnezeu răsărind,
în împărătească cetate a lui Constantin a înflorit minunat,
aducând Stăpânului rod bogat şi bineprimit, prin mucenicie.
Iar acum se roagă neîncetat, în ceruri, să se mântuiască sufletele noastre.

Bucură-te, rugător neadormit pentru sufletele noastre Sfinte Ioane, noule mucenic al lui Hristos!